

5
9

LACĂRA

L XVIII
713
NUARIE 1969

ÎNTREAGA ȚARĂ PENTRU ALEGE

UNUL DIN CEI 465

Interlocutorul nostru este profesorul universitar GHEORGHE BÎLTEANU, prorector al Institutului agronomic din București, candidat al Frontului Unității Socialiste în alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională, în circumscripția electorală nr. 32 din Capitală. Cum e firesc, discuția are ca temă principală alegerile de la 2 martie 1969.

— Ați participat la adunarea de propunere a candidaturii dv. și cunoașteți pregătirile ce se fac în vederea alegerilor. Prin prisma celor cunoscute de dv., cum apreciați activitatea politică ce se desfășoară în aceste zile în țara noastră?

— Alegerile, eveniment de seamă în viața politică a țării, sînt întimpinate într-o atmosferă de puternic elan patriotic, sub semnul muncii însuflețite a întregului popor pentru realizarea angajamentelor luate în cinstea celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei și a celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, pentru îndeplinirea sarcinilor planului de stat pe 1969. Am înțeles bine toate acestea și la adunarea în cadrul căreia am fost propus, ascultîndu-i pe oameni vorbind, auzind părerile și angajamentele lor concrete. Există o dorință generală de a face din acest an un an al marilor succese. Și acest lucru îl constatăm pretutindeni.

— Cum au fost întimpinate în adunări propunerile de candidați ai Frontului Unității Socialiste?

— Am să vă răspund pe scurt: cu multă însuflețire, cu bucurie. Oamenii văd în Frontul Unității Socialiste — această organizație larg reprezentativă a tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate — o întruchipare ideală a unității întregului nostru popor. Frontul Unității Socialiste asigură participarea mai activă a întregului popor în toate domeniile activității sociale, la conducerea treburilor țării, la dezvoltarea societății noastre, marcînd totodată o etapă importantă în întărirea unității moral-politice a poporului nostru, un nou pas pe calea dezvoltării democrației socialiste din țara noastră. În aceste condiții, candidații Frontului Unității Socialiste sînt realmente candidații întregului nostru popor.

— Care este platforma cu care candidații Frontului Unității Socialiste se prezintă în fața alegătorilor?

— Candidații Frontului Unității Socialiste au ca platformă politică în alegeri programul elaborat de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român în vederea desăvîrșirii construcției socialiste. În centrul acestui program stă dezvoltarea continuă a bazei tehnico-materiale a societății, întărirea orînduirii socialiste, ridicarea nivelului de trai al populației, dezvoltarea României ca stat suveran și independent. Aș putea cita aici sumedenie de cifre și date grîtoare care să ilustreze afirmația de mai sus, dar acestea sînt cunoscute de cititori, iar spațiul nu ne permite. Pot să spun că înlăptuirea neabătută a politicii interne și externe elaborate de Partidul Comunist Român, menită să asigure progresul economic și social-cultural al patriei, constituie un angajament solemn pe care eu, ca și toți candidații de deputați ai Frontului Unității Socialiste, mi l-am luat în fața alegătorilor.

— Am dori acum și cîteva relații asupra activității dv. personale. Ce ne puteți spune în această privință?

— Mă puneți în situația să vorbesc despre mine, și îmi vine mai greu.

— Încercați totuși, cititorii fiind interesați, desigur, să vă cunoască mai bine.

— Activitatea mea în învățămîntul superior se desfășoară pe linia pregătirii unui tineret care să-și cunoască bine profesiunea aleasă, cu toate frumusețile și greutățile ei, și care să-și iubească neîntărîmurit patria, să deponă eforturi permanente pentru înflorirea ei. Viața mea universitară este contopită cu viața tineretului universitar și fac eforturi pentru ca studenții să aibă cele mai bune condiții de viață, dar le pretind în același timp o susținută activitate pentru instruire, le cer și urmăresc ca ei să răspundă prin rezultate deosebite grijii pe care partidul o poartă studențimii noastre.

— Dar în ce privește activitatea științifică?

— Preocupările mele științifice sînt concretizate în peste 60 de lucrări originale. Aș ține să menționez pentru ultimii ani cercetările întreprinse pe solurile din Lunca Dunării, în special pe cele de aluviune fluvio-lacustră, care de sute sau poate chiar de mii de ani au fost acoperite de ape. Am dat primele soluții pentru valorificarea acestor soluri, soluții însușite de întreprinderile care au suprafețe întinse pe asemenea terenuri. În prezent se află în lucru la Editura didactică și pedagogică «Fitotehnia», o lucrare de sinteză pentru studenți și specialiștii din producție.

Stan VLAD

500 000 DE ORĂȘENI ÎN LOCUINȚE NOI. În primii trei ani ai cincinalului s-în folosință peste 155 000 apartamente, ceea ce a dat posibilitatea la peste 500 persoane să se mute în locuințe noi. În 1969 se prevede finanțarea din fondurile tralitate ale statului a unor construcții de locuințe în valoare de 2 500 000 000 lei de subliniat faptul că datorită măsurilor inițiate de partid vor fi construite, în 62 000 apartamente cit se preconizase în planul cincinal, aproape 90 000 apartament. Cu totul remarcabil este și ritmul construcțiilor la sate: numai în anii 1962-1968 construit aproape 427 000 de locuințe.

În imagine, un aspect al noului cartier Drumul Taberei din Capitală.

LUCRĂM PENTRU BUNĂSTAREA POPORULUI

În actualul cincinal fabrica de piele și încălțăminte «Clujana» a cunoscut o dezvoltare impetuoasă. Datorită unor importante fonduri de investiții, care depășesc 300 000 000 lei, activitatea întreprinderii s-a amplificat în mod substanțial. Astfel, în 1968, și-au intrat în funcțiune capacitățile de 3 300 000 perechi de încălțăminte/an și 17 tone/zi piei brute

prelucrate, s-a obținut o producție supără — față de 1967 — de 140 000 OC ceea ce echivalează cu sporul de pro realizat într-o perioadă de nouă ani, între 1949 și 1957. Acest ritm viguros, surplusul obținut în 1968, este echivalat 1 800 000 perechi încălțăminte, 700 OC piei pentru fețe de încălțăminte și 90C talpă artificială.

În 1969 fabrica noastră urmează să reia în plus, față de anul trecut, 1 600 000 p de încălțăminte, astfel că în luna decembrie poate mai devreme — ne vom apropia de metrii proiectați, care se vor realiza, în 1970, cu un an mai devreme față de termenii graficele de proiectare.

La sporul de producție pe care îl realizează în actualul cincinal — peste preve

CANDIDAȚI AI FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE

În aceste ultime două săptămîni țara a trăit efervescența caracteristică deschiderii campaniei electorale. La sfîrșitul acestei prime etape a desfășurării avem în față listele candidaților propuși pentru alegerile de la 2 martie și putem răspunde acum întrebării firești: cine sînt reprezentanții poporului?

Candidații Frontului Unității Socialiste sînt reprezentanți de frunte ai clasei muncitoare, tărînimii și intelectualității, oameni care s-au evidențiat prin destoinicie și conștiințiozitatea lor civică, în activitatea profesională și pe tărîm obștească, devotați trup și suflet intereselor fundamentale ale poporului, înaltele idealuri de dreptate și echitate, de progres și de bunăstare, de continuă înflorire a patriei socialiste, cetățeni educați și crescuți de înaltele idealuri promovate de Partidul Comunist Român.

Pretutindeni, adunările de propunere a candidaților au prilejuit elocvente manifestări de încredere neîntărîmurită a cetățenilor patriei noastre față de politica Partidului Comunist Român, de dezvoltare neîntreruptă a bazei economice a socialismului, de perfecționare a relațiilor de producție socialiste, de îmbunătățire a nivelului de trai, de aprofundare și lărgire a democratismului caracteristic orînduirii noastre. Pe aceste coordonate definitorii ale politicii partidului și statului, coordonate stabilite cu clarviziune de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a Partidului, țara noastră a urcat în ultimii patru ani trepte importante în impetuoasa ei ascensiune spre culmile propășirii și civilizației. Fiecare adunare pentru propunerea de candidatură a reprezentat o sugestivă materializare a acelei unități de granit a întregului popor în jurul partidului, pe care o întruchiează Frontul Unității Socialiste.

Sute și mii de întruniri au fost consacrate propunerilor de candidatură pentru alegerile în organele locale ale puterii de stat. Reliefînd calitățile moral-politice ale candidaților — gospodari sîrgincioși ai treburilor obștești, militanți înflăcărați pentru ridicarea și înfrumusețarea județelor și localităților — numeroși oameni ai muncii au subliniat însemnătatea deosebită a acestor investiții în condițiile rolului crescînd al consiliilor populare în ansamblul vieții politice, sociale și economice a societății noastre.

Sentimentul tonic al oamenilor muncii că participă la una dintre cele mai puternice afirmări ale drepturilor lor fundamentale, garantate prin Constituția țării, drepturi ce reprezintă o strălucită întruchipare a conceptului de putere a poporului, de democrație reală și profundă, a însuflețit pretutindeni adunările. Exprimîndu-și sprijinul neclintit față de însuflețitele țeluri înscrise pe steagul partidului, participanții la întruniri și-au afirmat hotărîrea lor de a marca perioada campaniei electorale prin noi și prețioase succese în opera marelui de construcție socialistă a patriei noastre. În fotografiile alăturate prezentăm cîteva imagini de la întrunirile de propuneri ale candidaților Frontului Unității Socialiste.

E PREGĂTEȘTE E DE LA 2 MARTIE

mului inițial — fabrica noastră va contribui 350 000 000 lei. Această realizare este posibilă datorită îmbunătățirii organizării producției și punerii în funcțiune, înainte de termen, a noilor capacități din planul de investiții. Cu tot caracterul mobilizator al cifrelor de anul pe 1969, colectivul nostru a depășit noi sibilități care se concretizează, printre altele, angajamente pe care «Clujana» le închină ropiatelor alegeri de la 2 martie, celei de-a XV-a aniversări a eliberării patriei și celui de-al X-lea Congres al partidului. Depășirea producției globale cu 6 milioane lei, livrări suplimentare de încălțăminte către piața internă în valoare de 2 milioane lei — sînt doar părți dintre angajamentele noastre. Înfăptuind neabătut Directivele Congresului IX-lea și ale Conferinței Naționale a partidului, colectivul fabricii noastre se aliniază efortului comun pentru creșterea, în continuare, a năstării poporului român.

Gh. CIOVÎRNACHE, director economic al Fabricii de piele și încălțăminte din Cluj

DINAMICA UNUI ORAȘ TRANSILVAN

Patru ani în viața unui oraș care poartă între durile sale șapte sute de ani de existență — e perla Tîrnavelor — Sighișoara — evident, este doar o frîntură din timp. Dar orașele însoțite în lunga lor existență de-a lungul veacurilor epoci de decadență și epoci de strălucire. Dinioară faima acestui burg medieval i-o deau meșterii renumiți nu numai în Transilvania, dar și în alte țări europene. Amintirea strălucirii lor se mai păstrează — cu grijă — azi în acele turnuri de piatră, monumente ale arhitecturii medievale. Dacă timpurile trecute au dăruit Sighișoarei frumusețea cetății, policromia caselor, dînd peisajului valori de mult căutate de turiști, anii socialismului au înzestrat micul oraș transilvănean cu dinamismul economiei moderne. În contextul

grăitoare dezvoltări a județului Mureș, Sighișoara reprezintă un avanspost de care statistica ține tot mai mult seama. Luînd ca exemplu doar anul 1968, producția globală a municipiului a fost cu 18,2% mai mare ca aceea a anului precedent (1967), ceea ce, valoric, reprezintă 556 milioane lei. Este o cifră cit se poate de grăitoare pentru un orașel care are numai o populație de 27 000 de locuitori.

În aceste zile, cînd au loc depunerile de candidaturi ale deputaților, au fost puse în discuția alegătorilor realizările și planurile de viitor ale întreprinderilor, ale municipiului și ale comunelor aferente. Sînt realizări de seamă, concrete, rezultate atît din eforturile pe care le-a făcut statul socialist pentru ridicarea economică a acestei părți a țării, prin ritmul susținut al industrializării, dar în același timp ele se datoresc și hărniciei oamenilor muncii români, germani, maghiari. Ce au însemnat numai acești ani ai actualului cincinal pentru Sighișoara, se poate vedea pe platforma industrială a orașului: o clădire ultramodernă (5 000 mp) pentru uzina «Nicovala», noi capacități de producție în cadrul dezvoltării la Complexul industrial de faianță și sticlă (investiții de circa 41 milioane) etc. O dezvoltare impetuoasă se poate constata și din dinamica creșterii numărului de salariați: la fabrica de confecții «Tîrnava» în 1965 lucrau 1 081 de salariați, în 1969 — 1 700; la «Nicovala» lucrau în 1965 430 salariați, în 1969 — 770 etc. Perioada care s-a scurs de la trecutele alegeri a însemnat pentru micul municipiu transilvan un important pas înainte în afirmarea economică.

CINE ESTI DUMNEATA WELLMANN HANS?

E o întrebare retorică pe care și-o poate pune doar un străin de oraș. Profesorul Wellmann, propus candidat pentru Marea Adunare Națională în circumscripția electorală nr. 5 — Sighișoara, e un familiar al orașului și al satelor din împrejurimi. Ca deputat în circumscripția 62 (Cetate), a rezolvat doleanțe ale cetățenilor prin înființarea unor noi unități comerciale (alimentare, aprozar), miliînd activ în sesiunile consiliului popular pentru înfăptuirea lor. El s-a aflat în fruntea acțiunii de înfrumusețare a cetății, în cadrul căreia cetățenii au plantat arbuști ornamentali și flori. Pasiunile dendrologice ale profesorului Wellmann au prins viață la fiecare școală pe unde a funcționat. Membru în Consiliul național al oamenilor muncii de naționalitate germană și președintele Consiliului județean al acestei organizații,

profesorul Hans Wellmann ne-a declarat: «Totdeauna m-am străduit să educ tineretul în spiritul zilelor noastre, în spiritul trainiceii frății între naționalitățile care locuiesc împreună de veacuri pe aceste meleaguri. Va trebui să asigurăm participarea tot mai largă și organizată în toate compartimentele: politic, economic, cultural, a oamenilor muncii de naționalitate germană, mobilizarea lor la realizarea programului complex de construire a socialismului. Pentru viitorul mai apropiat, împreună cu concetățenii mei de naționalitate germană, intenționez să intensificăm mișcarea artiștilor amatori. Corul care activează în cadrul casei de cultură a obținut succese frumoase și rezultate apreciabile la diferite concursuri, iar ca urmare a acestora a fost înregistrat pe un disc «Electrecord». Dar potențialul artistic e mai vast. Talentele numeroase, și crearea unui ansamblu folcloric de limbă germană la Sighișoara ne preocupă tot mai mult».

GOSPODARUL DIN ALBEȘTI

Albești: o comună mică (circa 4 000 locuitori) dar cu ambiții mari. Justificate însă. Un singur exemplu: cooperativa agricolă, în grelele condiții ale lui 1968, a obținut rezultate însemnate: peste 3 000 kg de grâu la hectar, 3 700 kg porumb la hectar, peste 40 400 kg sfeclă la hectar etc. Faptele fiecărui an atestă că la Albești sînt gospodari harnici. Vechiul deputat al circumscripției electorale comunale nr. 25 a fost propus candidat și în aceste alegeri. E vorba de ȘTEFAN TACACS, directorul I.P.T.I.-Albești.

— Cu ajutorul cetățenilor am rezolvat multe din problemele sociale ale comunei — ne-a declarat tovarășul Tacacs. Crescînd numărul copiilor, s-a construit o nouă școală cu 6 clase, s-a extins căminul cultural mărîndu-i-se capacitatea de la 200 la 450 locuri, s-a terminat electrificarea comunei în 1967, s-a construit o nouă grădiniță. În ultimul timp atenția noastră s-a îndreptat spre înfrumusețarea comunei, ca ea să arate ca o așezare urbană. De aceea, cu ajutorul cetățenilor, am procedat la alinierea străzilor, a trotuarelor și a gardurilor. Grijă pentru estetica satului a fost și rămîne o preocupare permanentă. De aceea în viitorul apropiat vom vopsi toate clădirile instituțiilor în culori pastel, spațiile verzi (amenajate ca mici parcuri) vor fi luminate cu neon, vom face plantări masive de trandafiri, în așa fel ca oricine ar veni la noi în comună să nu aibă impresia că se află într-o așezare rurală ci mai degrabă într-una urbană.

I. CORIBAN

PROFUNDUL DEMOCRATISM AL ORÎNDUIRII SOCIALISTE

Socialismul, printre altele, înseamnă și realizarea unei ample democrații. Sau, cu alte cuvinte, în socialism oamenii se bucură de largi și totodată reale drepturi și libertăți.

Concret, la noi noua organizare socială creează și asigură condiții mereu mai bune pentru o participare activă a tuturor cetățenilor la conducerea treburilor de stat și obștești, la viața politică a statului în general, la elaborarea, dezbaterile și ratificarea legilor, în special.

Pentru un jurist, reversul oricărui drept constituie o obligație. Dreptului care mi-a fost acordat — prin Constituție — de a-mi spune cuvîntul în privința alegerii celor chemați să hotărască și să dirijeze destinele concrete, pe încă patru ani, ale statului, ale patriei noastre — îi corespunde o obligație: aceea de a-i susține în munca lor, eu, alegător, pe cei pe care îi voi alege.

Anul 1968 a fost un an de mare și profundă producție legislativă. Dinamica economică, dinamica relațiilor sociale implică o dinamică a relațiilor juridice, o dinamică a normelor de drept. Menționez apariția noului cod penal și a noului cod de procedură penală, a legilor prin care s-au reorganizat procuratura și instanțele judecătorești.

M-am limitat să amintesc doar aceste legi pentru că ele, privind organizarea intimă a însuși procesului și mecanismului de realizare a justiției, privesc sectorul meu de activitate profesională, privesc sectorul în care — printr-o strădanie continuă, conștiincioasă și calificată — îmi pot susține și cu fapte candidatul pe care îl voi alege.

Îmi voi împlini în felul acesta o obligație directă de cetățean-alegător față de cetățeanul ales, dar și un ideal de jurist: acela de a contribui la instaurarea unei legalități cît mai complete, a unei legalități cît mai corespunzătoare intereselor și aspirațiilor de libertate și dreptate ale poporului căruiia îi aparțin.

Eugenia PĂUN
consilier la Ministerul Justiției

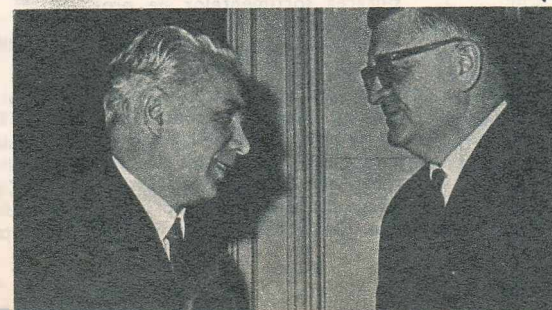

Uzina de utilaj chimic «Grivița roșie» din Capitală a avut loc o lună plină de însuflețire, în care a fost propus candidat în circumscripția electorală nr. 26 pentru deputați în Marea Adunare Națională tov. Dumitru Popa, membru suplent al Comitetului Municipal București al P.R.

◀ Muncitoarea Eleonora Cojocaru de la Fabrica de confecții și tricotaaje-București a fost propusă candidat în circumscripția electorală M.A.N. nr. 20 «13 Decembrie».

▶ Inginera Alexandra Ștefănescu de la CAP-«Valea Dunării», propusă candidat pentru circumscripția electorală M.A.N. nr. 10-Bechet, și inginerul Petre Banita, directorul Stațiunii experimentale pentru valorificarea nisipurilor din Bechet, propus candidat în alegerile pentru consiliile populare, în mijlocul unui grup de cetățeni care le-a susținut candidatura.

▶ Președintele Academiei Republicii Socialiste România, Miron Nicolescu (stînga), candidat în circumscripția electorală M.A.N.-«Victoria».

hora unirii

Acum 110 ani, când moldovenii și muntenii și-au dat mâna peste Milcov realizând Unirea Principatelor, unul dintre marile evenimente ale istoriei noastre moderne, un ziar francez scria: «Trebuie să recunoaștem că această dublă alegere constituie un mare pas înainte către unirea completă. Este mai ales un protest răsunător împotriva dezunirii; este o dovadă solemnă a perseverenței românilor în dorința lor națională. Iată în sfârșit că ei acționează singuri, iată că nu mai întreabă pe Europa: ce trebuie să facem?»

Unirea Principatelor, ecou și urmare firească a luptei generației de la '48, a pus bazele statului modern român și a vestit totodată unirea Transilvaniei cu celelalte două provincii românești prin actul de la 1 decembrie 1918.

La recente serbări de la Alba Iulia au fost reamintite cuvintele înflăcărâte ale patrioților care și-au manifestat dorința de unire în cadrul unui singur stat: România. În noul muzeu inaugurat pe câmpul Cetății, evenimentelor din 1859, o verigă în lanțul luptei seculare pentru unirea poporului român, li s-au rezervat importanța deosebită ce o au. 1859 a fost alăturat lui 1918 și amîndouă anului când Mihai Viteazul a înfăptuit prima unire.

Niciodată această luptă nu s-a bucurat de cinstire deplină ca astăzi, pentru că niciodată poporul român nu s-a putut bucura ca astăzi în libertate de dreptul de a-și crea după propriile lui aspirații drumul său în istorie, aspirații pentru care a luptat și a sîngerat.

24 ianuarie 1969 îl găsește angajat în înfăptuirea entuziastă a vastului plan constructiv stabilit cu mină sigură de Congresul al IX-lea și de Conferința națională a partidului. «Hora Unirii» capătă astăzi sensuri noi. Milioanele de concetățeni își dau mâna pentru a face ca patria să devină tot mai înfloritoare. Răspunsurile la chemările adresate înaintea celui de-al X-lea Congres al partidului și a 25-a aniversare a eliberării patriei de sub jugul fascismului arată că întregul popor, că toți cetățenii români, alături de cei aparținînd naționalităților conlocuitoare, într-un singur gînd și într-o singură voință, își concentrează forțele pentru a face o Românie din ce în ce mai mindră și mai bogată.

Const. SÎRBU

Statuia lui Al. I. Cuza din Iași.

Fotografie de M. POPESCU

dacă aș fi...

Sub pretextul unui «Dacă aș fi în jurii...», revista «România literară» a lansat o copioasă listă de păreri-sugestii-proponeri privind decernarea premiilor literare pe 1968. Ne îngăduim să folosim ideea extinzînd-o la domeniul de activitate mai puțin literar. Așadar, dacă aș fi...

...Filofteia Georgescu, directoarea căminului de bătrîni din Constanța, aș anunța tuturor numele bătrînei și nefericitei mame de 70 de ani care a încercat să se sinucidă pentru că iubiții și neprețuiții ei copii — zece la număr! — nu au grijă de ea. Și aș anunța și numele acestor perle de copii — un director administrativ al unui spital bucureștean, un contabil la o fabrică de marmură, un picher în Mangalia, un electrician în Gorj, o învățătoare (da, învățătoare!) în Bihor, o soră medicală... Să-i știe lumea și să-i arate cu degetul!

...savant electronist (sau cetățean civilizat și neindiferent), i-aș aduce la ordine (fie pe căi mecanice, inventînd un aparat care să-i civilizeze, fie pe căi atitudinale) pe toți aceia (de loc puțini la număr) care, în mijloace de transport în comun încep să-și caute banii mărunți abia atunci cînd ajung în fața taxatorului, gîtuind circulația în interior, obligînd platformele la o înghesuială la «sardele Robert», atentînd la liniștea și buna dispoziție a omului civilizat.

Bazil DUNĂREANU

în obiectiv: industria alimentară

Răspunde ing. PETRE BERZESCU, adjunct al ministrului industriei alimentare

— Care sînt preocupările ministerului la acest început de an?
— Recunoscînd că, față de cerințele consumatorilor, avem încă multe de făcut pe linia diversificării producției, ne propunem să fim mai activi în special în privința îmbogățirii sortimentelor la preparatele culinare dietetice. Vom introduce în fabricație produse noi cum sînt: băuturi lactate cu diferite ingrediente, sosuri condimentate, rulade de carne etc.

— La Plenara din decembrie a C.C. al P.C.R. s-a arătat că în industria alimentară, cu toate rezultatele obținute, există încă lipsuri serioase datorită faptului că multă vreme nu s-a acordat atenția cuvenită dezvoltării acestei ramuri. Vă rugăm, cîteva considerațiuni în acest sens.

— Într-adevăr, critica este perfect justificată. În industria conservelor, cu toată creșterea înregistrată în anul 1968 (de peste 20% la producția globală), se manifestă o rămînire în urmă în ce privește îmbogățirea și diversificarea sortimentelor de produse destinate copiilor și celor cu regim dietetic. Fructele și legumele sînt insuficiente; la fel produsele concentrate (supe, creme). Numărul conservelor mixte și al produselor semipreparate este încă destul de mic.

Neintrarea în funcțiune cu întreaga capacitate a unor noi obiective, cum a fost cazul cu Fabrica

de conserve-Caracal, a contribuit de asemenea la menținerea unor deficiențe, pentru a căror eliminare sînt în curs de elaborare programe speciale ce urmează să dea curînd rezultate.

— Ce alte obiective noi urmează să intre în funcțiune în 1969?

— Anul acesta întreprinderile Ministerului Industriei Alimentare beneficiază de un volum de investiții cu 11% mai mare decît în anul 1968, urmînd să fie puse în funcțiune un număr de 53 capacități noi de producție, printre care: o fabrică de zahăr, o fabrică de conserve, două fabrici de preparate de carne, șase fabrici de produse lactate, două fabrici de brînzeturi, o fabrică de bere, centre de vinificare etc.

— Cum se transcriu aceste noi obiective în cifre de producție?

— Noile capacități de producție vor fi în măsură să furnizeze anual 36 000 tone conserve sterilizate, 6 000 tone preparate de carne, 10 000 tone lapte praf, 3 000 tone brînzeturi și zilnic 3 800 hl lapte de consum și produse lactate proaspete.

— Vă rugăm să ne vorbiți despre ceea ce, în termeni tehnici, se numește «materie primă».

— Aprovizionarea ritmică cu materii prime constituie o condiție de bază pentru realizarea planului de producție și de lucrări în industria alimentară. De aceea ne concentrăm atenția asupra perfecționării relațiilor cu furnizorii de materii prime agricole, îngrijindu-ne totodată de protejarea șeptelului apt pentru reproducție. Necessarul de materii prime pentru producția de carne va fi asigurat prin creșterea greutății medii de tăiere și sporirea potențialului de carne în general. Sînt în curs de aplicare măsuri care să asigure realizarea indicațiilor date de conducerea partidului de a se construi și unele fabrici de capacitate mică, în construcții ieftine, ușoare, destinate asigurării consumului populației în toate orașele țării.

Fără îndoială, în cadrul acestui interviu nu pîtem epuiza toate aspectele activității ce se depune în prezent în toate compartimentele pentru înlăturarea rămînerii în urmă criticate la Plenara C.C. al P.C.R. și pentru ridicarea producției la un nivel superior.

Începutul îl constituie activitățile impulsionate de Frontul Unității Socialiste în cadrul actualei campanii electorale.

F 07

Prof. CL. DELAMARE DE-BOUTTEVILLE, directorul laboratorului subteran de la Moulis (Franța)

— Cum sînt prețuite în Franța cercetările științifice ale lui Emil Racoviță și ale elevilor săi?

— Opera acestui mare savant, continuată de discipoli și colaboratori ai săi, francezi și români, liniile sale de gîndire, domină atît biospeologia franceză, cît și pe cea a altor țări.

— Specialiștii laboratorului pe care îl conduceți sînt adepții lui Racoviță?

— Înainte de a răspunde afirmativ, țin să subliniez că lucrările lui Racoviță au deschis o linie modernă de cercetare. Această linie este directoare și în studiile pe care le întreprinde laboratorul de la Moulis. Savanții de azi, care ieri au fost elevii acestui mare om de știință sau care au avut ocazia să se adape din cunoștințele lui, precum și tinerii cercetători care azi privesc problemele din același punct de vedere ca al lui Racoviță, îi sînt infinit datori științific. Stimînd geniul lui, ei stimează totodată și patria al căruia fiu a fost.

L.W. NEEDHAM, președintele Asociației britanice a exportatorilor de utilaj minier (ABMEX)

— Ce noutăți ați prezentat în cadrul expoziției deschise la București de către asociația pe care o conduceți?

— O gamă largă de echipament de minerit de înaltă calitate și tehnologie, precum și documentații de utilaj produse de uzinele care constituie ABMEX-ul. Prin această expoziție noi am sperat să fim utili eventualilor noștri clienți din România, oferindu-le atît mostre, cît și informații asupra realizărilor recente ale Marii Britanii în domeniul mineritului.

— Sperați să încheiați tranzacții comerciale în România?

— Desigur, cu atît mai mult cu cît membrii ABMEX-ului înțeleg că exporturile reușite implică nu numai furnizarea de echipament de înaltă ținută, dar și satisfacerea tuturor factorilor comerciali care pot afecta negocînd între țările noastre. Iată de ce noi sîntem numai pentru tranzacții multumitoare ambilor parteneri.

acasă la 4 dh-315

«Instalațiile noastre au fost montate în inima Saharei, la Qued-Smar (1 200 km de Alger). Totul decurge în cele mai bune condițiuni... «Ne aflăm în Patagonia, lîngă Țara de Foc! Utilajele românești sînt deosebit de apreciate de specialiștii argentinieni»... «Instalațiile montate la Bahia, în Brazilia, funcționează excelent»... «Sîntem prezenți cu 4 DH-315 la Groznii și Cernigor, în U.R.S.S.».

Iată cîteva fragmente dintr-o serie de convorbiri telefonice ce au avut loc, la început de an, între redacția gazetei de uzină «Metalurgistul» și specialiștii români care conduc, pe diverse meridiane ale globului, operațiunile de montaj ale instalațiilor

F

Prezentarea
artistică:
Vlad
MUȘATESCU

COPERTA NOASTRĂ

MARILE ZĂPEZI.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

(Vezi fotoreportajul din pag. 10-11)

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei».

de foraj fabricate de uzinele «1 Mai» din Ploiești. Sînt vești ce dovedesc că România se afirmă tot mai mult ca țară exportatoare de utilaj petrolier.

Și acum la Ploiești — acolo unde se nasc vestitele «4 DH-315» care sfredesc scoarța pămîntului pînă la 7 000 m, acolo unde se produc utilajele petroliere binecunoscute în țară și în lume.

— Ce este nou în '69? Care sînt proiectele colectivului?

— În acest an — ne informează tov. GH. BOBARU, directorul tehnic al uzinelor «1 Mai» — exportul de utilaj petrolier fabricat de noi va crește cu circa 20% față de 1968. Paralel, se va îmbunătăți calitatea produselor pentru a fi mai competitive pe piața mondială. Un exemplu: încă pînă la sfîrșitul acestui trimestru vom produce — și pentru aceasta s-au investit 100 000 000 lei — primele sape de foraj cu un grad de durabilitate sporit. În cursul acestui an — a adăugat directorul tehnic — planul producției-marfă va crește cu 11%, prețul de cost va cunoaște o reducere de 4,8%, iar productivitatea muncii va trebui să crească cu 10%.

Ne adresăm secretarului Comitetului de partid, GRIGORE DOBRE.

— Ce aveți de adăugat?

— Campania în vederea alegerilor din 2 martie constituie și pentru colectivul uzinei un nou prilej de a-și manifesta cu entuziasm dorința de a contribui la dezvoltarea economică a țării. Unul dintre tovarășii noștri de muncă — maestrul principal Toma Spiridon — a fost de altfel propus să candideze pe lista Frontului Unității Socialiste, la alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională.

lată ceea ce ne împărtășește tov. TOMA SPIRIDON:

— Îmi exprim și pe această cale deosebita bucurie pe care o am de a figura pe lista candidaților în alegerile pentru Marea Adunare Națională. În sectorul în care activez (construcții metalice de foraj) vom organiza mai bine munca în scopul utilizării eficiente a spațiului de lucru și a valorificării mai cu spor a materialelor. Printr-o croire mai economică a tablei pentru instalațiile de foraj, secția noastră poate reduce consumul de metal cu aproape 20 000 tone anual.

F. URSEANU

F 03

MARTIS MIHAJ, inginer-șef al atelierelor «9 Mai»

— Sînt mulțumiți constructorii de serviciile pe care întreprinderea dv. le-a adus activității lor?

— Întreprinderea noastră este într-adevăr un fel de «mecanic-șef» al șantierelor, prin specificul producției sale de utilaje și piese de schimb pentru construcții. Sfîrșitul lui '68 ne-a găsit producînd în contul primelor zile ale anului 1969. Indicele cel mai înalt l-am atins la utilajele livrate. La utilajele rutiere, colectivul nostru a obținut un indice-record de 123,5%. Nu văd deci motive de nemulțumire...

— Cum s-ar spune, ați început anul nou «cu dreptul». Care sînt preocupările de actualitate ale întreprinderii dv.?

— Pentru extinderea producției, în '69 vom mecaniza fluxul tehnologic de la hala de preparare pînă la hala de formare a turnătoriei de oțel. De asemenea, sîntem în faza de construcție a unui agregat de turnare continuă — primul de acest gen din țara noastră. Prin aplicarea acestui procedeu se va elimina toată manopera de formare a corpurilor de măcinare cilindrice în ramele de formare și se va realiza o productivitate sporită.

GH. DĂNCIULESCU, inginer-șef al fabricii de încălzăminte «Progresul», București

— Evident, iarna nu promite să se sfîrșească prea curînd. Ce ne mai oferă deci fabrica dv.?

— După cum am promis, încă de anul trecut cititorilor dv. în interviul publicat, zilele acestea predăm I.R.C.T.I., baza București, pentru femeie, o cantitate de 2 000 perechi cizme cu bot și toc pătrat, din piele «napa», asemănătoare celei din care se fac mănușile.

— Și mai departe?

— Contractele noastre cu... iarna au fost onorate. Și încă de pe acum pregătim stocurile de pantofi și sandale pentru primăvară și vară.

GLOSSA

Anunț în «Informația»: «Studioiu-București vinde din stoc cantitatea de 500 m cablu M.C.G. 4 x 95 mmp — producție Pirelli — Italia...» Dacă ar fi după mine, eu aș vinde din stoc și câteva producții proprii.

Statisticienii au observat că între Federația internațională de fotbal, cu 135 țări membre, și ONU există, pe planul acesta al cuprinderii mondiale, o mare asemănare. Dar și o mare deosebire, mi-aș îngădui eu să intervin: hotărîrile F.I.F.A. sînt respectate cu strictețe.

Alberto Moravia, romancier eminent și candidat la Premiul Nobel pentru literatură, a fost obligat, neavînd studiile de rigoare, să se prezinte acum cităva vreme la un examen profesional pentru dobîndirea calității și legitimației de membru al societății ziariștilor italieni. Mă gîndesc cu un fior special ce s-ar întîmpla dacă, aplicînd fără discernămint experiențele străine, Uniunea ziariștilor de la noi ar

iniția într-o (bună) zi un examen asemănător. La oral s-ar descurca, fără-ndoială, mai toată lumea. Dar la scris?

AI. MIRODAN

SPORT

dramele fotbalului

De ce să nu mărturisesc că acum 7 zile, cînd înfruntam ritmul hebdomad ar al cronicii destinate coloanelor ospitaliere ale «Flacării», eram cuprins ca de niște valuri de un zbucium legitim, încercînd să-mi aleg tema. Această «maree» încerca să mă atragă în refluxul său dincolo de Canalul Mîneicii și să-mi strecoare sub creion crampoanele celor 22 de perechi de ghețe care aveau să deseneze atîtea nevăzute trasee pe așternutul covorului verde al stadionului englez, înscriind, în finalul frămîntărilor lor, scorul revanșei drawului de la București.

Îmi mărturisisem (cu oarecare jenă) părerea (de loc justificabilă) că scorul va fi din nou egal (vai, cît de compătimitor am fost privat!) deoarece ceea ce la acea oră era considerat drept o minune mi se părea de fapt o reconfirmare a unei realități la care asistasem la București, nu prea demult. Nu vreau să mă explic tocmai acum, cînd evenimentul mi-a dat o atît de categorică confirmare, dar cîteva gînduri intime totuși doresc să împărtășesc cititorilor rubricii noastre. O fac cu atît mai lesne cu cît distanțarea în timp, față de meciul Anglia-România, a lăsat vreme suficientă celor care au dorit să-și facă autocritica pentru îndoelile mărturisite cîndva ori să-și reîmprospăteze speranțele amortite sub povara unor rezultate negative care au legat vechiul sezon de cel actual. O mai fac și pentru că același doctor universal, reprezentat de Timp, a început să prescrie doze din ce în ce mai consistente de prudență și prevedere, deoarece, îndepărtîndu-se de istorica dată a drawului de la Londra, sezonul ne apropie de confruntări mai puțin prestigioase poate pentru palmaresul onorific al reprezentativei, dar cu mult mai importante sub cel al recunoașterii, în panoplia soccerului european și Lausanne.

Și totuși nimic nu va putea șterge din scripte egalul de pe Wembley! Rămîne de văzut dacă viitoare rezultate îl vor confirma sau dacă fotbalul nostru își va consuma încă una din ineputabilele sale drame.

Relația succes — dramă este, dacă vreți, legitimă în fotbal și ea nu se justifică doar prin ceea

ce pare catastrofal ci și prin ceea ce pare sublim. Cînd Anglia a cedat la scor, pe teren propriu, Ungariei, s-a produs o dramă dar s-a provocat și un acces de luciditate care a condus la redresarea rapidă a soccerului britanic pînă la reinstalarea acestuia în piscul ierarhiei mondiale. Cînd echipa Ungariei a cedat formației antrenate de Sepp Herberger, fotbalul maghiar s-a zguduit dramatic pentru a renaște tocmai din ceea ce-l făcuse să tremure.

Există însă și altfel de drame în fotbal, care nu se soldează cu happy-end, ci cu statu-quo-ante. Astfel de «drame» au caracterizat fotbalul nostru în ultimul deceniu. După insuccese și insatisfacții (doctorii amare dar netămăduitoare), pica și stropul dulce (uneori pînă la leșin) al unui rezultat mai bun, bun, ori excepțional (cum trebuie considerat cel de la 15 I '69 de la Londra). «Drama» nu se mai consuma brutal și definitiv, ci se perpetua în măcinări mărunte, rozînd pînă la substanță trunchiul și așa vlăguit de suferințe al jocului cu balonul rotund, căruia i se oferea, înainte de recidivă, doar o scurtă convalescență. De aceea tratamentul a fost mereu corectat, niciodată schimbat, devenind ceea ce se cheamă un tratament de susținere și nu unul de vindecare.

Și totuși pe Wembley s-a consensnat 1-1 în meciul Anglia-România!

A fost o dramă că echipa nu i-a avut pe Pircălab, Ghergheli, Dobrin ori Coman? Tot ce se poate, dacă ne referim la cei patru în cauză, ori la alții «consecrați». Poate a fost o dramă cu... premeditare, pentru că «marile absențe» justifică mai lesnicios crîncenele drame care le succed (afară doar de cazul în care victimele nu se comportă potrivit previziunilor — posibil, dar nu inevitabile). Cine știe dacă nu despre așa ceva a fost vorba săptămîna trecută pe Wembley, cu cei 11 tricolori: Gornea, Săt-măreanu, Boc, Dinu, Deleanu, Anca, Nunweiler VI, Dembrovșchi, Dumide, Dumitrache și Lucescu, ale căror nume se cer neapărat reamintite nu numai după 10 zile de la evenimentul citat, ci ori de cîte ori va fi vorba despre marele succes din acest început de an.

Fie ca «drama sublimă» de pe Wembley să nu ducă la prescrierea vechiului tratament care-l condamnă la pat pe cel ce vrea să se ridice pe propriile sale picioare. Pentru aceasta se impune ca falsele calcule să iasă din... calcul (Liège-România 5-0; Anglia-România 1-1, deci Liège-Anglia 6-1? sau — și mai rău — Anglia-Spania 2-1, deci România-Spania 3-2?) și să ne mulțumim cu un adevăr simplu și robust: la 15 I '69 pe Wembley, la Londra, 11 fotbaliști români au fost egali celor mai buni 11 jucători englezi, de-a lungul a 90 de minute din acea zi.

Este cu atît mai admirabil acest adevăr cu cît nu i se vor croi haine pe «măsură» care să-l sufocă, sau mantii largi sub care să dispară...

Em. VALERIU

PE NOILE DRUMURI ALE SĂRII

de Liviu TIMBUS

**CLORUL, PĂRINTELE I
GITIM AL CHIMIEI M
DERNE • RENAȘTEREA
NEI MĂRI DISPĂRUTE
POPAS PE VECHILE ȘI NO
LE DRUMURI ALE SĂRII
DEȘPRE JOCUL FANTAST
AL MOLECULEI CLOR
SODICE.**

Munți de sare, cit cuprinzi cu ochii! E oxigen, siliciu și aluminiu, banala clorur de sodiu se înscrie printre cei mai importanți compuși ai scoarței terestre. Apele minerale au lăsat în măruntaiele pământului vechi tabile mări cristalizate, iar convulsiunile geologice ale tertonianului au înconjurat planeta cu adevărate briuri de munți sări.

Ce a mai rămas (și a rămas foarte mult) s-a retras, dizolvată, în uriașele căldări hidrotermale, scâpând pînă astăzi pe două treimi din suprafața planetei. Aici, în masivă, chidă a oceanelor, mării și lacurilor salin există atât de multă sare încît — spun miștii — decantarea acestei saramuri normale ar fi egală cu 50 milioane de miliarde tone de săruri, sau nici mai mult nici puțin decît 276 000 kilograme pe metru pătrat de teren uscat. Ceea ce nu înseamnă de loc că sarea gemă a prisosit în toate timpurile, că a fost ieftină și la îndemîna oricui. Ea a rămas mereu scumpă și rară în anumite regiuni din Africa, Tibet și Mongolia, iar marfa-etalon o constituiau pînă foarte demult rîndurile de sare de diverse dimensiuni. Romanii o scoteau cu multă trudă, fierbînd în tăvi de fier apă de mare; japonezii o obțin pînă astăzi prin evaporarea apei aduse din ocean, iar în anumite ținuturi din Africa băștinașii sînt nevoiți să și-o procure prin arderea turbei stropite cu apă sărată.

Despre prețul și însemnătatea sării noastre vorbesc preabinecunoscutii «Drumuri ale sării», strecurate chiar pînă în incinta marilor orașe contemporane, grație tradițiilor toponimice; și tot despre lipsita «sare în bucate» amintesc atîtea zicuri și proverbe populare. A primi pe cineva pînă și sare înseamnă a-i acorda toată osîndă, deoarece vreme îndelungată a pînă cît și sarea au fost în ochii omului român voiaș produsele cele mai scumpe. Și tot cînd vremuri străvechi ne-a sosit și credința printr-un trivit căreia o solniță vărsată pe masă aduce după sine gîlceavă între cei prezenți. Bine, mult s-au certat strămoșii noștri pînă cînd accidentul s-a convertit în superstiție, dar bine și zdravăn s-au ocărit din moment ce zicala a stăruit cu încăpăținare secole întregi, ajungînd să întunece prînzul meserilor noștri naivi și creduli, astăzi cînd sarea de bucătărie costă doar cîteva bani kilogram.

Interesant de remarcat că marile depozite salinifere au fost descoperite în patria noastră încă în perioada antichității, și nu mult timp mai tîrziu, așa cum s-a întîmplat cu pildă în Germania, Franța și Italia și S.U.A. țări bogate în clorură de sodiu. Despre briurile salin ale Carpaților românești pomenesc niște meroase documente vechi și străvechi, iar despre puritatea și marea bogăție a ocnelor submontane, aceste cîteva rînduri ale donatorului Dimitrie Cantemir: «În ținutul Bacăului, lîngă Trotuș — notează cărturarul moldovean în a sa «Descriptio Moldaviae» — se găsesc saline foarte bogate, numite ocne... Dacă sapi în pămînt pînă la unul sau doi coți adîncime, găsești sarea cea mai curată și limpede ca porfirul și cristalul. Ocnele acestea sînt nesecate».

«practic inepuizabile», ca să folosim
 esie modernă, întrebuințată în mod
 în toate lucrările de specialitate pri-
 ruelucrarea superioară a clorurii de
 Miezul sărat al regiunii subcarpatice
 țin de întins încât se poate afirma pe
 dreptate că pământul de aici, cu dea-
 cîmpii, nu este în fapt decît învelișul
 icial al unor imenși bulgări de sare.
 e de pe Trotuș, de la Cacica, Slănic,
 e Mari, Turda, Uioara, Dej, Praid etc.,
 edesc cu prisosință. Aici — ca pretu-
 i de altfel — sarea a devenit însă
 abia o dată cu mecanizarea exploată-
 Dislocarea blocurilor de sare prin
 e perfecționate este legată și ea în
 lirect de apariția industriei clorosodi-
 eniment crucial în istoria chimiei mo-
 dar care la rîndu-i s-a născut și a de-
 osibilă abia după ce Academia franceză
 : publică marea descoperire a doctoru-
 blanc.

NOUA STRĂLUCIRE A CLORURII DE SODIU

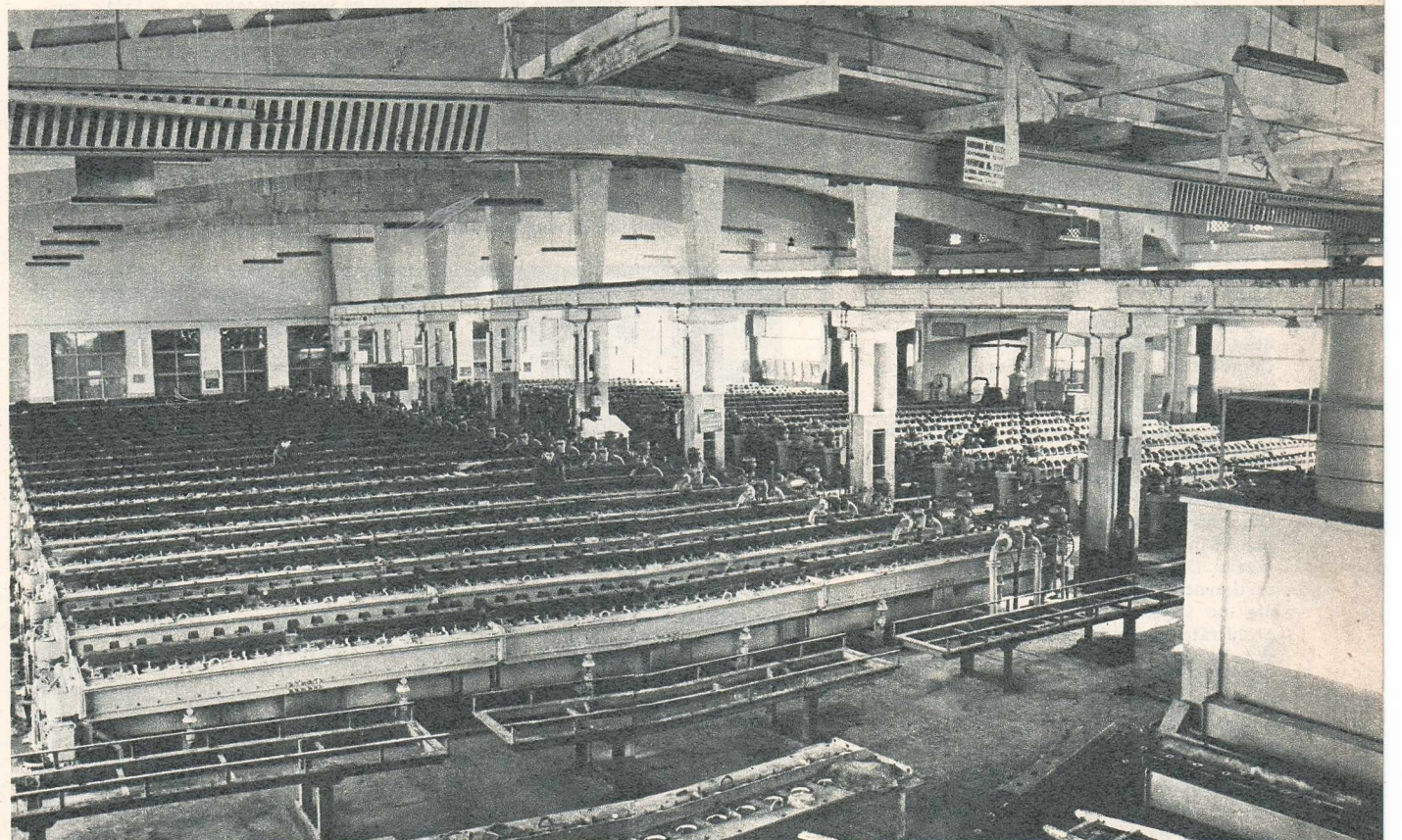
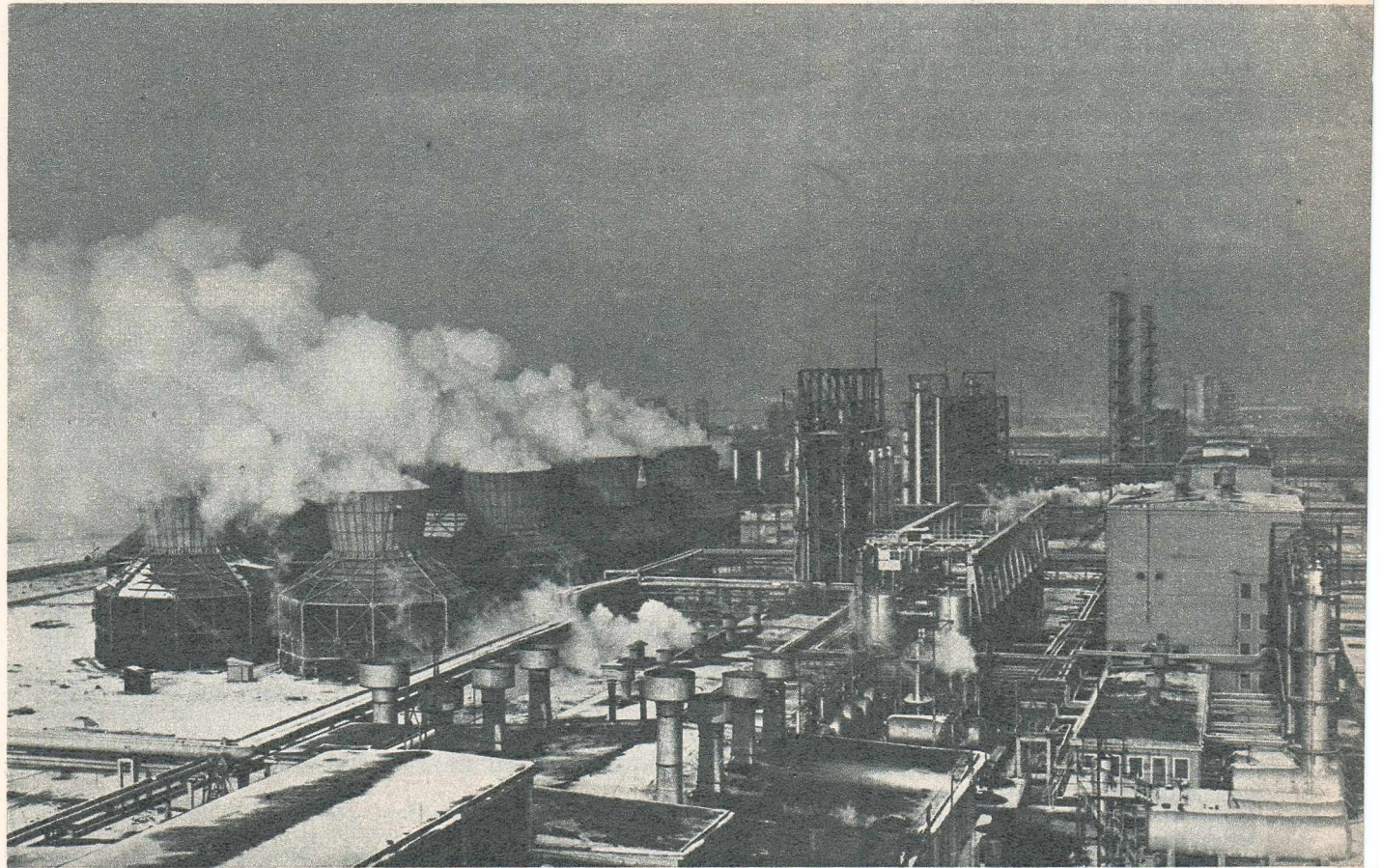
olas Leblanc (1742-1806), medicul du-
 'Orléans, este primul chimist care a
 ct carbonat de sodiu pornind de la
 ă de sodiu și piatră de calcar. Marea sa
 perire (dobîndită după ani de trudă)
 fi concentrată în această lapidară ecu-
 imică $Na_2S + CaCO_3 = Na_2CO_3 +$
 CaS . Din sulfură de sodiu (obținută în
 abil din sare descompusă în acid sul-
 și din calcar rezultă, prin ardere, car-
 de sodiu și sulfură de calciu. Acesta
 n esență brevetul lui Leblanc (înlocuit
 în 1900 prin procedeul amoniacal) și
 vreme de un secol a făcut posibilă naș-
 și expansiunea industriei clorosodice,
 izătoare de drumuri pentru întreaga
 ie modernă.

plazia petrochimiei contemporane, în-
 a industrie de materiale plastice și a
 ute frigorifice, producția de geamuri,
 uri, coloranți, medicamente și insecti-
 este legată indisolubil de cei cîțiva com-
 obținuți prin calcinarea, carbonatarea
 scompunerea electrolică a clorurii de
 : soda calcinată, soda caustică și clorul
 l. Acesta a fost, evident, și motivul pen-
 sare în marea operă de industrializare
 listă a României uzinele și combinatele
 roduse clorosodice s-au numărat prin-
 orimele unități ale industriei chimice.
 acest domeniu, e adevărat, țara noastră
 scură de oarecare tradiție. Fabricarea
 onatului de calciu după metoda Le-
 a fost inaugurată în 1896 prin înființa-
 lingă Uioara, a unei mici fabrici de sodă
 nată. Producția întreprinderii de la Uioa-
 zi Ocna Mureșului) a înregistrat inva-
 l, timp de patru decenii, aceeași cantie
 de carbonat de calciu: sub 50 000 tone
 l. Mai tîrziu au fost ridicate și fabricile
 odă caustică electrolică de la Turda și
 ăveni. Un început mai mult decît mo-
 , dacă ne propunem să comparăm pro-
 ia și sortimentele realizate în perioada
 belică în aceste mici unități, cu tot ce am
 îndit în anii socialismului în domeniul
 istriei clorosodice. Experiența fabricilor
 silvănene a fost totuși de bun augur.
 nerii și tehnicienii de la Turda, Tîrnă-
 i și Uioara au devenit ulterior primii
 ăli ai miilor de oameni sosiți să lucreze la
 ora, Rîmnicu Vilcea și Borzești. Ei au
 evenit deopotrivă specialiști în propriile
 întreprinderi reconstruite și reutilate
 a la Z.

MAREA SARMATICĂ ÎN RETORTELE CHIMIȘTILOR

balanțele materiale întocmite de partidul
 tru încă în primii ani de economie pla-
 cată au scos în evidență necesitatea dez-
 țării unei puternice industrii de produse
 lice și clorosodice. În industria de pro-
 sodice sînt prevăzute pretutindeni ele-

*Marele Combinat de la Borzești. Aici, din clorură de sodiu,
 apă, energie electrică, gaz metan și fracțiuni petroli-
 fere chimiștii obțin 24 de produse în 54 de sortimente.*

*Secția pentru descompunerea electrolică a clorurii de
 sodiu, la Uzina chimică din Turda. În afară de policlorură
 de vinil, sarea se diversifică aici în alte cîteva produse
 principale: sodă caustică, insecticide clorurate, solvenți
 organici, clor lichid, acid clorhidric.*

mente de tehnică nouă. Uzinele primesc sarea folosită ca materie primă în formă de soluție, obținută prin dizolvarea dirijată în subteran. Calcarul se exploatează în carieră deschisă cu ajutorul excavatoarelor electrice. Descărcarea varului în uzină și încărcarea în cuptoare, sortarea și calibrarea cocsului sînt complet mecanizate.

Electroliza saramurii a devenit o altă cale de valorificare complexă a bogatelor noastre zăcăminte de sare. Pentru satisfacerea necesarului de clor au fost complet reutilate secțiile de electroliză ale Uzinelor chimice-Turda și Combinatului chimic-Tirnăveni, iar la Borzești a fost construită una dintre cele mai moderne fabrici de electroliză a saramurii din Europa, cu o capacitate de 83 000 tone de clor și 95 000 tone de sodă caustică electrolitică.

Șase uzine și combinate, înfipte ca niște uriașe ventuze în miezul sărat al adîncurilor, au început în ultimii 10 ani să dizolve bucată cu bucată masivele de sare lăsate de apele miocenului, reeditînd într-o ipostază modernă dispăruta Mare Sarmatică. Adevărate riuri subpămîntene țîșnite sub presiunea sondelor de extracție retopesc munții de sare ai Olteniei, Moldovei și Transilvaniei, transportîndu-i sub formă de saramură în retortele uzinelor de la Borzești, Govora, Rîmnicu Vilcea, Turda, Tirnăveni și Ocna Mureșului. Într-un răstimp de numai 10 ani, chimizarea clorurii de sodiu a dat naștere cîtorva mii de produse și subproduse necesare celor mai diverse sectoare ale industriei prelucrătoare.

Construcția primei mari întreprinderi, cea de la Govora, a început în 1957. Astăzi, în uriașul stomac al uzinei își dau întâlnire sarea de la Ocnele Mari, calcarul Pietrenilor și apa Oltului. Supuse unor complicate reacții chimice, cele două materii prime se transformă, prin calcinare și carbonatare, în peste 180 000 tone de sodă anual.

Munții de sare și calcar de la Ocnița și Pietreni vor furniza hrana necesară și marelui Combinat chimic de la Rîmnicu Vilcea, aflat în curs de construcție. Aici, atomii de clor și sodiu, îngemănați prin forța oarbă a naturii și depozitați sub formă de sare în visceralele pămîntului, vor fi desferecați prin puterea energiei electrice. Din clor, etilenă și propilenă (ultimele două materii prime vor sosi prin conducte de la Combinatul petrochimic al Piteștilor) va rezulta o gamă largă de produse clorosodice, mase plastice, insecticide, alcoolii și coloranți.

Fabricile transilvănene, reutilate și ordonate pe fluxuri tehnologice moderne, produc în prezent nu numai sodă caustică și calcinată, ci deopotrivă policlorură de vinil, solvenți organici, clor lichid, acid clorhidric, bicarbonat de sodiu alimentar, industrial și farmaceutic, silicat de sodiu, oxid de magneziu etc.

Cea mai mare realizare a industriei de produse clorosodice rămîne pînă în prezent Combinatul chimic de la Borzești, marea întreprindere de pe malul Troțușului, ridicată pentru valorificarea «marilor ocne cu sare ca porfirul» (Dimitrie Cantemir). Din sare, apă și energie electrică chimiștii obțin clor, sodă, hidrogen. Aceștia li se alătură fracțiunile petrolifere și energia calorică. Din acest fantastic joc al sării cu electricitate rezultă în final 24 de produse în 54 de sortimente. Din acestea (împreună cu celelalte sortimente furnizate de către întreprinderile din Oltenia și Transilvania) industria prelucrătoare obține cîteva mii de produse și subproduse, indispensabile în petrochimie, în industria siderurgică, în fabricile de medicamente și coloranți, în întreprinderile industriei ușoare și, practic vorbind, aproape în toate domeniile de activitate ale vieții moderne. Cîteva dintre acestea ne sînt arhicunoscute (sodă, bicarbonatul, clorofomul, chinina, D.D.T.-ul, iperita (!), policlorura de vinil), altele — și acestea sînt de ordinul sutelor — ni se prezintă prin denumiri ciudate, stranii, neobișnuite pentru urechile omului neavizat (detexan, criptodin, dietanol-amină, tiocol, clorex, etilen glicol, silicon amilic etc., etc.). Dar fără ele

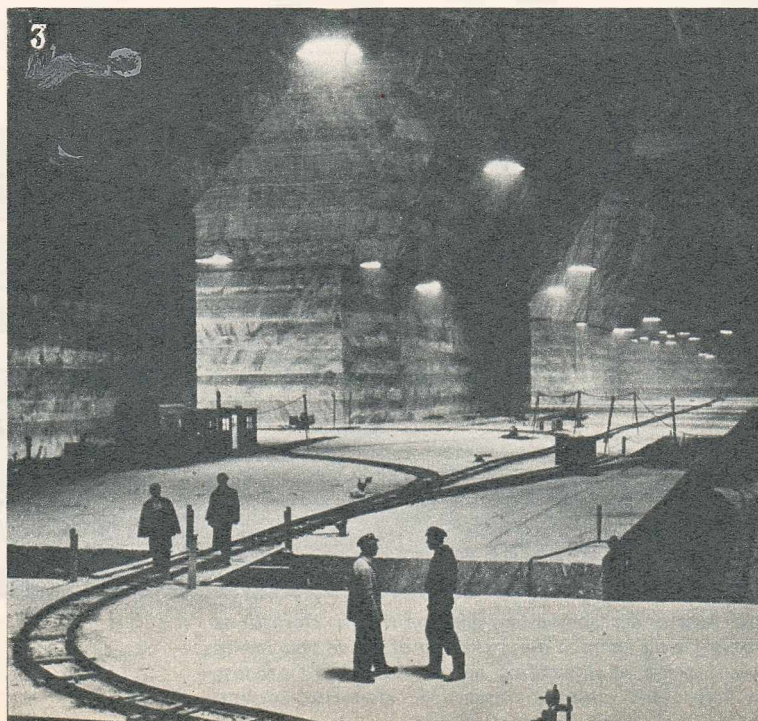
(Continuare în pag. 20)

De la ciocan, crivac și ferăstrău la sondele de sare

Depozitele saline de pe teritoriul României au fost exploatare prin puțuri verticale încă din vremea Daciei Felix. Înaintînd pe brînci în galerii umede, minerii și ocnașii secolelor apuse și-au lăsat aici viața și sănătatea, cioplind muntele de sare cu dalta și ciocanul. Condițiile de muncă nu s-au schimbat prea mult nici spre începuturile veacului nostru. Fotografiiile alăturate (1 și 2) ne prezintă salina de la Slănic, surprinsă de aparatul fotografic într-una din zilele anului '30. După cum se observă, pentru dislocarea blocurilor de sare sînt folosite trei instrumente principale: ciocanul, crivacul și ferăstrăul. Oamenii soseau la lucru cu hainele de acasă: căciula de lînă în loc de cască de protecție, opinci și bocanci în locul cizmelor de cauciuc.

Toate acestea au rămas de domeniul trecutului. Luminările de seau au fost înlocuite prin lumina electrică, uneltele manuale prin haveză, vagonetele prin trenuri electrice ridicate la suprafață de ascensoare puternice (foto 3). Exploatarea zăcămintelor de sare cunoaște însă o metodă și mai modernă: sondele de foraj. Pompată sub presiune, apa dizolvă zăcămintele subterane. De aici, cale de kilometri, saleductele transportă saramura în bazinele întreprinderilor clorosodice.

THEODOR AMAN (1831-1884) «HORĂ LA ANINOASA» (1884) Cu Aman se sfîrșește și încotodată o nouă epocă în pictura românească a secolului XIX. Operele lui se plasează la răspîntia dintre academismul în plin declin în ropă a acelei vremi (ale cărui vizuale plastice și mijloace de expresie le va practica, dacă nu în ansamblul operei sale, dar într-o bună parte din ea) și tendințele novatoare spirate de viață și natură ale generației lui Grigorescu.

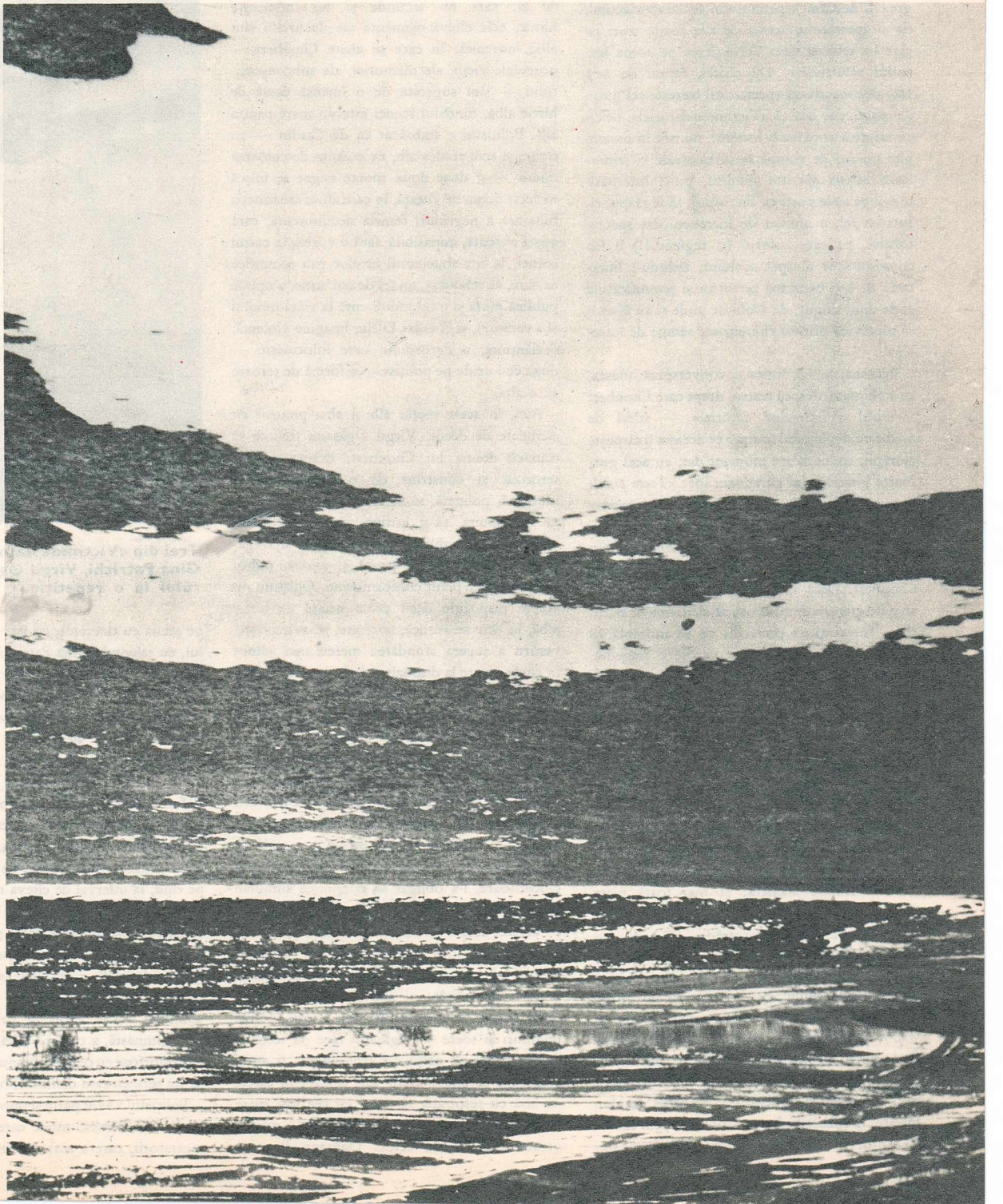
Creația sa depășește cu mult pe cea a predecesorilor săi și spiritul epocii, el a practicat pictura (Zoe Brîncoveanu (1859), Icu Văcărescu (1864), Autoportret (1875), Tigancă (1884) etc.), pictura istorică, cu o minuțioasă bază documentară, nu lipsită de parfumul epocilor evocate, ea inspirîndu-se din legende și literatura istorică dar atît de semnificativă pentru cea de-a doua parte a secolului trecut în cultivarea sentimentelor patriotice («Ultima noapte a Mihai Viteazului» (1852), «Mihai Viteazul privind capul lui Andrássy» (1862-1863), «Izgonirea turcilor din Călugăreni» (1872), «Boierii și prinșii la ospățul de trîmție al lui V. Tepeș» (1886) etc.), dar și pictura decorativă, peisajul, scena de gen («Al doilea atelier al artistului» (1856), «Serată» (circa 1884), «Fotografierea cu lăutari» (circa 1890) etc.), natura moartă etc., utilizînd diverse tehnici, de la pictura în ulei la acuarelă și gravură. Temele pe care le-a abordat în viața țărănească (cum este și această «Horă la Aninoasa» care o reproducem) fac parte din preocupările din ultima perioadă a activității artistului, după ce Grigorescu se impusese cu strălucire. Aman surprinde aspecte ale vieții de la țară — cu precădere cele care respiră viața, dragostea de viață — în scene idilice, pline de incantații, în care adeseori se înfruntă natura și atitudinile cu autenticul vieții țărănești («Briulețu» — circa 1879) etc. «Opera unuia astfel de om — remarcă acum G. Oprescu — formează cel mai interesant capitol din istoria începuturilor picturii la noi, căci Aman a fost mai mult decît un mare artist, a fost un deschizător de drumuri noi».

◀ Casa nu este de turtă dulce, e adevărat, dar potcoava norocului ne este dăruită de însăși Albă-ca-Zăpada.

Există seri în care toate minunile sînt posibile. Trebuie doar să crezi-că se poate merge pe apă pentru ca, recunoscătoare, apa să se facă oglindă și cărare sub lună. Iernii să ne închinăm!

▼ Nici o mare nu e mai frumoasă decît pămîntul, atunci cînd pămîntul este în stare să semene cu o mare.

„VICTIMELE DATORIEI“

de Sanda FAUR

Chiar și pentru spectatorul credincios, care a urmărit tenace toate versiunile scenice bucu-reștene ale pieselor lui Eugen Ionescu, care a trecut cu bine și de mult prima criză — a stupe-facției — în fața acestui univers teatral absurd și s-a familiarizat cu logica proprie a acestor formule aparent ilogice; chiar și pentru acest spectator avizat, «Victimele datoriei» — piesă scrisă în 1952, dar rămasă copil preferat, precum se vede și din faptul că Ionescu a pus-o singur în scenă, în toamna aceasta, la un teatru din Zürich — rămîne o piesă dificilă, cu un mesaj greu de descifrat la primul contact cu spectacolul, fie și spectacolul acesta de zile foarte mari pe care l-a realizat Crin Teodorescu pe scena Teat-rului «Bulandra». De obicei, faptul de artă care deconectează spectatorul trezește cel puțin antipatie, dar iată că «Victimele datoriei», oricît de criptică ar părea la început, nu iese în nimeni nici un soi de complexe intelectuale ci stimu-lează intens apetitul gândirii, pune întrebări, te obligă să le porți cu tine acasă, să le răspunzi. Într-un fel, e un vot de încredere dat specta-torului, pe care autorul (și regizorul!) îl fac coproducător al spectacolului, lăsîndu-i liber-tatea de a-și continua povestea și semnificațiile ei de unul singur, de acolo de unde ei au lăsat-o să plutească printre chinuitoare semne de între-bare...

Personajele lui Ionescu conversează adesea, cu voluptate, despre teatru, drept care Choubert — eroul «Victimelor datoriei» — stînd de vorbă cu nevasta lui în timp ce aceasta îi cirpește ciorapii, spune la un moment dat, cu acel gust foarte ionescian al paradoxurilor: «*Toate piesele care au fost scrise, din antichitate pînă în zilele noastre, n-au fost niciodată decît piese polițiste (...chiar și clasicismul, care e un teatru polițist distins!). Orice piesă e o anchetă dusă la bun sfîrșit*» — conchide Choubert. Dacă vrei, vorbele acestea de duh ar putea figura drept moto al «Victimelor dato-riei». Încearcă să povestești ce se întîmplă în acest năucitor amestec de comedie și tragedie, de vis și realitate, de neliniști și farsă groasă, și veți descoperi trama polițistă a acțiunii: într-o seară, un polițist manierat și sfios bate la ușa pașnicei familii Choubert, îi întreabă — scuzîndu-se de o mie de ori pentru deranjul care-l face — dacă nu l-au cunoscut cumva pe locatarul dinaintea lor, un anume Mallot cu / la coadă, iar la răspunsul negativ al lui Chou-bert, zîmbetul delicat se prefăce în rinjet, vorba sfioasă — în poruncă aspră, amabilitatea — în tortură. Începe ancheta; și mai toată piesa nu este decît reprezentarea plastică, de o concre-tețe derutantă uneori, a strădaniilor pe care le face Choubert de a-și scotoci febril prin memorie, de a-și răscoli cu înverșunare viața, de a cobori adînc, cît mai adînc, în el — biciuit din urmă de polițist — pentru a-l descoperi acolo pe Mallot sau poate — mai știi? — pe el însuși, biată ființă cu păcatele, trairile și aspirațiile sale frînte, aruncate la coșul de hîrtie de către ordinea socială burgheză, atît de ostilă omului. Firește, la Ionescu piesele nu trăiesc prin fabula lor ci prin căpușeala de metafore, personajele sînt

simboluri, situațiile — stări de spirit. ... *Am proiectat pe scenă îndoelile, angoasele mele profunde — mărturisirea Ionescu — le-am dialogat și le-am intruchipat; mi-am încarnat antagonismele; am scris cu cea mai mare sinceritate; mi-am smuls măruntaie-le; am intitulat asta «Victimele datoriei».*

Crin Teodorescu a luat toată această chinui-toare spovedanie travestită într-o fabulă poli-țistă și i-a dat în primul rînd ce e al spovedaniei, tonul deschis, sincer: totul se petrece la cîteva metri de noi, spectatorii, scena a avansat spre sală, lumina e albă, puternică, directă, lumina de zi, care nu ascunde și nu îndulcește nimic, cele cîteva elemente ale decorului sînt albe, noroaiele în care se zbate Choubert — noroaiele vieții, ale memoriei, ale subconștien-tului — sînt sugerate de o imensă coală de hîrtie albă, fundalul scenei este un mare panou alb. Polițistul e îmbrăcat ca de Cardin — cu trenzi și «col roulé» alb, cu costum de culoarea mierii — și doar două siluete negre se mișcă în acest ocean de gheață, în care albul are funcția funerară a negrului: femeia necunoscută, care asistă absentă, impasibilă, fără o vorbă, în colțul scenei, la tot zbuciumul eroilor (nu semnifică ea oare, «à rebours», un fel de cor antic, o opinie publică mută și total indiferentă la viața omului și a cetății?), și Nicolas D'Eu, imagine violentă, dezlănțuită, a dezordinii, care înlocuiește — după ce-l ucide pe polițist — o formă de teroare cu o alta.

Aici, în acest spațiu alb și abia punctat cu elemente de decor, Virgil Ogășanu trebuie să trăiască drama lui Choubert, drama omului terorizat și constrins de o ordine socială inumană, polițistă, să se alieneze, să se renege, să se supună, să-și astupe găurile memoriei mestecînd și înghițînd într-una, pînă îi singe-rează gingiile, plînea uscată și amară, plînea acră cu care e plătit conformismul. Ogășanu nu are la dispoziție decît coala uriașă de hîrtie albă, în care se aruncă, se zbate, se zvîrcolește, pentru a sugera afundarea mereu mai adîncă în clisă; nu are la dispoziție decît o masă și două scaune pentru a sugera urcarea, aspirația spiri-tului omenesc spre înălțimi, spre aerul pur și luminile solare, dar nu are nevoie de mai mult. Pentru că se are pe el însuși și — alături de el — îndrumarea inspirată și de înalt profesionalism a lui Crin Teodorescu. Regizorul a cerut aici actorilor tot ce puteau ei da — și încă ceva în plus! — i-a obligat la o expresie corporală de un dinamism frenetic, la o mișcare scenică clocoțitoare, i-a obligat să comunice simultan fiorul tragic și hohotul burlescului. Ogășanu — băiatul acesta care nu încetează să ne uimeas-că la fiecare nouă apariție scenică și care e pe cale să ne convingă că visul și candoarea au pogorit pe pămînt și sub forma unui băiat lung-lung și subțire-subțire, cu o față numai unghiuri și soare — Ogășanu face pe scenă o demonstrație de acrobație psihologică și artis-tică, dacă se poate spune așa, la capătul căreia ne lasă cu respirația tăiată și cu cea mai mare stimă (ba și o umbră de compătîmire!) pentru greaua meserie de actor. Ogășanu lucrează

Trei din «Victimele datoriei» ale lui Eugen Ionescu, pe scena Teatrului «Bulandra»: Gina Patrichi, Virgil Ogășanu și Ștefan Bănică, surprinși de aparatul fotoreport-ului la o repetiție.

pe scenă cu tinerețea, cu fervoarea, cu dăruirea lui, cu talentul; Gina Patrichi mi s-a părut însă că oferă marelui moment de artă matură, stră-lucitoare, al spectacolului, poate și pentru că rolul ei — nevasta lui Choubert — a avut atîtea fațete și atîtea neașteptate întorsături, atîta ambiguitate derutantă, încît talentul singur și crud nu ar fi fost niciodată de ajuns aici fără șlefuirea lui stăruitoare, fără marea artă și marea știință a jocului scenic pe care Gina Patrichi a demonstrat din nou că le poartă cu sine undeva, poate chiar în buzunărașul de la fustă. Ea a fost pe rînd, la interval de cîteva minute sau zeci de minute și doar cu ajutorul unor mici detalii de costumație, mireasă tînără și iubitoare, mamă îndurerată, bătrînă decrepită, o spectatoare snoabă și mărginită, a fost nevasta credincioasă și nevasta trădătoare, obtuză, conformistă, și-a schimbat vocea, expresia, privirile, s-a mișcat ca o gimnastă, a trăit pe dinăuntru toate aceste metamorfoze cu ceea ce obișnuim încă să numim, cu un termen cam demodat, har divin.

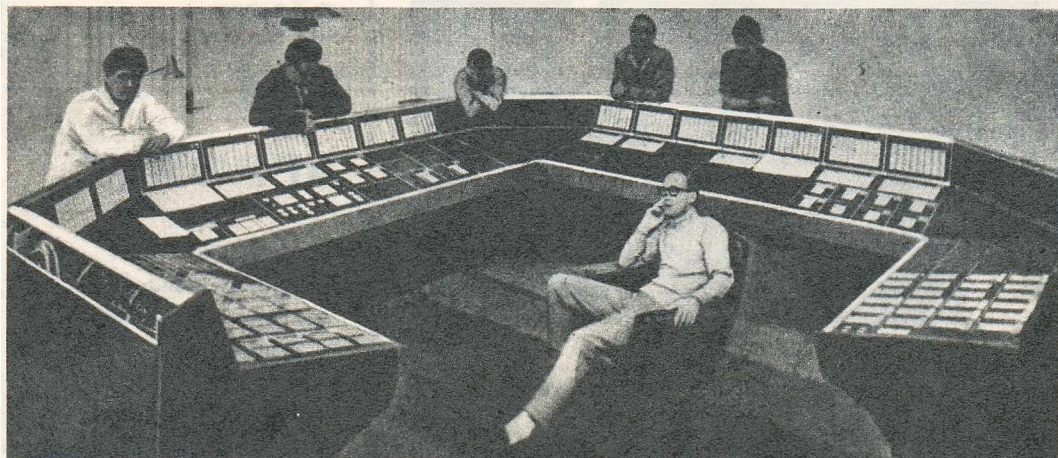
Polițistul a avut parte și noroc de interpretarea lui Ștefan Bănică, nume care atrage magnetic spectatorii, care a surprins în cazul de față pe

specialiștii rutinizați și care s-a scos, cu aces-rol, din spațiul generos dar totuși îngrădit al comediei. Bănică a știut să fie mîeros și bestial a știut să fie teroarea și frica lașă, a știut să fi intruchiparea acelei administrații și a acele fățărnicii de structură a lumii capitaliste, pe care Ionescu o detestă atît. Bănică a făcut toate acestea și nu a fost niciodată Bănică cel pe care-l știm de la televizor, ceea ce dovedește că există în el mai multe resurse decît au depistat regizorii pînă la ora actuală. I-a fost de ajuns lui Mircea Albulescu ultimul sfert de oră al spectacolului ca să creze o imagine scen-ică ce nu se lasă desprinsă din mintea noastră, imaginea, parodiată cu tilc și subtilitate, a lui Nicolas D'Eu, imagine obsedantă a dezordinii violente, a forței primitive dezlănțuite....

P.S. Ne-a fost de ajuns acest ceas și jumătate al spectacolului ca să începem a ne recăpăta încrederea în vigoarea artistică a Teatrului «Bulandra» (care a vrut, desigur, numai să ne sperie nițeluși cu acel «Sfîrșit al pămîntului», strecurat într-un repertoriu de valoare).

varietăți

CEL MAI MARE INSTRUMENT MUZICAL DIN LUME

Casa radiodifuziunii suedeze a fost, de curând, înzestrată cu un studio de muzică electronică, despre care se poate spune că situează Suedia pe primul loc din lume în acest domeniu.

Pentru realizarea acestui studio electronic a fost nevoie de circa 200 km de cablu de legături, montându-se aproximativ 30 000 de transistoare, tot atât de multe diode și peste 1 000 de circuite integrate. Iar pupitrul de manevrare și comandă dispune de circa 3 000 de butoane. Studioul dispune de două mașini electronice cu bandă care pot produce până la un milion de pulsații pe secundă.

Radiodifuziunea suedeză a construit acest studio pentru a demonstra — printre altele — și că muzica electronică nu e un fenomen trecător, ci aceasta urmează să se dezvolte și să-și câștige un loc tot mai mare în viața muzicală.

GASTRONOMICĂ

ELEVATĂ

Dacă sînteți un «gourmet» și nu un «gourmand» de duzină, înseamnă că trebuie să organizați neapărat un «five o'clock» (eventual un «eight o'clock») elevat. Pentru reușita acestei întâlniri cel mai important lucru este selecționarea invitațiilor, care trebuie să fie, la propriu și la figurat, unul și unul, maximum unul și doi. Ceea ce înseamnă ca împreună cu dumneavoastră să fie patru, iar ca trăsătură principală să fie docti 1/2. Fiecare în parte trebuie convins că întâlnirea este organizată numai pentru el și că are un caracter total oniric.

În acest scop pregătiți cu o zi înainte atmosfera. În primul rînd, închideți urgent și complet caloriferele, și în al doilea rînd, copiați zece cuvinte (litere sau cifre) de la începutul rîndurilor unui abecedar, al unui manual de astronomie, al unui manual de filozofie și dintr-o algebră. Amestecați toate acestea, indiferent în ce ordine, și transcrieți totul pe o hîrtie avînd în josul paginii semnătura dumneavoastră.

După ce oaspeții s-au făcut comози, le dați să vă citească opera, care va stîrni dîrdieli contradictorii și elogioase. Atunci serviți-le o țuică fiartă ca să-și mai revină, după care explicați-le că onirismul s-a refugiat și în arta... culinară. Ca atare, pentru a le astupa «găurile memoriei», le veți servi ca aperitiv fierbinte un exemplar din clasa teleostenelor, familia cyprinidelor, recent «onirizat» pentru ei. Trecînd la fapte, le puneți pe masă platoul cu originalul aperitiv. (Pentru informarea dv., trebuie să știți că e vorba de o vietate numită în limbaj popular crap. Acesta, dezvoltat pînă la 2 kilograme, îl curățați bine, îl tăiați în mici cubulețe de circa 2 cm, pe care le dați prin făină și le prăjiți în mult untdelemn, la foc iute.) Alături se așază două castronașe: unul cu cașcaval ras și altul cu mujdei, din care elevații dumneavoastră invitați își vor însoși, la alegere, oniricele imbușcături (adică jumările de crap).

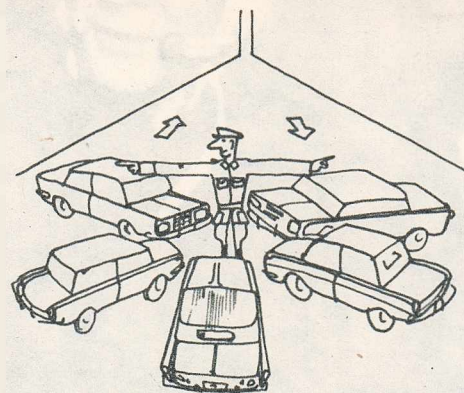
Pentru stimularea participanților veți folosi ca indemn persuaziv expresivul dicton ionescian: «Mestecați, înghițiți!, înghițiți, mestecați!» și așa mai departe.

P.P. NAȘU

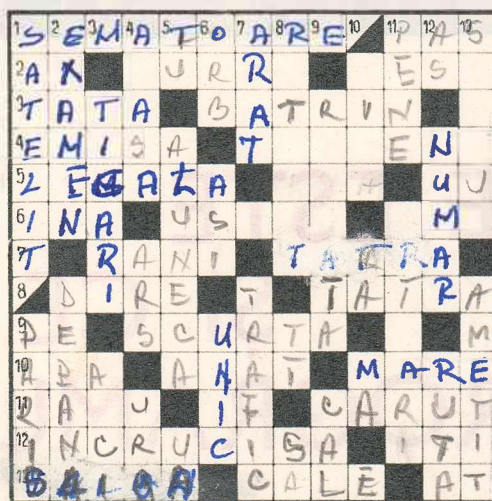
P.S. Pentru ca atmosfera glacială să nu-i transforme pe oaspeții în țurțuri, puteți pînă la urmă da drumul la calorifer și servi, în loc de Ambrozie, un Cabernet de Dealul Mare, șambrat.

MIHAI MILCA, elev la un liceu din Craiova, drumeț și fotoamator, a întâlnit pe drumul Ciovrnășanilor din județul Mehedinți această uimitoare «creație artistică a naturii», cum o denumește chiar tînărul nostru, și pe care el a fixat-o pe peliculă. Un trunchi de copac, lovit de trăsnet — după toate probabilitățile — a luat înfățișarea unui cocor care de pe soclul înnegrit de pirjol pare că privește tragic spre cer.

ATENȚIE LA STOP!

ORIZONTAL: 1. Semnalizatoare luminoase la intersecții — Mers al pietonului. 2. Desparte cele două sensuri de circulație — Un drum parcurs de la un cap la altul al traseului... — ...fără grabă. 3. Primul «profesor» de circulație — Se descurcă greu la traversarea străzii, ajutați-l! 4. Dată în circulație — Cu gîndu-n altă parte, nu la stop sau la marcaj. 5. Viteză admisă de normele de circulație — Șosea cu aderență scăzută — Unu și cu unu! 6. Fata din cabină! — Sint de mic tonaj — Pronume pentru mine. 7. Urmările unui accident de circulație simțite... pe pielea victimei — Apariție care pune circulației problema zăpezii, poleiului, lapoviței, ceții, ploii. 8. Lăsate în urmă — Autoturism și autocamion cehoslovac. 9. E... deasupra — Fază de lumină pentru distanțe mici. 10. Circulă numai la vale — Anatomie (abr.) — Viteză care impune circulația pe banda de lângă axa drumului. 11. Sat în județul Vaslui — Ilfov pe autovehicule — Trăsura puului de om. 12. Infinitivul drumurilor care generează intersecția — A apărea. 13. «Roată» în mina conducătorului auto — Arteră de circulație — Calul din Murfatlar!

VERTICAL: 1. Circulă în jurul unei planete — Orașul în care a apărut în 1860 primul automobil cu motor cu explozie (petrol lampant și aer) inventat de Etienne Lenoir. 2. Un hop inevitabil în fața viitorului conducător — A înlătura defecțiunile ivite la autovehicule în circulația rutieră. 3. «Pericol de foc» lângă încălzătura inflamabilă și stația de alimentare cu benzină (pl.) — Indicator... de loc. 4. Loc de... întoarcere — Trecut prin foc și pară — Urbanistică (abr.). 5. Fuge în față!... — ...și derapează — Ușoară la capete! 6. Unu care totuși a nimerit Brăila — Conducători de prima clasă — Sens de circulație... fără pereche. 7. Aproape asanat! — Un permanent «du-te-vino» de vehicule și pietoni. 8. False explozii la motoare — Teșite! — Așezată pe spinarea calului. 9. Mașină scoasă din evidența organelor la care este înmatriculată — Măsură pentru puterea motorului. 10. Conducător... electric — În plină stradă! — Lamă! 11. Necazuri datorate superficialei verificări la plecarea în cursă — Stradele care se infundă. 12. Alergător fără oprire (fig.) — Identitatea unui vehicul — Itinerar. 13. Scurte popasuri pe traseul vehiculelor — Nu poate conduce decît cu riscul unui accident.

Sofia BUCURESCU

Dezlegarea jocului «DIN PRIVIRI», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) CIRCUMARESE. 2) COROIDA — VAN. 3) S — MURE — STELE. 4) OPACA — Z — IRA. 5) BANI — LACRAMA. 6) OR — SOARE — CUT. 7) LAD — ASI — C — RI. 8) VERZI — CODIN. 9) SASIE — PARI — T. 10) INES — HOLBATI. 11) TEN — POE — ITIT. 12) A — ATENTA — ACI.

ERATA: Punctul negru de la încrucișarea 2 oriz. cu 10 vert. trebuie pus, corect, la 2 oriz. cu 9 vert. Cerem cititorilor scuze pentru nedorita eroare!

CE ESTE ȘI CE ANTICIPEAZĂ PROGRAMUL „SOIUZ”

Anul cosmic 1969 a debutat cu câteva noi surprize care anticipează o rapidă și spectaculoasă evoluție în cucerirea spațială începută acum 12 ani. Ianuarie a început cu senzaționalul zbor al celor două stații automate interplanetare spre «Venus», urmat, săptămîna trecută, de expediția a două cosmonave sovietice pilotate: «Soiuz-4» și «Soiuz-5», urmărite de sute de milioane de pămînteni.

Bilanțul acestui zbor consemnează o nouă serie de «premiere», fiecare avînd o importanță cu totul excepțională pentru viitoarele cuceriri cosmonautice.

● Pentru prima oară s-au aflat simultan în spațiu patru cosmonauți. Experiențele tehnico-științifice realizate de ei sînt extrem de valoroase pentru dezvoltarea tehnicii și navigației cosmice.

● Prin cuplarea lui «Soiuz-4» cu «Soiuz-5», dirijate automat și manual cu ajutorul unor aparataje radioelectronice de o rară perfecțiune, a fost creată și a funcționat prima stație cosmică experimentală, în compartimentele căreia — devenite laboratoare de cercetări — a fost îndeplinit un program complex de observații și experiențe științifice.

● Pentru prima oară doi cosmonauți — inginerii Hrunov și Eliseev — au părăsit nava, plimbîndu-se o oră în spațiu, după care a avut loc...

● ...treccrea în altă navă, la bordul căreia — primii «factori postali cosmici» — au adus ziare și corespondență. Această experiență inedită prefigurează viitoarele transporturi de aprovizionare spațială, posibilitățile de efectuare a lucrărilor de reparații la exteriorul navelor, a lucrărilor de montaj, împropățarea a echipajelor stațiilor orbitale și nu mai puțin însemnatele operații de salvare a echipajelor în cazurile de avarii sau alte stări de necesitate.

● La ieșirea din navă, Hrunov și Eliseev au purtat noi costume speciale de scafandru, bazate pe principiul regenerării, care asigură condițiile unei activități normale a organismului uman în spațiul cosmic. Aceste costume se deosebesc considerabil de echipamentul purtat pînă acum de cosmonauții sovietici sau americani, în ocazii similare. În ranițele prinse de picioarele lui Hrunov și Eliseev se aflau aparate cu oxigen,

surse de căldură, un ventilator și un sistem automat de reglare a temperaturii în interiorul costumului.

● Prima revenire pe Pămînt a cosmonauților în alte cabine decît acelea la bordul cărora fuseseră lansați.

Cu patru ani în urmă, Alexei Leonov, primul cosmonaut din lume care și-a părăsit nava pentru a face o «plimbare» în spațiu, spunea: «Nu este departe timpul cînd pe orbitele de sateliți ai Pămîntului vor apărea laboratoare cosmice de cercetări științifice cu mai multe locuri, ale căror echipaje vor putea fi înlocuite periodic». Leonov nu făcea decît să formuleze astfel programul pentru a cărui îndeplinire erau necesare vehicule spațiale mai perfecționate decît nava «Voshod» cu care zburase el. Acest vehicul este «Soiuz». Generalul-maior Gheorghe Beregovoi, care l-a pilotat cu succes în octombrie trecut, i-a relevat superioritatea față de navele «Vostok» și «Voshod», arătînd că navele de tip «Soiuz» dispun de posibilitatea efectuării unor zboruri complet automate, ca și a zborurilor fără ajutorul centrelor terestre de dirijare.

Perfecționarea continuă a acestor nave, demonstrată de uimitoarea precizie cu care s-au executat complicatele manevre finalizate prin realizarea primei stații cosmice orbitale, asigură de pe acum reușita programului «Soiuz». Personalități de prim rang ca savantul Anatoli Blagonravov, președintele Comisiei pentru explorarea spațiului cosmic a Academiei de Științe a U.R.S.S., A. Walsh, secretarul executiv al N.A.S.A., profesorul Bernard Lovell, directorul Observatorului «Jodrell Bank» din Anglia, profesorul Diter Oslender, conducătorul Stației pentru observarea sateliților artificiali din R.F. a Germaniei, și alte autorități

Cei patru cosmonauți, protagoniști ai recenteii premiere spațiale sovietice: Alexei Eliseev, Evgheni Hrunov, Vladimir Șatalov și Boris Volinov (sus).

După lansarea lui «Soiuz-4», ziarul italian «Unita» publica acest desen pe care sînt indicate părțile principale ale rachetei care avea să facă joncțiunea cu «Soiuz-5» (dreapta).

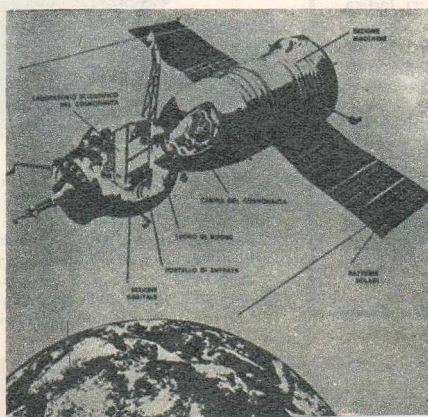
mondiale în materie, apreciază rendez-vous-ul celor două «Soiuz»-uri drept o prefață la construirea marilor stații cosmice orbitale care vor permite efectuarea unor pași hotărîtori în cucerirea spațiului cosmic.

Specialiștii prevăd posibilitatea ca într-un viitor apropiat să fie plasate pe orbite circumterestre stații în greutate de ordinul sutelor de tone. Ele vor fi realizate prin asamblarea directă în cosmos a unor subansambluri plasate pe orbite apropiate, la înălțimi de 200-250 km de la sol. În astfel de stații-laborator vor lucra astronomi, biologi, ingineri de diferite specialități, efectuînd un complex de cercetări și experiențe în condiții confortabile de muncă și odihnă. Stațiile orbitale — care, după cum apreciază conducătorii de la N.A.S.A., nu vor putea fi realizate de americani decît peste 2-3 ani — vor avea o uriașă însemnătate pentru efectuarea unor observații continue asupra Pămîntului în scopuri geofizice, meteorologice, oceanografice, ca și pentru telecomunicații.

Totodată, alte tipuri de stații orbitale vor putea fi folosite ca rampe de lansare a unor rachete cosmice în direcția Lunii, a planetelor Venus, Marte etc. Ele vor servi și ca «șantiere de reparații» pentru cosmonavele avariate.

Toate acestea presupun necesitatea înlocuirii periodice a personalului stațiilor, aprovizionarea acestora cu hrană, combustibil etc. — operațiuni pe care experiențele celor patru cosmonauți de pe «Soiuz-4» și «Soiuz-5» le-au prefigurat în mare parte. Premisele unei intense și variate activități spațiale există de pe acum. Lunile și anii care urmează le vor concretiza în dezvoltări din ce în ce mai senzaționale.

S. MAXIMILIAN

LUNA ȘI PLANETELE SÎNT MAI APROAPE

de acad. Aleksandr MIHAILOV,
membru al Academiei
internaționale de astronautică

A luat sfîrșit un nou și uimitor experiment cosmic a cărui importanță pentru dezvoltarea cosmonauticii ar fi greu de subapreciat. Neîndoielnic, în viitoarele sale zboruri pe Lună și pe planetele apropiate omul nu va putea lua cu sine, de la început, toate materialele de care are nevoie — combustibil, produse alimentare, aparataj științific. De aceea realizarea stațiilor orbitale reprezintă una dintre principalele probleme ale cosmonauticii viitorului. Ele nu vor putea însă rămîne staționare, ci vor trebui să se rotească în jurul Pămîntului sau al Lunii, supunîndu-se legii atracției universale. Pentru a putea fi folosite, stațiile vor trebui găsite în spațiu de navele cosmice care vor trebui să se conecteze la ele.

Ideea a fost enunțată de mult. Dar de la idee la realizare — volumul muncii științifice și tehnice a fost enorm, calculele și experiențele nenumărate, îndrăzneala uriașă.

Ideea aceasta este în prezent înfăptuită și experimentul dus la bun sfîrșit. Azi este clar faptul că realizarea stațiilor orbitale este de deplin posibilă și că de acum înainte cosmonauții lansați în spațiu nu se vor mai simți izolați. Ei își vor putea completa nu numai diversele rezerve, dar, atunci cînd va fi nevoie, li se va putea da ajutor, echipajele vor putea fi completate sau chiar înlocuite, fără ca zborul navei cosmice să fie întrerupt.

A fost înfăptuită o etapă de mare însemnătate, care apropie cu mult momentul cînd omul va ajunge pe Lună și pe planetele apropiate.

A.P.N.

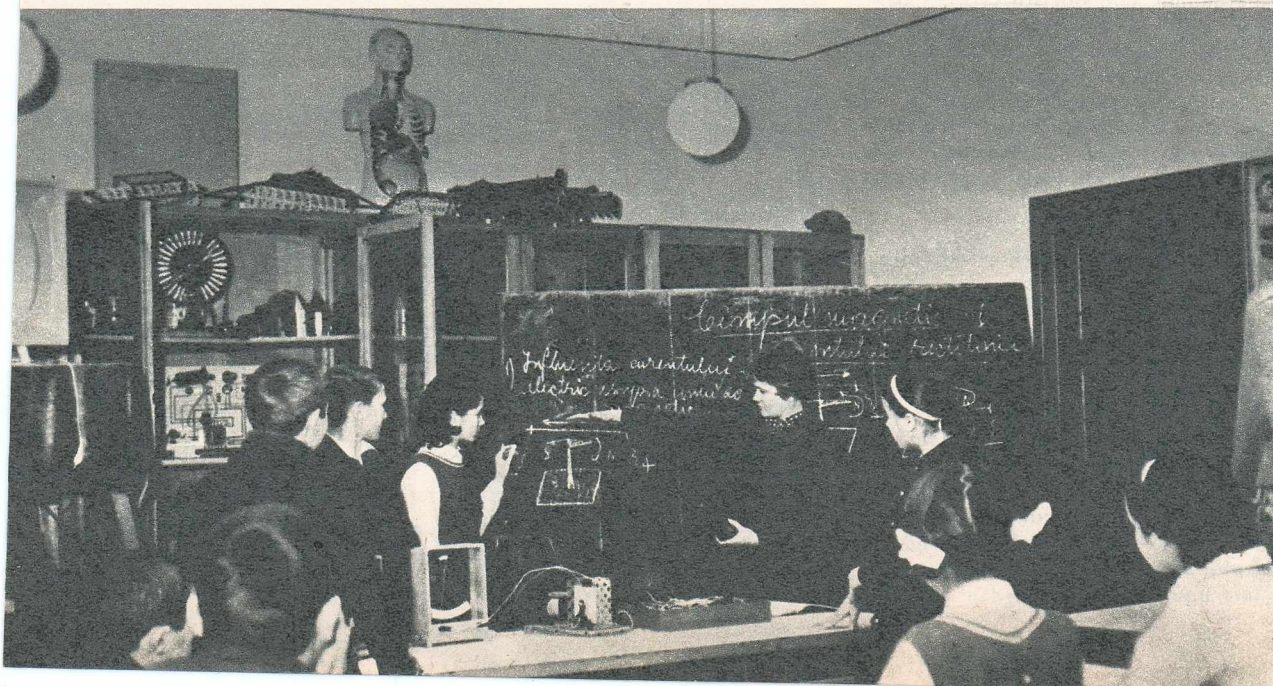
Însemnări vechi și noi

— într-o comună din Bărăgan —

scris de Sergiu ANDON
monografia de Eugen IAROVICI

«Consiliul artistic» ajută pe directorul căminului cultural, Gri-
gore Ion, la alegerea unei noi piese pentru echipa de teatru. ▲

În partea de miazănoapte a Cîmpiei Bărăganului, unde-i mai domoală lalomița, mai dornică de a-și lepăda oboseala în puterea Dunării, părăsind șoseaua națională, te întâmpină o placă pe care este înscris numele comunei SĂVENI.

Am pătruns pe ulițele ei largi, oarecum descumpănit de perfecta lor simetrie, de aspectul îngrijit și înenumăratele case vândit noi care le încadrau. Aveam să aflu, la Consiliul Popular, că numai în ultimii ani localnicii și-au construit aproape 400 de case din cărămidă, după gustul și nevoile lor. Tot aici, răsfoind manuscrisul unei monografii întocmite prin 1935 de un cinstit și inimos dascăl, D.D. Cucută, am aflat că în anul 1900 comuna avea doar 165 de case — fiecare cuprinzînd o singură încăpere sau cel mult o încăpere și tindă — ce erau durate din nuiiele lipite cu pămînt. Mai erau, în acele vremuri, și cîteva zeci de familii care viețuiau în 25 de bordeie. Cum s-a încropit această așezare atît de oropsită, am aflat-o mai tîrziu, tot din însemnările monografice ale dascălului Cucută. Mi-nați de sărăcie și exploatare, la începutul veacului XVIII, mai multe familii de țărani din valea Dunării, dinspre Rîmnicu Sărat și Cislău, de pe meleagurile Buzăului, au prins calea bejeniei, în căruțe acoperite cu poloage și, sperînd să smulgă țării aride o bucată de mămăligă, s-au stabilit pe aceste locuri. La început nu s-au bucurat nici măcar de bordeie. Din primăvară, de la semănat, pînă tîrziu în toamnă, la culesul porumbului, rămîneau în cîmp cu întreaga familie. Pînă au destelenit pămîntul și, cu trudă neînchipuită, au

► Sîntem la un liceu orășenesc? Nu! În laboratorul de fizică al școlii din Săveni.

— într-o comună din Bărăgan —

strîns primele banițe de boabe, au intrat datori la moșierul Aurel Pană, care, în câțiva ani, i-a lăsat săraci lipiți.

Așa cum apa rupe malul, moșierul a înghițit orice proprietate din jur. Țăranul nu mai putea trece la parcela lui, deoarece ar fi călcat pe moșia boierului. Acesta avea grijă în schimb, la orice arătură, să încalce răzoarele. Și, încetul cu încetul, ajungeau neputincioșii lui vecini să-i vîndă palma lor de pămînt pe mai nimic.

S-a rotunjit moșia boierului la 5 000 ha. Dar lăcomia nu avea margini. Pană a început să se bage și în vatra satelor, de nu mai avea nici găina unde ciuguli. «Cumpăra», demola, ara. Doar numele de «Cîineasca», dat parcă după sufletul jecmănitorului, mai amintește de un sat dispărut astfel în acele vremuri vi-trege.

Iată de ce ajunsese Ion Leonte, argat fără o palmă de loc, să se bucure că nevasta lui avea ca zestre... un pogon și un sfert de pămînt (din care au hrănit apoi 7 copii). Iată de ce statisticile anului 1929 arătau că, în comună, 6 familii din 7 erau de țărani săraci, circa 600 de gospodării avînd la un loc 107 cai, 140 de vite și aproximativ o oaie în fiecare curte.

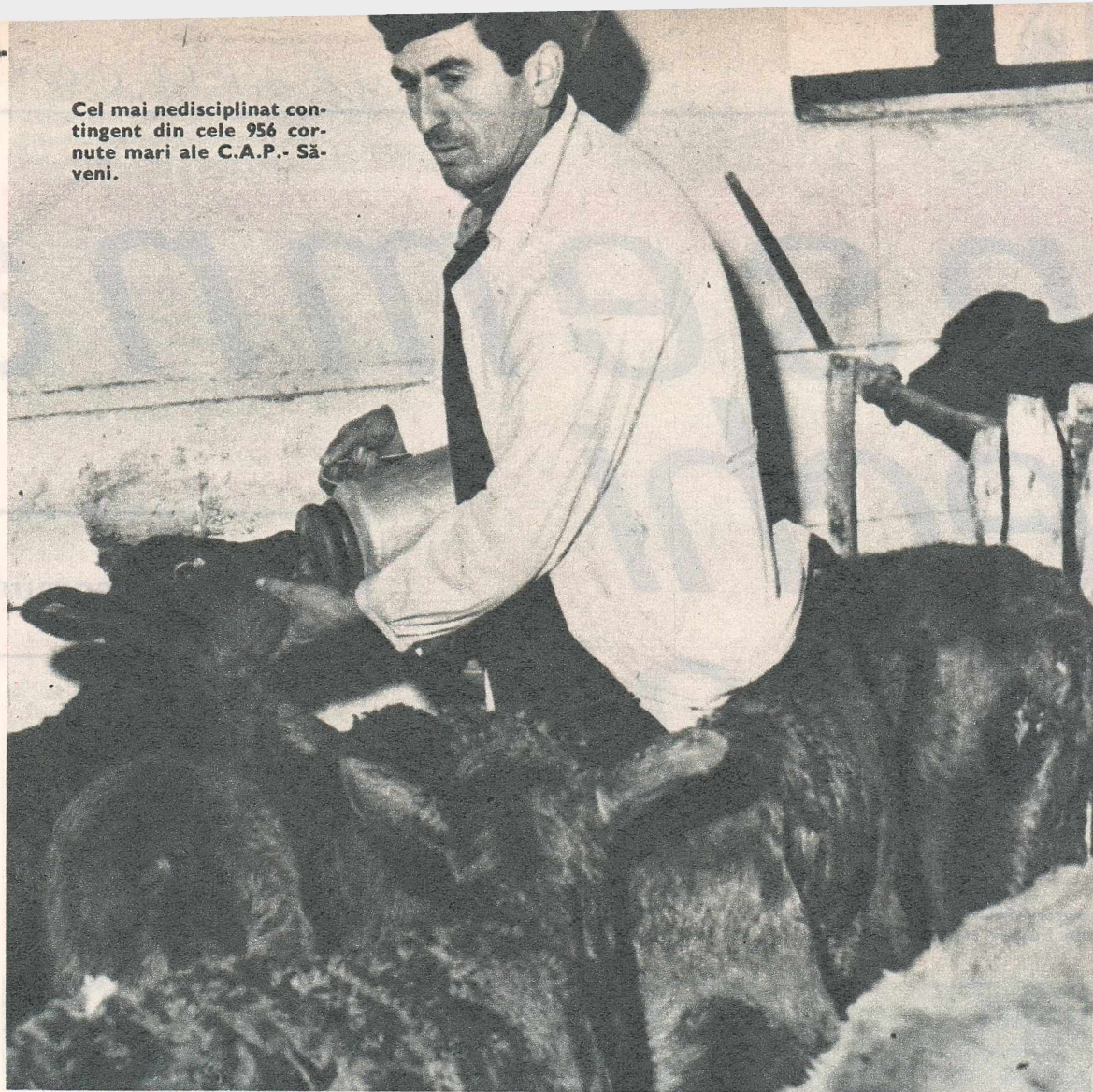
DE PE IALOMIȚA PE TAMISA

Iată-ne dar la începutul anului 1969, cînd unul dintre fiii aceluiși Ion Leonte despre care am vorbit mai sus a ajuns în zilele noastre căpitan. Iar un băiat al poștașului Ilie Pîrvu este ofițer de marină — cu studii în străinătate — și a navigat cu nava-școală «Mircea» pînă la Londra. Trei dintre cei șase băieți ai lui Costea Musgoci — care a mînat 26 de ani boii moșierului — sînt tractoriști, un al patrulea — șofer, iar un alt fiu al acestuia argat — care timp de 26 de ani a dormit în paie, printre vitele boierului — gospodărește, ca vicepreședinte al consiliului de conducere, averea de 23 de milioane de C.A.P. din comună. Dumitru Mocanu, orfan, care a trudit din greu să poată supraviețui, se bucură de zece copii, toți tractoriști, elevi sau... preșcolari.

Sînt încă tineri foștii copii care-și petreceau altădată viața mergînd «în excursie cu vaca». Și, fără a uita propria lor copilărie, găsesc astăzi foarte firesc ca fiii lor să învețe într-o școală nouă, cu o bază sportivă în aer liber, cu sală de gimnastică, să cînte într-o orchestră și să meargă, vară de vară, în excursii adevărate.

Ce scurt și ce lung în același timp este drumul de la școală cu o singură sală de clasă, construită din gard lipit, încălzită cu lemne și coceni, deservită de un învățător suplinitor plătit de țărani cu 1,50 lei pe cap de om, la școală de astăzi, cu 15 săli de clasă, laborator, sală de muzică, cu încăperi pentru cercurile de artă plastică și fotoamatori, de lectură și televizor! 29 de cadre didactice instruiesc 862 de elevi. Drumul către învățămîntul modern, bazat pe metode audiovizuale, trece prin momentul anilor 1949-1954, cînd au fost alfabetizați cei 600 neștiutori de carte

Cel mai nedisciplinat contingent din cele 956 cornute mari ale C.A.P.- Săveni.

BREVIAR

«Mass-media» locuitorilor din Săveni-Ialomița: 313 televizoare, 302 aparate de radio, 1 600 difuzoare, 1 033 abonamente la ziare, 1 153 abonamente la reviste. Noul se mai manifestă prin existența a două biblioteci, una a școlii, alta a căminului cultural — secunda cu un fond de 10 095 volume.

Am greși dacă am vorbi despre această comună din Bărăgan fără a aminti numărul de cadre cu pregătire medie și superioară stabilite în localitate; sau despre nepotolita activitate a medicului Sergiu Marcoci, tipul omului care sfințește locul. Loc sfințit înseamnă, în cazul de față și printre altele, un dispensar uman cu 21 de încăperi. Aceasta într-o așezare în care odinioară, din lipsa asistenței sanitare, se nășteau într-un an 90 de suflete și mureau 59.

Comerțul a «regresat» — însă într-un anumit sens: Mercur era prezentat între 1930 și 1940 de 8 circiumi și o dugheană. În prezent există numai două bufete. Țăranii își cheltuiesc azi banii în magazinele alimentare, de textile-încălțăminte, articole electrice etc. Cei din Săveni sînt însă nemulțumiți că nu au cofetărie, iar cîteva cafeze localnice, recent școlarizate, așteaptă spațiu pentru a-și desfășura talentele. Gospodării comunei s-au decis ca în anul 1969 să construiască un modern complex comercial și de servire, care să aibă neapărat și salon de cofatură.

Portul și dansurile țene nu trebuie uitate această grijă și coordonate ale echipei sursi ale căminului

La «statul major» al cooperativei agricole de producție Crăciun, «Erou al Muncii liste», e satisfăcut de propria vicepreședintelui consiliului conducere, Ion Musgoci, și amplasarea culturilor în 1969.

Comuna Săveni se centrează» pentru te și pe verticală.

ai comunei. Minivioristi care — cîștigînd locul I la concursul județean — se pregătesc pentru faza pe țară a Concursului cultural-artistic al pionierilor, minisportivii echipei de handbal — care au cîștigat anul trecut cupa județeană «23 August» — sînt copiii celor care, la vîrsta lor, abia știau să zîmbească.

POVESTEA UNUI «CĂPOS»

— Eu nu m-am scris de la început în cooperativa agricolă. Eram căpos — spune Dumitru Mocanu. Și cu toate că am înțeles că e mai bine, tot nu mă înduram să mă despart de palma mea de pămînt. Abia scăpasem de sărăcie, după reforma agrară făcută de comuniști. Eram mulțumit că vîndusem tot porumbul ca să-mi cumpăr căruță cu cal. Dacă aveam cal și căruță, credeam că nu-mi mai trebuie nimic. Venea pe la mine unul — Manea Bogdan — și mă

dragă mioara crivăț din galați,

îndemna să intru în C.A.P. Eu îl tot aminam, dar el nu se supăra și nici nu se dădea bătut. De la o vreme am tras seama că nu mai se poate, că-i spre binele meu și al copiilor, și m-am înscris în gospodărie.

— Iar acum?...

— ...Iar acum, uite: nici nu mai trebuie să bag lemne pe foc. Lucrează neamțul, merge dieselul (așa numește Dumitru Mocanu aragazul).

Nu știu când a pierit îndărătnicia lui Dumitru Mocanu, dar am aflat că la construcția școlii noi a efectuat, nechemat de nimeni, șase zile de muncă patriotică.

Istoria C.A.P.-Săveni se împletește cu victoria membrilor săi asupra marelui dușman dintotdeauna — seceta. Pe aici apa a fost mai la preț decât prin alte locuri. Că nici apă de băut nu exista în mai bine din jumătate de comună. În afară de opt fântini din partea de sud a satului, apa era atât de amară și de sărată încât nici vitele nu o beau, nici pentru spălat nu era bună. Oamenii de pe acele uliți o cărau cu donițe și cu butoaie. Acum întreaga comună are apă potabilă, iar când se trăgeau conductele, Dumitru Mocanu, ce își zicea «căpos», săpa voluntar, seara, câte o porțiune de șanț, așa, ca să nu stea degeaba...

Intr-un an secetos ca 1968 cooperativa agricolă a obținut în lunca irigată a lalomiței (pe fostele sărături fertilizate prin amendamente și culturi peregine) 5 600 kg porumb și 42 000 kg sfeclă de zahăr la hectar. Acesta este un preludiu la irigarea marilor suprafețe de pe platou, prevăzută pentru următorii ani. Dunărea va înainta pe capilarele de oțel o distanță de «numai» 30 kilometri.

La constituire, în 1951, C.A.P. cuprindea 38 de familii a căror avere comună era de 780 ha pământ și un fond de bază de 158 000 lei. Astăzi, cele 1 234 de familii ale comunei lucrează împreună «moșia» lor de 5 043 ha. Fondul de bază — 18 000 000 lei — înseamnă, printre altele, 13 autocamioane, 4 tractoare rutiere cu 8 remorci, 11 aspersoare, 11 motorpompe ș.a., fără a omite să amintim ajutorul pe care-l dau cele 44 tractoare ale I.M.A.-Hagieni, care deservesc C.A.P.

O dată cu cooperativa agricolă a crescut — ca gospodar și om politic — președintele ei, Ilie Crăciun, acest om modest și harnic ce poartă titlul de «Erou al Muncii Socialiste».

ÎNTOARCEREA

«Buceagul» gonește spre Țândărei pe drumul pietruit. Șoferul îmi amintește că înainte vreme, când se înămoalea această singură legătură cu restul lumii, patru boi trăgeau greu un car cu trei saci cu boabe. Traversăm lalomița pe noul pod de beton, cel pentru care foștii primari au strâns și au mîncat de atâtea ori banii țăranilor. Mă gîndesc la Dumitru Mocanu, care auzind că e gata podul, neîncrăzător, s-a dus în mod special să-l încerce el însuși cu piciorul. Așa sînt învățați oamenii de pe aici, să meargă pe drum sigur. Și merg!

Cred că scrisoarea dumată merită un răspuns amplu. Pentru că dorești cu adevărat să afli, să înțelegi. Pentru că ai 17 ani, un mod de a gîndi asemănător cu al multor alți colegi de generație și îți exprimi părerea deschis, fără ocolișuri. Și mai ales pentru că acum, cînd, după toate aparențele, televiziunea a început pregătirile în vederea celui de-al doilea Festival internațional de muzică ușoară, problemele pe care le ridică merită să fie supuse discuției: «Nu înțeleg, scrii dumneata, de ce nu-i admirați pe cîntăreții buni din țara noastră, cum ar fi Doina Badea sau Dan Spătaru. Și totuși socotiți «certă înzestrarea excepțională a Aurei Urziceanu» care, drept să vă spun, nu prea are succes la marele public. Aș vrea să-mi spuneți de ce vedeți în ea viitorul. Sînt o admiratoare a lui Dan Spătaru și totdeauna m-au bucurat cuvintele bune scrise despre dînsul. După cum sînt sigură că știți, a fost ales și anul acesta cel mai popular cîntăreț român, sînt sigură că datorită vocii lui. Cum s-ar putea explica altfel acest succes?»

Festivalul «Cerbul de aur» de anul trecut a fost prima confruntare adevărată a cîntăreților români de muzică ușoară cu confrății lor din străinătate. Au fost, după cum vă amintiți, depășiți în mod categoric, deși invitații străini nu făceau îndeobște parte dintre stelele celebre ale cîntecului. S-a vorbit și s-a scris mult, după aceea, de utilitatea confruntării. S-au cîntărit meritele și scăderile interpreților, ale compozitorilor, ale orchestrelor și ale publicului. În ceea ce-i privește pe interpreți, concluzia generală a fost că esențială este personalitatea artistică distinctă, originală. Muzica ușoară modernă nu este bel-canto. Este un gen complex, dificil, pentru care vocea melodioasă este uneori un atu, dar nu o condiție de existență și în nici un caz condiția suficientă de existență. Un cîntăreț trebuie să fie puțin poet, sau puțin muzician, sau puțin actor, de dramă ori de comedie, sau puțin clown, sau... dar în orice caz artist. Aptitudinea de a intona o melodie, de a reda corect o partitură muzicală simplă face parte din alfabetul cîntărețului, nu e însă cheia succesului lui. Televiziunea noastră pare a fi înțeles acest lucru. Tinerilor participanți la concursul de selecție «Steaua fără nume» li se cere, în primul rînd, personalitate. Numai că personalitatea asta e lucrul dracului. Sau ai, sau nu ai scintea care s-o lumineze. Dacă nu o ai — totul e degeaba. Dacă o ai, e nevoie să știi din ce direcție să suflă în ea pentru a o întepi, să-ți cultivi cu perseverență darurile cu care te-a înzestrat natura, să consideri că o zi în care n-ai progresat este o zi de viață pierdută. Personalitatea nu poate fi mimată. Ai văzut neinspiratul concert de muzică ușoară (organizat probabil pentru o presecție) în Sala Palatului, marți 14 ianuarie? Cu deosebire de prost gust au fost încercările unor tînere de a cînta «expresiv», încercări vîndînd o totală obtuzitate artistică.

Ajungem acum și la public, la vinovăția lui, care constă, în primul rînd, în lipsa de exigență. Dacă vom continua să ne mulțumim cu foarte puțin, vom ajunge în situația acelor iubitori de fotbal care își cocoloșesc cu atîta duioșie echipa preferată încît reușesc uneori s-o împingă sub limita inferioară a competitivității. (Apropo de fotbal, să sperăm că organizatorii festivalului nu vor invita anul acesta, pentru a ne ridica moralul, interpreți de nivelul reprezentativei unei provincii indoneziene).

Doina Badea și Dan Spătaru au fost, după părerea mea, vedetizați și plafonați înainte de vreme. Într-o competiție internațională serioasă (nu orice concurs poate fi considerat astfel — totul depinde de nivelul general al participanților) șansele lor ar fi destul de reduse. Doina Badea are o voce puternică, profundă, cu care ar putea face față la operetă, eventual la operă, dar continuă să fie neexpresivă, monotonă, stingăce în mișcări. Să luăm de pildă melodia «Ploaia și noi» de Vasile Vasilache. Ascultă discul înregistrat de Flavia Buref și vei înțelege cum, cu o voce mai puțin generoasă dar cu mai multă pătrundere artistică, se obține o realizare superioară. Cînd o cîntăreață aproape debutantă, ca Aura Urziceanu, nu știe cum să se îmbrace sau să se miște, lucrul nu are prea mare însemnătate: se arată atât de dornică să învețe, să se perfecționeze, încît fără îndoială că își va depăși aceste stîngăcii. Doina Badea nu dă însă impresia că ar resimți nevoia de a se mai autodepăși în vreun domeniu.

Dan Spătaru are o înfățișare simpatică, o dezinvoltură modernă, dar vocea lui, destul de oarecare, nu este compensată de o pregătire muzicală care să-i permită să abordeze tonalități mai dificile, de un stil de interpretare original, de un repertoriu care să-i solicite o înzestrare muzicală sau poetică specială. Dacă aș fi participat la votul pentru cel mai bun cîntăreț de muzică ușoară l-aș fi ales pe Cornel Fugaru, artist complet și în plină efervescență creatoare. Sau, dacă nu, pe vreunul dintre tinerii actori care cîntă cîteodată la televiziune. Nu însă pe Dan Spătaru. Dumneata invocă argumentul că «are voce». Dar, din acest punct de vedere, Jean Păunescu îi este înfinit superior. Și nu numai el.

Cu Aura Urziceanu lucrurile stau cu totul alt fel. Este unica noastră cîntăreață de jaz, gen deosebit de dificil pentru că presupune o voce neobișnuit de suplă, o mare muzicalitate și, încă mai important, aptitudinea de a crea. Cîntărețul de jaz este într-un continuu dialog cu orchestra, care îl solicită mereu să dea replici, să fie el însuși violoncel și saxofon, pian și flaut, să improvizeze. Într-o cronică la recitalul pe care Aura Urziceanu îl dă, în aceste zile, împreună cu Edmond Deda, Nina Cassian scria despre «vocea ei neverosimilă, de o rară agilitate și puritate de ton, dar, mai ales, de o mare vitalitate și capacitate de trăire a dramei melodice». Cu Aura Urziceanu aș merge, fără teamă, la orice întrecere internațională. Doar de concurența Ellei Fitzgerald mi-ar fi frică.

Felicia ANTIP

de SZÉMLER Ferencz

FLORICA

Nu-mi iese de fel din cap articolușul acela de nici cincizeci de rînduri scurte pe care l-a fost publicat poetul Eugen Jebeleanu într-un număr din anul trecut al revistei Contemporanul, sub titlul «Dincolo de moarte!» Spunea poetul, în acea scriere, că pe dată ce se culcă aude podina scîrțîind. Și-atunci știe că ființa iubită vine spre el, ca odinioară, îl lasă să o sărute, doar că din părul ei auriu îi pică pe pernă câteva fire de nisip...

Poetul nu spune despre cine e vorba, dar atmosfera ce se degajă din scrisul său are darul de a-mi aduce în fața ochilor o ființă în genul Diotimei lui Hölderlin. Atmosfera ne aduce aminte de Etlka cea cîntată de Petőfi. Asociația de idei ne-o evocă, peste voința noastră, pe Leonora, iubita moartă a lui Poe. Iar noi toți știm cine e ființa dragă, cu păr bălai, pe care el nu o numește. Noi toți știm că e Florica. Florica Cordescu, soția poetului. Minunata pictoriță, graficiana modernă cu ochi plini de prospețime, care de-abia de un an, doi ne-a părăsit atât de neașteptat, încît dispariția ei e adevărat subiect de tragedie.

Simțămîntul de ireparabil ne strînge inima.

Gîndurile îmi sînt răvășite de icoane din trecut, cărora nu le pot pune stavilă. Și fiecare dintre ele adaugă un nou val de amărăciune durerii celei vechi.

Îmi apare în fața ochilor freamătul expoziției literare ce s-a ținut, la timpul său, în sala mare a Casei centrale a armatei. Acolo le-am cunoscut: pe ea și pe sora ei geamănă, care îi seamănă leit. Îmi apar apoi icoane de-ale unei vilegiaturi petrecute pe litoral, la Mangalia. Icoane dominate de huietul valurilor, de mîngîierile călduțe ale talarurilor. De țipetele vulturilor-pescari. De figura neverosimil de suplă, de fragilă, a Floricăi. Figură ce însuflețea pustiul kilometric al nisipurilor plajei...

Și-apoi prima lor locuință: subsolul uneia dintre casele de pe strada Aviator Tetrat. Și cea de-a doua: cea din sala cu grinzi, de la etajul doi, din strada Arhitect Mincu. Și-apoi a treia, din strada Grigore Mora 36...

Și peste tot tablouri, mape, schițe, acuarele, desene. Printre care și un portret al meu, început dar în veci neterminat. Precum și unul care atîrnă-n perete aici, la noi, de nimeni știut. E firesc să fie așa, căci a fost desenat în joacă, pe hîrtia ce servea drept față de masă, la un restaurant.

Și-mi vin în minte taifasuri despre viață, despre copii, despre gospodărie, despre opera poetică a soțului ei. Și rar de tot — și și-atunci cu foarte multă modestie — despre propria-i artă. Și vorbe despre ea cu cei ce o cunoșteau și o îndrăgeau... Cu Bölöni György, prietenul parizian, de pe vremuri, al lui Brăncuși, care o aprecia mult pe Florica. Cu Tolnai Gábor, academicianul, care îi iubea cu atîta devotament pe soții Jebeleanu. Cu Király Istvan, estetician și profesor universitar, de care îi lega o caldă prietenie ce dura de ani mulți... Și ultima noastră întîlnire, la Sinaia, cînd încă nici unul din noi nu bănuia nimic...

Simțămîntul ireparabilului ne strînge inima.

Mi-a picat deunăzi iarăși în mină, întîmplător, volumul de traduceri ale lui Jebeleanu, intitulat «Poeți maghiari». Se-împlinesc azi-mine două decenii de la apariția lui în Editura Uniunii scriitorilor. E o selecție din opera poetică a lui Petőfi, a lui Ady, a lui József Attila, a lui Radnóti Miklós. Portretele acestor poeți, ce se găsesc în fruntea fiecărui capitol, au fost desenate de Florica Cordescu.

Îmi plimb ochii pe cele patru portrete trasate-ușor de penița nevăzută muiată în tuș. Cu cită necăută simțire au fost sesizate și relevante trăsăturile caracteristice ale fiecăreia dintre figurile înfățișate! Și totuși cît de pregnantă urmă a lăsat mina care le-a dăltuit!

Spectatorul rămîne oarecum uluit cînd bagă de seamă că din dosul obrazului caracteristic al fiecăruia dintre acei poeți apare, ca prin miracol, acela al Floricăi. Din fiecare portret, fie că acela îl înfățișează pe Petőfi, fie că îl înfățișează pe Ady, pe József Attila, pe Radnóti Miklós, din ținuta capului, din privire, din linia frunții, din cuta părului ne privește același obraz gingaș, diafan, blind, zîmbitor, de neuitat.

Obrazul Floricăi.

Mi se strînge inima.

Nimic nu se mai poate repara.

● Drama lui Jean G net, «Les bonnes», a fost pusă recent în scenă de Maurizio Scaparro. După un scurt turneu piesa a fost reluată la Roma. În rolurile principale apar Miranda Martino (în fotografie) și Anna Maria Gherardi.

● Populara emisiune-concurs a radioteleviziunii italiene, «Canzonissima», a reunit în sala Delle Vittorie din Roma vedetele muzicii ușoare italiene, ca și un public entuziast, dornic să le vadă și să le audă în direct. Cei ce nu au obținut un bilet își așteaptă în stradă idolul, pe care-l sufocă cu manifestațiile de eufuziune. Iată o asemenea scenă în care Mina încearcă să scape cu fuga de asaltul unor prea melomani mateloți.

● Alături de piesa scriitorului Habib Boularis, «Murad al III-lea», pe scena Teatrului municipal din Tunis este prezentată și comedia «Interzis pentru public», o inițiere amuzantă în tainele culiselor teatrale. Fotografia noastră reprezintă o scenă din spectacol.

● Înainte de a pleca într-un lung turneu pe continentul american, Teatrul de pantomimă din Wrocław a dat o serie de spectacole în Cehoslovacia, evoluind la Praga, Plzen, Brno etc.

de Valeriu CRISTEA

Virginia WOOLF: „DOAMNA DALLOWAY“

O poezie inefabilă se ridică, într-un strat omogen, deasupra psihologismului tenace, iterativ, al autoarei. E însăși respirația vieții, foșnirea ei imperceptibilă, durată care palpită ca un țesut viu. Prin ce procedeu se formează această tulburătoare atmosferă, pe care cititorul, sufocat de repetate plonjări, o inhalează avid, în doze masive, într-o proză de virile prospecțiuni dispuse pe verticala cea mai amețitoare? Prin aceea, în primul rînd, că Virginia Woolf densifică într-un chip uluitor realitatea psihică a personajelor, care devin în opera sa niște saci grei de impresii. Ele mi-mează o direcție, o țintă a mișcării, ca manechinele vii la o paradă a modei, deși de fapt nu vin de nicăieri și nu merg în nici o parte, mulțumindu-se să-și întoarcă pe dos veșmintele lor felurite ca să ne arate mereu același revers de țesătură inextricabilă. Din care autoarea știe, ca puțini alții, să tragă un fir, două, nenumărate.

Cititorul acestui roman vede rar lumina zilei. El se află aproape tot timpul în lăuntru personajelor, bombardate fantastic de mii și milioane de impresii, precum pereții interiori ai unui accelerator foarte modern de care se izbesc încontinuu particulele de materie într-o valpurgie nucleară. Lectura devine aici o cursă pe un traseu aproape numai de tuneluri. Dacă apare o gură de lumină e semn că o gură de întuneric se află în apropiere. Tentativa Virginiei Woolf este de a cuprinde omul în totalitatea lui, de la fulgurări de senzații la erupția ideativă, intarisabilă, de la cuvinte la gesticulație. Într-o singură suflare sintactică scriitoarea informează despre toate etajele activității psihice, vizată în marea complexitate a paralelismelor, suprapunerilor, interferențelor ei pline de neprevăzut. Șirul de idei e situat în contextul senzațiilor de moment, actuale, și pus sub acolada unui gest exterior precis. În aceeași secundă, de exemplu, un personaj simte căldura soarelui în spate, se gîndește intens la un anumit lucru și «știe» că traversează o stradă. Tehnica e a concomitenței, tentativa și drama Virginiei Woolf fiind de a reda o realitate de simultaneități, cum este psihicul, printr-o artă de succesiune, cum este literatura.

În romanul *Doamna Dalloway*, construit ca un decameron de monologuri interioare, prescurtat și redus la o singură temă, scriitoarea coboară cu o foarte complicată aparatură în profunzimea sufletului omenesc. Un periscop se înalță totuși din cînd în cînd la suprafață, înregistrînd gesturi, peisaje. Dar cea mai mare și mai importantă parte a activității scriitoarei se desfășoară în adînc. O consecință a psihologismului Virginiei Woolf, care transformă fiecare personaj într-o enormă masă psihică, e de a restabili sfînta egalitate dintre oameni. «Ca în fața unei instanțe celeste, personajele cărții se află pe aceeași treaptă. Căci dacă din punct de vedere social, moral sau intelectual eroii romanului se dispun într-o ierarhie inevitabilă, ei se echivalează în schimb într-un plan vital și existențial prin forța șuvoiului psihic, același la toți. Vorbeam la începutul acestor rînduri despre poezia inefabilă a cărții. Sursa ei se poate identifica acum mai ușor. Căci ce este ea dacă nu vibrația fină, simfonia amplă, în surdina, a acestor stupi psihici — personajele Virginiei Woolf?»

Tema centrală a acestei proze e timpul. Și ne întrebăm acum dacă psihologismul exhaustiv al scriitoarei, care stoarce fibra psihică la maximum, ca pe un burete, nu provine tocmai din teama de timp, de caracterul lui ireversibil? Căci singurul mod de a «opri» timpul în loc e crisparea individului în introspecție. Sub reflectorul acesteia intervalul psihic se divide într-un măruntș de clipe care ne face să ne credem mai bogați. Se obține astfel miracolul necesar: creșterea duratei. Pentru personajele Virginiei Woolf timpul se dilată și se contractă în modul cel mai capricios. Dar bătăile clopotului Big-Ben îi aduce pe toți la ordine, obligîndu-i să-și corecteze și să-și potrivească ceasornicele lor fantastic-subiective după acele inexorabile care măsoară pretutîndeni în calea eroilor, parcă în deridare, Timpul Obiectiv: «Fărîmițînd și tăind felii, împărțînd și subîmpărțînd, ceasurile de pe Harley Street ronțăiau din ziua de iunie, dădeau sfaturi de supunere, exaltau autoritatea și lăudau în cor supremațiile avantaje ale simțului măsurii, pînă în clipa cînd movila timpului căzu atît de mult încît un ceas comercial, atîrnat deasupra unui magazin din Oxford Street, anunță, vesel, fratern, ca și cînd pentru domni Rigby și Lowndes ar fi fost o plăcere să dea gratis această informație, că era ora unu și jumătate».

PATRONUL

Are un aer protector, de Mecena generos și durdului, și, cînd ți-e lumea mai dragă, îți amintește că te-a făcut om. El te-a făcut om. El ți-a dat stimă și apartament, nevastă și carieră, prestigiu moral și concediu la Sinaia, cu alte cuvinte, el te-a făcut om.

— Hă, dacă nu eram eu și acum zăceai într-un fund de provincie...

Bineînțeles, tu n-ai vrut să fii om. Dar el te-a silit, te-a împins și te-a zgîlțit, cu el nu merge să te eschivezi. Te-a scos din noroi, te-a curățat, ți-a pus o floare la butonieră și ți-a dat o slujbă onorabilă.

Bineînțeles, nu poți să devii om, în accepția domniei-sale, dacă nu-i plătești o anume taxă. Pe gratis, nu scoate pe nimeni din marasmul moral. Desigur, admite să-i achiziți recunoștința în rate, dacă ești băiat bun și asigură anumite facilități. Îți ridică fruntea spre soare, dar pentru această demnitate impozitul de recunoștință e absolut obligatoriu.

Asta e meseria lui. Să facă oameni. Să te înalteze pe schemă. Să modeleze caractere. Mereu își laudă activitatea. Pe mulți i-a făcut el «oameni». Nu precizează ce erau aceștia înainte de a-i atinge el cu bastonul magic. Înainte nu erau nimic — acum sînt oameni. El i-a scos de la naftalină, el i-a făcut oameni.

Cere tuturor însă recunoștință veșnică — toți acești oameni îi devin argați. Mereu le amintește taxele la care sînt obligați.

— Să nu uști că te-am făcut om.

— Să-mi aduci vin de sărbători, că te-am făcut om.

— Să vii să-mi repari televizorul, eu te-am făcut om...

Fiind atît de generos, a scăpat definitiv de grija întreținerii apartamentului. Cînd i se deranjează instalația electrică, nu plătește din buzunarul lui, își amintește de un individ pe care l-a făcut om, și-l pune la muncă... Pentru nici o treabă nu se deranjează. Și de biletele de tren are grijă tot un individ pe care l-a scos din mocirlă...

Trebuie să-și curețe parchetul. Stă și se întreabă cine ar fi demn de această nobilă sarcină...

DIN
JURNALUL
UNUI
INVENTATOR

«Dacă aș spune că ghișeul este un simbol de birocrație, n-aș face decît să proclam o arhibalitate. Dar dacă aș încerca să fac o clasificare a birocrației în funcție de specificul și dimensiunile ghișeelor din București, sînt sigur că aș fi foarte original».

Aceste două fraze m-au fulgerat — notați acest lucru, pentru că ideile se nasc de obicei în locuri mai nepotrivite! — exact la Academia Republicii Socialiste România. Bineînțeles, în fața ghișeului din marele, maiestuosul corp de clădiri pe care scrie: «Registratura». Ele, frazele, vor constitui simbul viitorului proiect de invenție pe care-l voi înainta în curînd forurilor de specialitate sub titlul: «Locul și rolul ghișeelor — mijloace de evidență și măsură în birocrație». Contribuție care (sînt sigur!) va pune puțină ordine în atît de controversatul domeniu.

«Avem sau nu avem birocrație?» «Este birocrație adevăratul birocraț sau, dimpotrivă, cel ce susține că adevăratul birocraț ar fi un birocraț?» — întrebări de felul acesta vor fi, o dată pentru totdeauna, apuse pentru că proiectul meu va înlătura orice posibilitate de dubiu. El va detecta cu exactitate nu numai existența, dar și cantitatea de birocrațism dintr-o incintă și va infirma definitiv calomniile după care acest fenomen ar fi pe cale de dispariție.

Dar, pentru ca să nu credeți că sînt un exaltat (sau că ideea mi-ar fi venit altunde decît la Academie, sau că — Doamne ferește! — am împrumutat-o de undeva!), vă voi evoca, pe scurt, circumstanțele în care s-a produs.

Era o splendidă dimineață de iarnă, iar eu avusesem în noaptea, nu mai puțin splendidă, care trecuse o strălucită și stranie revelație. Se făcea că academicianul X (nu dau nume, pentru că participarea sa la invenție este, cum veți vedea, cu totul auxiliară) mă numise șeful unei subcomisii pentru studierea legăturilor dintre știință și practică. Cu un gest blind, părintesc, ilustrul savant puse mîna pe creștetul meu de novice și-mi spuse: «Caută-mă mîine la sediul din Calea Victoriei 125. E o curte spațioasă, împrejmuită cu grilaj. Treci prin poarta larg deschisă, pentru automobile, apuci la dreapta, intri pe înția ușă pe care o vei vedea. Un portar cu chipiu, care va sta de vorbă cu un consătean, se va face că nu te vede, apoi, după ce vei fi urcat minimum patru trepte spre biroul meu, te va interpela cu promptitudine: «Alo, tovarășe! Unde mergi?» Îi vei spune cu cit mai mare blîndețe: «M-a chemat tovarășul academician X. Pot să dau un telefon?» Și vei întinde mîna spre aparatul pe care consăteanul portarului se va sprijini distrat cu palma. «Nu, asta e un telefon oficial!», va zice portarul, protejînd punctul temporar de sprijin al consăteanului și înlăturînd, scribit, gestul tău temerar. «Du-te la registratură — va mai zice, schimbînd, bucuros de izbîndă, persoana gramaticală — și cere un bon pentru tovarășul X... Te vei duce apoi la registratură, mai continuase în vis academicianul. E o clădire austeră, destul de mare în raport cu dimensiunile Academiei. Ceea ce vei vedea îți va fi de mare folos». Și, zicînd acestea, bunul meu sfătuitor se retrase ca într-o ceață.

Ceea ce spusese profeticul academician noaptea s-a întimplat, în splendidă dimineață de iarnă pe care v-o evoc, cu o precizie fenomenală. Iar acum, după scurta paranteză explicativă, să vă spun, cit voi putea de concis, ce am văzut, ce miracol a prezidat istorica mea descoperire.

Holul, de o nudită sugestivă, debușa într-un ghișeu. Dar acest ghișeu întrecea toate așteptările și cunoștințele mele la un loc. Mai văzusem ghișee interesante. La Policlinica artelor (plnă atunci idealul meu în materie) ghișeul era atît de perfect adaptat scopului său încît trebuia să-ți cobori capul la nivelul stomacului pentru a putea vorbi cu distribuitorul de bonuri. Aici, la Academie, ghișeul nu era decît la înălțimea coetelor, dar epata prin alte calități. De fapt, nici nu era un ghișeu obișnuit: era mai degrabă un coridor suspendat, de circa jumătate de metru lungime, prin care trebuia să-ți introduci vocea — și o dată cu aceasta gîtul, pieptul și, ca punct de sprijin, brațele îndoite în unghi ascuțit — pentru a putea conversa cu tovarășa registratoare. Dacă ai fost vreodată într-o mină și ai trecut pe brînci printr-o galerie auxiliară, vă veți imagina mai bine locul descris. Acesta se încheia cu un geam clasic — banal, aș zice — prin scutul delicat al căruia conversația noastră se purtă în cel mai agreabil mod cu putință. Mă aleasei cu cunoștințe dintre cele mai frumoase. Mi se spuse — de pildă — că, dacă bonurile pentru academicianul Y, Z și W se eliberează doar cu o zi înainte, iar pentru membrii corespondenți — indiferent de nume — în aceeași zi, bonul pentru academicianul X are nevoie de aprobarea secretarului acestuia, aprobare putînd să necesite între trei zile și o săptămînă. Că, prin urmare, va trebui să renunț la dorința mea de a mai vedea pe portarul cu chipiu — și, bineînțeles, pe X — în aceeași zi, acest lucru ieșind din rîndul uzanțelor academice.

Dar — ați ghicit — eu nici nu mai aveam nevoie de așa ceva. După cum cred că ați bănuț, ideea mea, enunțată la începutul acestor rînduri, țînise. În loc să ajung un biet șef de subcomisie pentru... etc., etc., voi deveni cel mai senzațional inventator al anului. Numai de nu mi-ar lua-o cineva înainte. Cu concursul dv., sper ca secretul să fie păstrat.

P O A R T A

Mesteacăn e un sat-limită; geograficește s-a situat dintotdeauna la hotarul dintre două unități administrativ-teritoriale. A devenit ușor satul-mîngie, silit fiind să migreze de la stăpînire din nord la cea din sud și viceversa. Vechile regiuni, prea întinse ca arie de cuprindere, greoaie, cu mare încărcătură birocraț-funcționărească, «uitate» de nevoile economice și social-culturale ale satului îndepărtat. Și apoi cum să investești într-un sat care azi e și mîine nu e?, se întrebau în sine lor șefii locali. Ei știau prea bine că satul Mesteacăn e o dragoste fără speranță; fiind bogat în livezi și oamenii fiind harnici, toate regiunile megieșe îl revendicau. Patriotismul local inventa tertipurii și lupte de cabinet, încît regiunea care avea sub aripă «teritorială vremelnice ocupată» era lesne și urgent pusă în situația de «a-l vărsa», nu însă fără speranța secretă că îl va recîștiga, prin aceleași mijloace, curînd-curînd. Istoria satului se confunda cu deseale «raionări» de care mesteacărenii se săturaseră ca de mere acre. Prea trăiau în flux și reflux și prea deveniseră pendulanți între Ana și Caiafa. Ce să ceri și cui să ceri? «A, dumnealor sînt cedății. Vom fi puși în situația să-i vărsăm la prima ocazie», spuneau noii diriguitori, ori dacă nu spuneau așa gîndeau, ceea ce nu schimbă datele problemei. Loteria mergea, nesmintită, în virtutea unor forțe aproape oculte, în timp ce prefacerile dictate legis de societate se traduceau lent, jignitor de lent, iar adevărul și dreptatea soseau anevoie în satul-limită, în satul-mîngie. Mai ușor soseau delegații în acest loc «uitat de Dumnezeu», spre a întîrzia la puica-gîrlă (poți adăpa și caii și autoturismele!) și la plăcintele crețe, cu brînză-usturoaie. Venitul «pe teren» se bucura de foarte viu și zgometos succes și pentru că tovarășii delegați nu puteau fi deranjați de către cine vreți și nu vreți: pentru că satul, pur și simplu, nu avea telefon și nici nu s-a gîndit cineva să-i pună, tot în virtutea acelororași forțe aproape oculte (deși, precizăm!, satul e situat în șoseaua națională).

A durat asta pînă cînd mesteacărenii au declarat solemn: «Noi de azi încolo nu mai stăm ca mușii, ne luăm soarta în propriile mîini! Zis și făcut. Se decidea tocmai soarta județelor țării, iar țărani din satul pășit nu împărțeau punctul de vedere propus spre legiferare. Au făcut o delegație din trei țărani înfișți și o țărăncă bărbată (un soi de Vitoria Lipan din «Baltagul») care s-au înființat la București, pe Dealul Mitropoliei, la Consiliul de Stat al Republicii; soseau pe chelțuiala obștei, cu diurnă și mesaj ferm: «Voim să ne alipim la județul Maramureș, vatra noastră străbună!», au afirmat trimișii, scoțînd din desăgi scrisorile satului, teacuri-teacuri, legate cu sfoară. Ceea ce spusese ei pe gură scria satul negru pe alb, fum cu fum, suflul cu suflul. Consiliul de Stat a fost sensibil nu atît la partea sentimentală a doleanței cît la argumente: intrînd în perimetrul județului Maramureș, satul avea la doi pași școala, spitalul, iar distanțele spre organele de administrație erau substanțial micșorate comparativ cu varianta propusă în proiect. Voința lor a devenit, ce-i drept, greoi, dar a devenit, în sfîrșit, lege. Faptul a calmat spiritele, a stimulat energiile.

A trecut puțin, foarte puțin de la descrisul episod. Nu fac decît să consemnez cîteva realități economico-gospodărești ale noii situații. S-a instalat rețeaua telefonică, a luat ființă agenția poștală și telegrafică, s-a deschis grădinița de copii, un punct sanitar, căminul cultural a fost reutilizat, școala renovată din temelii, iar sătenii din cursă regulată de autobuz în oraș, la Șomcuta, și e pe cale să se întemeieze o brutărie sătească. Mesteacăn nu mai e satul-limită, e satul-frunte, prima așezare pe care o străbate călătorul care intră în județul Maramureș. E «poarta județului», la propriu și la figurat, pentru că județul are într-adevăr o impresionantă poartă masivă din lemn de stejar, lucrată cu barda, în motive cu briu. Ei bine, poarta asta a fost mutată cu cîteva kilometri mai la vale de către mesteacăreni. Mutată, cum? Cu alai și fierbere nemaipomenită, marcînd astfel statornicirea lor în matca pe care au voit-o. Momentul avea țarie de simbol și muncitorii de pe autocomioanele-macara trimiși cu tehnica să-i ajute n-au putut «evada» ușor din sat (s-a lăsat, zice-se, cu mincare și udătură).

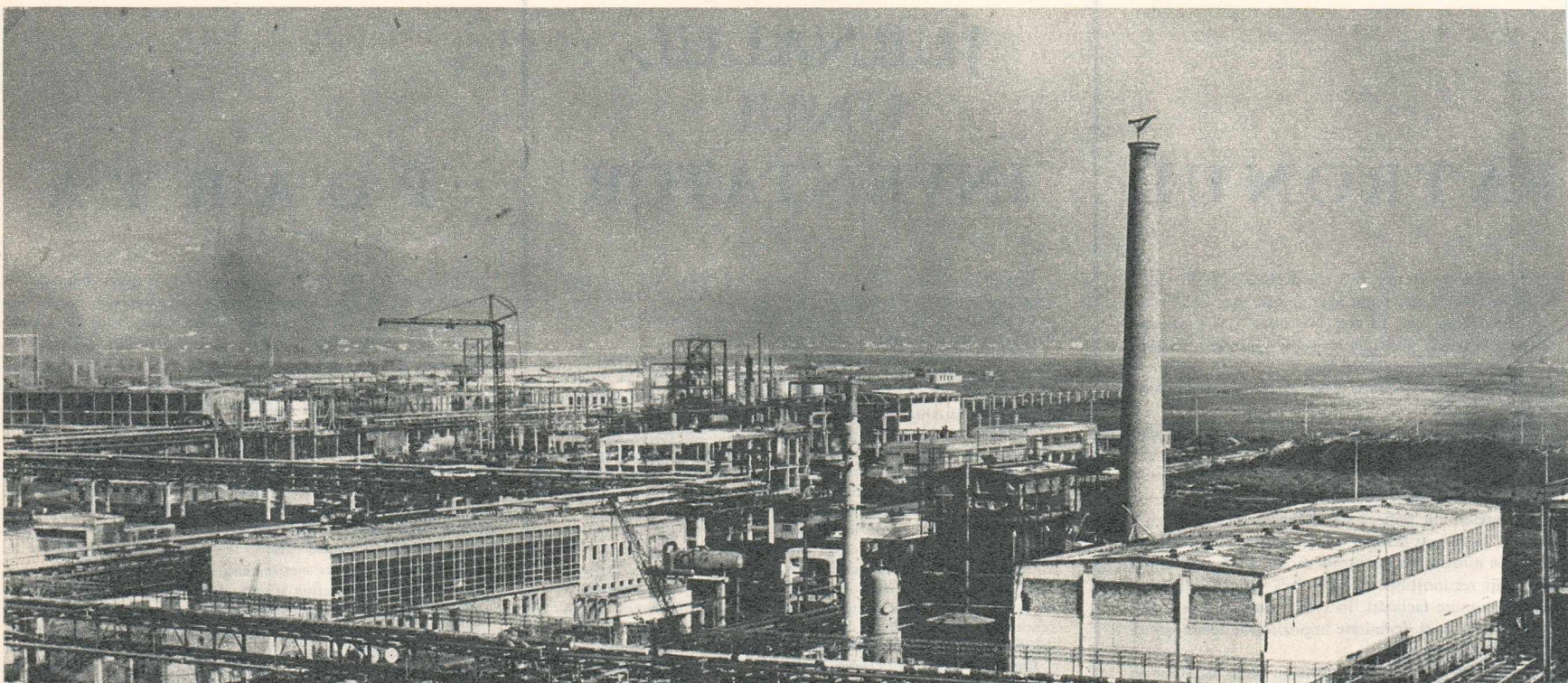
Satul cu povestea e înconjurat acum de zăpezi grele și cețuri perpetue; am omis să vă spun că localitatea-i la altitudine, cățărata hilar pe un buboi de deal, undeva aproape de cer. Dealul e spaima șoferilor. Nu te poți aventura iarna pe aici. Sîntem invitați de acolo la primăvară, prin aprilie-mai, cînd țărani satelor din preajmă, înșirate pe Someș, se uită în sus și exclamă sincer mirați:

— În Mesteacăn mai e zăpadă, fraților!

Albul miracol stăruie acolo sus și foarte puțin își dau seama că sînt prizonierii unei sublime erori: satul Mesteacăn e nins de floare, satul Mesteacăn e numai livezi, buboiul de deal dormitează în floare de măr și de cais. Promiteți-mi că în mai vă veți sui acolo sus, la Mesteacăn, să vedeți poarta maramureșeană, cu briu. E poarta prin care oamenii aceștia intră într-un alt ciclu de civilizație socialistă.

V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

Pe vechile drumuri ale sării

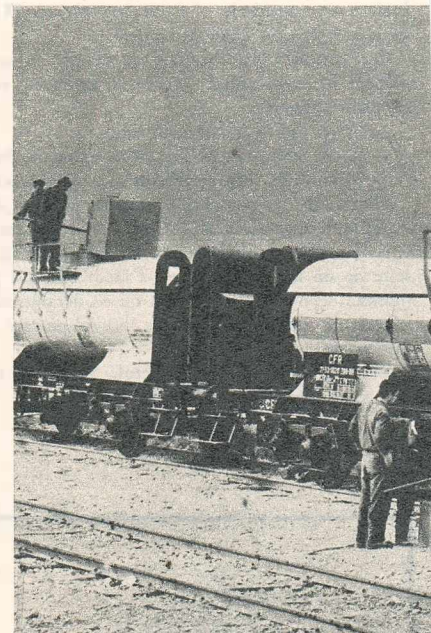
Pe celebre «Via salaria», identificate de istorici pe cuprinsul României, s-au scurs și în secolele următoare caravanele de care încărcate cu bulgări de sare. Căle mai însemnate căi porneau de la Ocnele Mari și Slănic prin Giurgiu și Oltenița, spre Adrianopol și Constantinopol, sau de la Turda și Ocna Sibiului spre Buda, Viena și Lipsca. Că România a fost cunoscută din cele mai vechi timpuri pentru marea calitate a sării o dovedesc numeroase documente. În 1882 Serbia stabilește prețul sării românești la 16,1 franci suta de kilograme, în comparație cu cea austriacă evaluată la 15 franci suta de kilograme sau cu cea germană și italiană al cărui preț nu trecea de 12,5 franci.

Nu e greu de înțeles ce câștiguri fabuloase realizau cămărașii ocnelor prin intermediul tranzacțiilor comerciale internaționale. Extragerea sării costa de altfel extrem de puțin: mîncare și unelte pentru munca silnică a miilor de ocnași, și în rest aproape nimic. Transportul blocurilor scoase la suprafață constituia o operație obligatorie, stabilită prin legile și contractele încheiate între moșieri și țărani iobagi. Pentru aceștia din urmă, banala sare constituia o adevărată bogăție, iar procurarea ei se făcea cu bani grei. Într-o țară cu munți de sare, locuitorii trebuiau să-și procure acest aliment organizînd adevărate răzmerițe, așa cum ne informează o scrisoare a vătăfului plaiului Pîrșcov către cinstitul isprăvnisat al Buzăului, din 1831. S-a întîmplat așa «că a năvălit un norod de oameni... la malul sării și-au încărcat unii cai, alții cu spinarea, în silnicie, lucru apilipsit după furia ce s-au arătat».

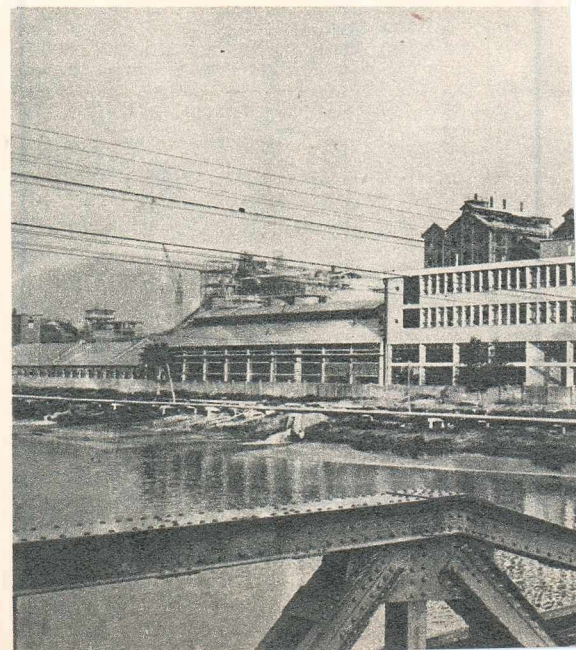
Fotografia noastră, realizată la începutul veacului, vă prezintă transportul sării pe unul din drumurile Slănicului.

(Urmare din pag. 8)

chimia contemporană ar bate pasul pe loc, revenind la primele sinteze organice și excluzînd cu totul din rîndurile ei prelucrarea superioară a reziduurilor petrolifere, producția materialelor sintetice și industria farmaceutică. Fără clor n-am avea la ora asta în țară marile combinate ale petrochimiei, milioanele de obiecte din mase plastice, prospera industrie de agregate frigorifice (153 000 frigidere pînă în 1957), numeroasele întreprinderi de fire și fibre sintetice, fabricile de cauciuc sintetic și larga gamă a produselor medicamentoase. La toate acestea — un îndepărtat strămoș, banala sare gemă, părăsită cu milenii în urmă de mările și oceanele cuaternarului. O materie primă de importanță covârșitoare pentru dezvoltarea civilizației și ridicarea generală a nivelului de trai. «Viitor de sare țara noastră are», obișnuia să spună regretatul profesor G.G. Longinescu, parafrazînd cunoscutul vers al lui Bolintineanu. Un deziderat scump, adus la scara realității abia în anii puterii populare. Industria de produse clorosodice a devenit o realitate. O tînără și viguroasă ramură a chimiei românești, născută din gîndul și fapta poporului nostru condus de înțeleptul său partid.

Uzina de produse clorosodice de la Ocna Mureșului, prima întreprindere de acest fel din România. Prin mărirea și reutilarea acestei uzine, producția de carbonat de sodiu brut a crescut la 300 000 tone, ceea ce înseamnă de 8 ori capacitatea de producție a anului 1938. ▶

DE MINIMIS NON CURAT PRAETOR

Există o părere, înrădăcinată la mulți conducători de întreprinderi, că ei trebuie să cunoască tot ce se întâmplă în întreprindere și să ia decizii privind cele mai mărunte chestiuni curente. Aceștia își fac un titlu de mândrie și au o adâncă satisfacție că pot răspunde la orice întrebare li se pune în legătură cu indiferent care compartiment de muncă. Și trebuie să recunoaștem că sînt bine priviți, bine apreciați. Sînt așa-ziiși conducători activi, operativi. Ei sînt tot timpul — zi și noapte — în întreprindere, pe șantier, în ateliere, la contabilitate, dau indicații, iau hotărîri prompte, modifică dispozițiile date, într-un cuvînt, se simte o conducere fermă.

Îmi amintesc de un pasaj dintr-o biografie a generalului De Gaulle: la sfîrșitul unor manevre, în ședința de analiză, comandantul manevrelor îl întreabă pe general despre unele amănunte în legătură cu aprovizionarea trupelor sale.

— Colonele cutare, răspunde, te rog, spune De Gaulle.

— Eu pe dumneata te-am întrebat, nu pe colonel, insistă șeful.

— Domnule general, replică De Gaulle, eu sînt comandantul corpului de armată, nu șeful aprovizionării ei.

Un vechi dicton latin glăsuiește: *De minimis non curat praetor*. Pretorul (un înalt funcționar) nu se ocupă de mărunțișuri. Dacă un director de întreprindere este copleșit din toate părțile și de toți cu multiple probleme — mărunte și importante — pe care trebuie sau nu să le rezolve personal, dacă își obișnuiește colaboratorii ca orice fleac să-i fie adus la cunoștință și oricare nimic să-i poarte apostila, atunci într-adevăr are nevoie de zi și de noapte pentru «activitatea» lui de «conducere». El se poate chiar lăuda: «la mine nu se întâmplă nimic fără știința mea» sau «viața mea este întreprinderea mea».

Și cînd este întrebat: «Cît timp mai ai de gînd să ferești populația (sau pe beneficiari, cum se zice în limbajul esoteric al economiștilor) cu produsul ăsta învechit?» sau «Cum te gîndești să orientezi activitatea întreprinderii în viitorii cinci ani, ținînd seama de tehnica nouă mondială, de piața mondială?» își răspunde: «Crezi, tovarășe, că mai am timp să mă gîndesc? Nu vezi cite am pe cap?»

Cred că fiecare dintre dumneavoastră cunoaște acea formă a leneviei care se manifestă ca hărnicie. Lenevia de gîndire sau — mai grav — incapacitatea de gîndire, de gîndire critică și creatoare, apare ca o activitate intensă și neîntreruptă. O altă formă a leneviei — sau a neputinței — este ocolirea problemelor grele, fundamentale, amînarea rezolvării lor: «Avem altele mai urgente, tovarășe».

Conducătorul întreprinderii, care prin definiție este un excelent organizator, va trebui să înceapă prin a-și organiza propria activitate. Și, desigur, a colaboratorilor săi. Un director bun n-are niciodată masa de lucru încărcată. În locul unui vraf de dosare preferă un bibelou. Directorul trebuie să controleze personal activitatea întreprinderii, dar în primul rînd să organizeze un sistem de control.

Directorul, așa cum îl văd eu, are totdeauna timp. Timp să gîndească, să se documenteze, să se sfătuiască, să prevadă perspectiva dezvoltării întreprinderii și să propună măsurile convenite în acest sens.

Un director răspunde de tot ce se întâmplă în întreprinderea lui, dar nu trebuie să se ocupe de toate. Gîndiți-vă, tovarășii directori, la această aparentă contradicție și la modul cel mai potrivit de a o rezolva.

SUPERMAGAZINUL «ANCORA»

Acesta este numele — foarte potrivit pentru un oraș portuar — pe care l-a primit supermagazinul dat recent în folosință în cartierul Mazepa II din Galați. Instalat într-un local modern și spațios, noul magazin desface o gamă largă de produse alimentare proaspete și conservate.

ȘI TIMP, ȘI BANI

Formele de deservire în alimentația publică sînt din ce în ce mai variate. Iată încă una, introdusă de bucatăria de bloc (blocul-turn din fața Teatrului bucureștean de operetă): masa la domiciliu. Zilnic se pot obține, pe bază de abonament, două variante de meniu, la alegere, fiecare dintre ele cuprinzînd două feluri de mîncare și o prăjitură. Abonații beneficiază, datorită calității acestor meniuri, nu numai de economisirea timpului ce l-ar necesita prepararea acestor mîncăruri, dar și de importante economii bănești, costul unui abonament fiind de 49 lei pe săptămîină (7 lei pe zi) pentru o persoană.

CÎND PRODUSUL E DE CALITATE

La recentele contractări, Fabrica de confecții-Tg. Mureș a prezentat 120 de modele de canadiene și hanorace pentru toate vîrstele. Calitatea lor superioară a întrunit aprecieri unanime, astfel că întreaga cantitate de 300 000 canadiene și hanorace a fost contractată.

AUTOMATE

Un automat care «vînde» cărți poștale, timbre și rechizite poștale a fost creat de un colectiv de ingineri și tehnicieni de la Institutul de cercetări în telecomunicații din București. După opinia specialiștilor, mașina este foarte ingenioasă și dă bune rezultate. La același institut s-a construit și un automat original pentru schimbat monede. Sperăm să le vedem cit mai curînd în plină activitate nu numai poștala, dar și comercială în sensul cel mai larg al cuvîntului.

BACĂU: NOUȚĂȚI PENTRU 1969

În planurile direcției comerciale județene Bacău au fost incluse, pentru 1969, și termenele de dare în funcțiune a unor noi unități, dintre care unele încă în această lună. Amintim:

- complexul comercial din cartierul băcăuan «Muncitorul liber» (magazin alimentar, legume, fructe, bufet și farmacie);
- magazinul universal din Moinești. Avînd două nivele, magazinul cuprinde raioane de produse alimentare (auto-servire), articole de menaj și uz casnic, pline, carne și mezeluri, la primul nivel; confecții, tricotate, galanterie ș.a., la al doilea;
- complexul comercial Lucăcești (Moinești), ce urmează a intra în funcțiune în trimestrul al III-lea;
- complexul comercial din așezarea minieră Asău, în curs de construcție;
- «Barul tineretului» din Bacău;
- «Hanul Gherăești», unitate de alimentație publică cu specific tradițional, amplasată într-un cadru pitoresc, la intrarea în oraș pe șoseaua P. Neamț-Bacău;
- restaurantul «Întîm», amenajat prin transformarea fostului restaurant «Trotuș», din Orașul Gh. Gheorghiu-Dej. Din sala uriașă, de dimensiunile unei hale, ale vechiului restaurant, s-au făcut 3 săli mici și plăcute, cu un pronunțat caracter de intimitate și, separat, un bar de zi.

ÎN 1969, ÎN APARTAMENTELE NOASTRE

În magazinele de prezentare și desfacere ale O.C.L.-«Mobila» din București vom găsi în acest an o cantitate mai mare de mobilier și într-un sortiment mai variat decît în anii precedenți. Menționăm cîteva dintre piesele «de rezistență» cu care va fi mai bine aprovizionată piața Capitalei:

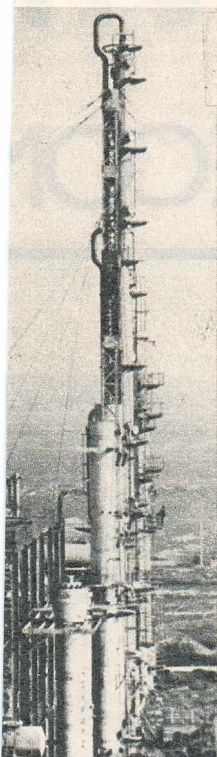
Camera combinată E 040, produsă de IPROFIL-Militari, într-un gabarit subdimensionat, care să se preteze apartamentelor cu camere de dimensiuni reduse. Avînd două variante (cu pat sau divan-studio, cu șifonier triplu sau numai cu două uși), garnitura se vinde cu prețuri ca variază între 6 000, 7 000 și 9 000 lei.

Sufrageria sculptată «Ruxandra», produsă de I.P.L.M.-București, în valoare de circa 16 000 lei, foarte solicitată de cumpărători, va fi livrată în cantități capabile a satisface toate cererile.

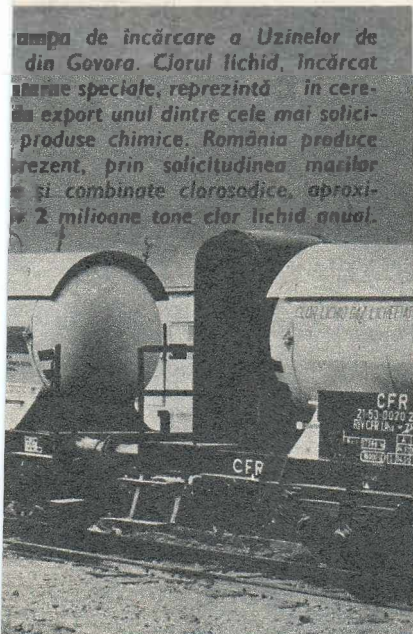
Camera de dormit «Anca» (produsă de «Arta mobiliei»), cu un preț de circa 5 000 lei.

Sufrageria «Gioconda», o variantă îmbunătățită a sufrageriei «Mona Lisa», va fi livrată în cantități sporite — circa 3 500 garnituri — în acest an. Prețul: circa 5 400 lei (produsă de I.P.L.M. București).

La Combinatul chimic din Rm. Vilcea a intrat în funcțiune fabrica de produse clorosodice, prima din cele patru mari unități ale combinatului vilcean. Saramura sosită de la Ocnele Mari printr-un saleduct subpămîntean lung de 5 kilometri (aproximativ 1 000 metri cubi pe zi) va hrăni în scurtă vreme și celelalte secții: fabricile de p.v.c., de alcool pe bază de oxisinteză și cea de insecticide.

Ampla de încărcare a Uzinelor de din Govora. Clorul lichid, încărcat în vagoane speciale, reprezintă în cererea export unul dintre cele mai solicitate produse chimice. România produce prezent, prin solicitudinea marilor uzine și combinate clorosodice, aproximativ 2 milioane tone clor lichid anual.

TREI DEBUTANȚI RECON

La lucru Lucian Pintilie e un *posedat*. Când pune în scenă un spectacol sau când realizează un film, e absorbit integral. Nimic altceva nu mai contează; orice altă preocupare i se pare derizorie, inutilă. În schimb, dacă e solicitat să vorbească tocmai despre ceva ce îl interesează, despre filmul sau montarea teatrală la care lucrează, devine circumspect, refuză să se explice și (viclean) ia un aer absent, se preface că-l preocupă felurite alte chestiuni, evident, fără legătură cu problema, evident, născocite ad-hoc. Impenetrabil și rezistent la curiozitatea indiscretă a reporterului, Pintilie *tace și face*.

Cam din primăvara-vara anului 1968 el trăiește (la modul lui, intens și total, cu o luciditate pasionată), «Reconstituirea», filmul inspirat din nuvela omonimă a lui Horia Pătrașcu. Punctul de plecare e un fapt divers, banal la prima vedere dar cu implicații și consecințe dramatice grave ca rezonanță. Doi tineri muncitori, buni prieteni, Vuică și Ripu, s-au îmbătat la o petrecere după absolvirea liceului seral și au ajuns la scandal și bătaie. Faptele s-au consumat. Dar pentru a fi înregistrate într-un film cu scop educativ realizat de cineclubul local, se organizează reconstituirea întâmplării. Acesta e subiectul propriu-zis. La reconstituire iau parte un maior de miliție, secretarul de partid de la fabrica unde lucrează băieții, directorul liceului seral, responsabilul bufetului unde s-a iscat incidentul și, bineînțeles, cei doi «eroi». Acum însă sînt speriați și rușinați de propria lor inconștiență din clipele beției și, buimăciți, nu se simt în stare să refacă gesturile, vorbele și înfruntarea huliganică, deși li s-a cere stăruitor tocmai asta. E prețul absolvirii de pedeapsă. În aceste condiții, tensiunea reconstituirii crește pînă la paroxism și duce la un deznodămînt-șoc, pe cît de trist pe atît de nedorit de nimeni. Să nu anticipăm însă mai mult.

După aproximativ două luni de filmări la Sinaia, unde toată echipa își stabilise cartierul general de la jumătatea lui august pînă spre sfîrșitul lui octombrie, «Reconstituirea» trece succesiv prin montaj, sonorizare, post-sincron etc., și se apropie de «linia de sosire». Sub semnul exemplar al acestei depline identificări între creator și obiectul creației sale, întreaga echipă îl urmează pe regizor. O rețea invizibilă de circuite spirituale i-a adunat pe toți în jurul animatorului care le-a insuflat o conduită unitară, le-a transmis, contagios, fixațiile, superstițiile, exuberanțele, intoleranțele și sclipirile lui de inspirație. Nu însă și mutismul.

Cine n-a avut prilejul să asiste direct la filmări, păstrează așadar o singură șansă de a afla cum a devenit film nuvela lui Horia Pătrașcu: să recompună totul, indirect, din relatările colaboratorilor regizorului. Și dacă printre ei unii s-au contaminat de la Pintilie — Sergiu Huzum, bunăoară, a căpătat și el un fel de alergie la interviuri — se găsesc totuși alții accesibili. Pe cei trei debutanți «descoperiți» de Lucian Pintilie îi simți din prima clipă supraincărcați de impresii și gata să povestească. George Mihăiță, mezinul distribuției (abia a împlinit 20 de ani) e student în anul II la I.A.T.C.

Franchetea lui candidă, privirile naiv-istețe și un soi de robustețe visătoare, deschisă în fața bucuriilor și tristeților vieții, îl înrudesc cu personajul său, Vuică.

— Sigur, nici eu, nici partenerul meu n-am trecut printr-o întâmplare ca asta.

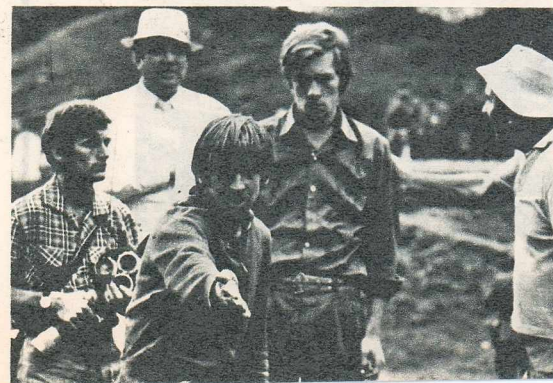
Dar știm destule cazuri, am văzut situații asemănătoare. De aia cred eu că l-am simțit de la început pe Vuică și am putut să mă port cum se poartă el. Apoi am fost și ajutat să fiu natural, să intru exact în starea personajului. Când domnul Pintilie îți dă o indicație, totul ți se luminează în cap. El nu spune «fă așa» sau «fă ca mine» și nu cere să folosești mijloacele meseriei de actor. Te aduce pe neștiute să afli singur cum e bine să te miști, cum trebuie să spui ce ai de spus. Am lucrat cu mare plăcere la film și cel mai mult mi-a plăcut faptul că toată lumea voia să prindă adevărul situațiilor și atitudinilor. Nimic să nu fie artificial. Să nu se vadă că interpretează actori, lucrurile să fie trăite direct și adevărat. Am repetat și am filmat fără machiaj, fără lumina reflectoarelor, așa cum am fi făcut totul chiar dacă nu se înregistrează pe peliculă. Dacă regizorul sau operatorul aveau impresia că ceva ne stingherește, schimbau imediat unghiul sau compunerea cadrului. Nu noi mergeam după aparat, ci el ne urmărea în mișcare pe noi. N-am vrut să accept o dublură pentru scenele de bătaie. Am înghițit pumnii și palmele pentru că Vuică le înghițea și nu făcea să fie pus altcineva să mimeze profesional bătaia. Era poate o ispită gîndul că joc un rol mare într-un film, adică într-un fel devin, să zic, vedetă, dar nu m-am gîndit. Am înțeles că totul o să fie bine numai dacă nu-mi pun haina de împrumut, dacă mă port efectiv de parcă mi se întâmplă chiar mie totul.

Dintr-un alt unghi, Vladimir Găitan, mai matur și mai «profesionist» (e student în anul III tot la I.A.T.C. și a jucat deja la Teatrul de cafea de la Casa de cultură a studenților), întregește și confirmă spusele lui Mihăiță. E un sucevean înalt, cu părul blond și cu priviri albastrii-cenușii, de o blîndețe contrastată de carura sa aspră, dură chiar. Mai reflexiv, îl preocupă condiția sa ca debutant în raport cu alți interpreți, actori de prestigiu și cu solidă experiență, ca Emil Botta, George Constantin, Ernest Maftei, Ștefan Moisescu.

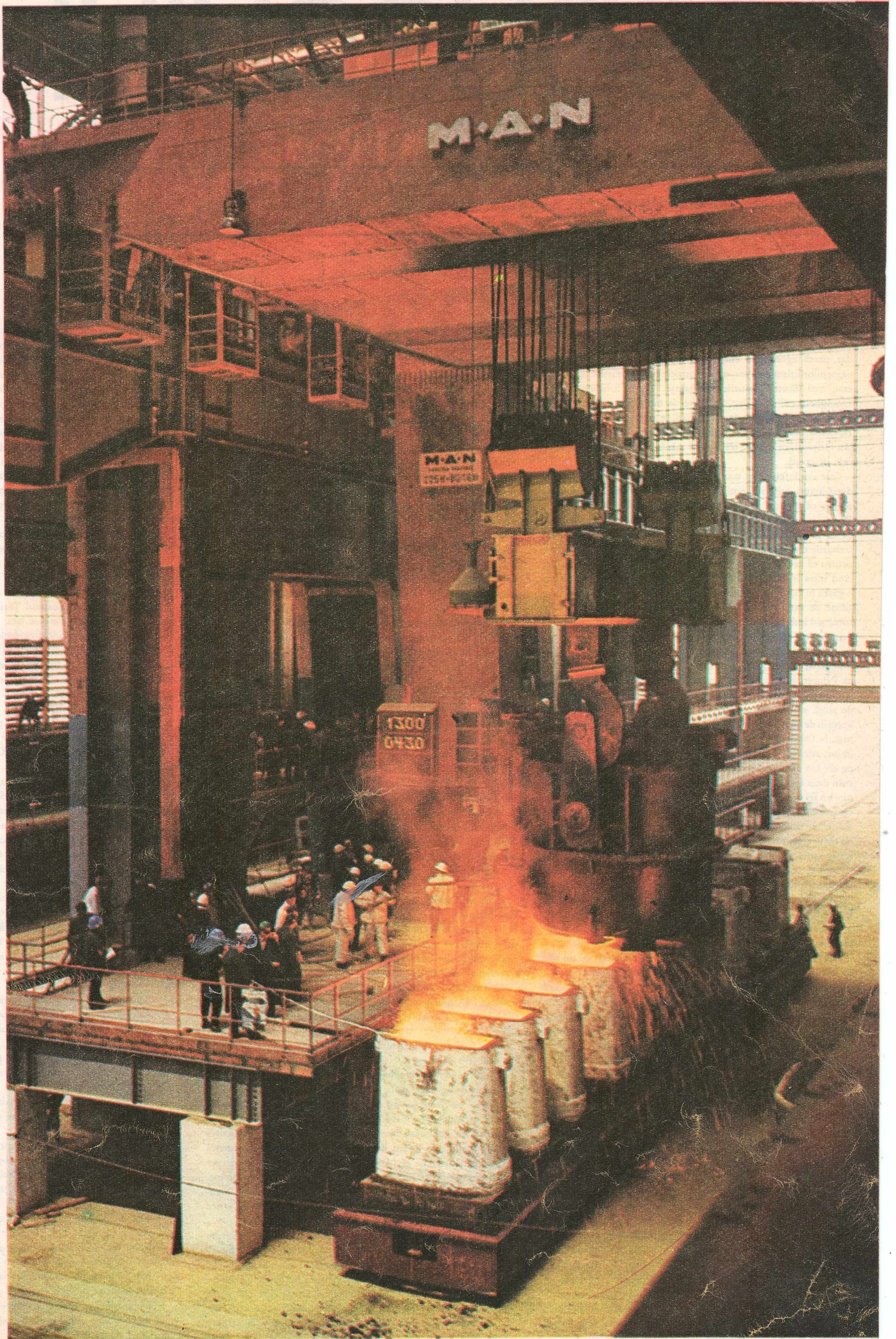
— Toți au fost foarte drăguți și atenți cu noi. Pintilie a știut să creeze o atmosferă, un spirit de echipă, o solidaritate, încît nu am simțit decalajul dintre actorii profesioniști și noi, începătorii. Asta ne-a topit trercul, temerile, ne-a încurajat enorm. Ne-a dus pe toți spre simburile trăirii și emoției autentice. De exemplu, am avut revelația formidabilă că Emil Botta nu e un izolat, un om depărtat, intangibil, cum crezusem și cum își închipuie mulți. Dimpotrivă, a fost formidabil de apropiat de fiecare dintre noi. Ne recita versuri, discuta cu noi literatură, teatru, nu ne lăsa să ne simțim inferiori, cobora el spre noi. Formidabilă modestie. M-am atașat enorm de omul ăsta, copleșitor și ca actor și ca literat și, mai cu seamă, ca om. Personajul meu? Ripu e un tip aparte, însă nu e în afara lumii tinere pe care o cunosc. O anumită violență răbufnește în el, și atunci nu-și dă seama de urmări, acționea-

▲ Eroii reportajului nostru: George Mihăiță, Ileana Popovici și Vladimir Găitan.

▲ Așa e mai bine? Oare acesta e gestul pe care-l vrea Pintilie?

crepusculul

Fragment din romanul PRINCEPELE de Eugen BARBU

Înainte de a ciumei celei mari Prințese simțise că ceva se schimbă în jurul lui. Nu-și dădea bine seama despre ce era vorba, dar parcă zgomotele curții mai amușiseră, parcă din vorba oamenilor lipsea acel respect în formele lui paroxistice, mișcările erau mai încete, glasurile mai stinse. Totul conspira în jur, Evanghelina îl evita, nu o văzuse de mult, nu-și pierduse din seamă ei de altădată dar la serbări se prefăcea bolnavă, ca și Haricleia care tot îi vorbea despre sănătatea subredă a odorului său Hrisanti, ce nu mai termina să mănânce colivele pe la praznicele boierești.

Cele două fete, mai mult pe la Viana stăteau, după rochii și după luxuri, trimise de maică-sa cu carita, ori pe Dunăre, ce nu se știa ce gânduri avea cu ele. Crescuseră, cea mai mare avea 19 ani, era neagră, ochioasă, voluntară, îi semăna Evanghelinei, pe ce punea mâna nu mai lăsa, se svonea că se amestecă și în treburile mai ascunse ale politichiei, dar Prințesele nu o simțise, pentru că ar fi judecat-o cu siguranță. Nectară iubea bijuteriile; când intra în odăile femeilor, și asta se întâmpla destul de rar, o găsea în fața oglinzilor de Veneția, încercând blănuri ori coliere aduse de zarafi cu prețuri neînchipuite. Era lingușitoare, lăsa totul și-l îmbrățișa, îi mîngia obrazul ros de griji și-i mai cerea bani pentru ale ei. Cealaltă, cea mică, Pulheria, era mai tăcută, cu o privire dirză, mereu încărcată de gânduri ce-l certau. Lui îi semăna, nu ar fi iertat pe nimeni, dar nice nu cerea nimic. Poate că Prințesele o iubea mai mult ca pe cealaltă, dar nu-i venea s-o arate, și între ei mereu se așeza o răceală ce-i îndepărta unul de altul. «Ar fi putut să învețe de la maică-sa că trebuie să te apropii de oameni, nu să fugi de ei, și pentru asta se cerea bunăvoință...». Oare știa ele, pentru că erau mari de-acum, ce se întâmpla în jur, auziseră cuvintele spurcate ce nu-l mai ocoleau nici măcar pe el? Un principe nu trebuia să țină seama de fleacuri, dar oricum erau fiicele lui; de celălalt, de Hrisanti, prostăluț, nu avea nici un fel de stingherire. Nu era al lui, era al Haricleiei din prima căsătorie, făcut cu un pretendent ce murise în Galata, ispășind datorii și necredința către Poartă în așteptarea unei domnii ce nu mai venise niciodată. Când se certau, băiatul, dacă se mai putea numi astfel, pentru că avea 25 de ani și se purta ca un copil, slăbănog, veșnic flămînd, refuzat de toți, privit ca un bufon, arătînd precum o stîrpitură, cu o oase moi și mici, într-un cuvînt un om neterminat, *șapte luni*, cum îi spuneau slugile în șoaptă, Hrisanti îi striga în gura mare:

— Uzurpatorul! Tu l-ai omorît pe tata și vrei să-ți dau ascultare?

Atunci, de undeva, ca prin ziduri, se ivea Haricleia cu un bici și-l plesnea peste față silindu-l să cadă în genunchi:

— Să taci, să taci, auzi! Cazi-i la picioare și sărută-i mîna, că el ne ține pe toți! E Domnul și Stăpînul tău, m-auzi?

Cu obrazul plin de urmele biciuștii, cu o ură grea în privire, Hrisanti făcea ce i se cerea cu un zel de nestăpînit. De maică-sa îi era o frică de moarte. Prințesele îi auzea uneori, noaptea, plîngînd în iatacuri împreună, femeia făgăduindu-i prin răbdarea și norocul timpului să-l vadă vreodată în acel tron pe care el ședea acum, cu fală. «Nemernicul, dacă numără pînă la cinci, adoarme, și mai vrea să domnească!», dădea Prințesele din umere și-și vedea de ale lui, fără să-i mai pese de șoaptele și intrigile ce se țeseau dincolo de zidurile asupra cărora stăpînea.

Ce se petrecea acum însă nu mai semăna cu obiceiurile lor îndelungate. Întîi își dădu seama că odăile domnești păreau mai goale, ceva lipsea sau fusese înlocuit. Privise mai bine și nu mai văzuse talgerele grele de argint în care toamna se descompuneau la căldura bolnavă a palatului perlele Isember aduse de la Hurezi, taman în octombrie. Pe mesele joase erau aruncate tacimurile de rangul al doilea, din cositor, pline de paoni și rodii, date în dar de un călugăr la o zi onomastică, dar valorînd mai puțin. Perdelele grele, cu ciucuri de aur și tiviturii scumpe, din atlaze de Damasc, pieriseră și fuseseră înlocuite cu altele tot galbene, dintr-un material mai ieftin, iute învechite de soarele repede al Bucureștilor. Nice covoarele nu mai erau aceleași. Unul cite unul, scumpele korasamuri erau puse undeva în păstru

și în locul lor stăteau aruncate pe jos carpete ce puteau fi găsite în lipsă. Grelele țesături de Agem și Ușak fuseseră cărate undeva, în locul tebrizelor și buharalelor podelele erau acoperite cu cirpe, nu altceva, iar macaturile de Alep, înlocuite cu pînze ușoare, fărănești. Să nu fi avut un ochi dedat la prețului n-ai fi băgat de seamă. Numai cearșafurile moi și albe nu se schimbaseră. Prin colțuri lăzile grele învelite în piele de Cordova se răriseră și palatul părea sărăcit, nu mai avea strălucirea lui de altădată. Dacă te uitai bine, la serbările obicinuite nice nu mai venea atîta lume. Slugile nu i se mai uitau în ochi, masa o lua singur ori cu messerul, și de-accea nu băgase de seamă aceste înstriinări. Evanghelina ce atît se certase cu Haricleia stăteau de dimineată pînă seara numai împreună. Ce-aveau a-și spune, nimeni nu putea agra.

Cînd îi veni veste de la baș beșliul Suleiman că mucarorul pe anul ce urma trebuia mărit întrucît noul pașah voia să ridice fortificații pe malul Dunării și că se pregătea de mari fapte, înțelese că de aici înainte trebile domniei nu aveau să mai meargă așa cum trebuia. Știa maică-sa ceva, aflase Haricleia că zilele lui sînt numărate? Dar atunci de ce nu veneau la el să-i spună pentru că ședea sub același acoperiș și orice surgun le privea și pe ele și sărăcia lui nu era și sărăcia lor? Ori erau nebune, ori ce? Îl chemase pe dumealui Ianachi Moruzi, și-l întrebase ce crede despre toate cite se arătau?

— Măria ta, țara e stoarsă și lumea abia mai rabdă. Nu mai avem de unde scoate. I-am smintit pre mulți, am strîns și ce mai aveam pe fundul haznălei, dar uite că s-au dus banii...

— Și zarafii ce zic?

— Pot să vorbesc?

— Vorbește...

— Ei cred că măria ta a scăpătat și nu mai vor să dea ce le cerem.

— Am să-i închid! Unde se cred?

— Nu ar fi bine. S-ar auzi, și mai rău ar fi.

Un sentiment de singurătate începu a-l cuprinde pe Prințese. Nu-l află nici pe messer; acela, de la prăbușirea planurilor sale, nu mai stătea la curte. Se spunea că fusese văzut iar cu tălănițe la kera Duduca, ori cu lăutari în mahalaua scaunelor. Prințesele strigase furios la aga Matei Bălăceanu:

— Să mi-l stringi de pe drumuri și să mi-l închizi în temniță! Că-l plătesc...

— Nu a primit cei 4 000 de taleri pe anul acesta, o spune în gura mare, cui vrea și cui nu vrea să-l asculte. Risipește și ce a mai strîns și zice că pleacă la Italia, că a găsit alt Prințese ce știa a-i răsplăti pe cei ce-l servesc...

— Ticălosul! După ce m-au făcut de rîs și mi-au prăpădit vistieria? De-aici n-o să se ducă viu, așa să afle...

— Cum vrea măria ta, dar să nu se întîmple cum s-a mai întîmplat...

— Și tu mă certî? Răcnise. Au v-ați pierdut mințile? Au nu mă mai știți de frică? De cînd vorbiți astfel cu mine? Ieși și să nu te văz pînă nu mi-l aduceți legat...

Messerul său, Ottaviano, petrecea probabil acum cu nenorocitele lui de *cortesane puttane*, pline de viții, culese prin șanțurile acestei capitale nerușinate de către tineri decăzuți. Ah, acest derbedeu ce colindase Europa și vorbea cu venerație despre femeile cîntate de poeți, dar se încurca cu țigănci puturoase și cînta cu lăutarii de git! Ușor îi venea lui să flecărească despre Tullia d'Argona, de Imperia căreia i se acordau favoruri divine, de Beatrice de Ferrara și de Vittoria Colona sau Faustina Mancina cînd se încurca cu cite o Tincă puturoasă și murdară și strica ighemonicul curții...

Monstri infelice, golan pierdut în praful Balcanilor, scursura grecilor și-a florentinilor sărăciți, șarlatan și ignobil, căzătură inspirată, curva domnilor, oala în care ei își vărsau snaga. O să-l boșorogesc!, hotări cumplit, țîrfa și nevasta bărbatilor scolareți.

Seara intrase în iatacul Evanghelinei. Încăperea era parcă mai goală, fuseseră strînse lucruri, arăta ca o biserică nezugrăvită.

— Tu pleci undeva? o întrebase cu vocea lui fără căldură

ce nice odată în afara copilăriei sale nu se auzise altfel.

— Mă pregătesc pentru încercările lumii.

— Ce fel de încercări, Doamnă, de eu nu le cunosc cît sînt încă în tronul țării și pre tine și ai mei îi ocrotesc?

Femeia se ridicase, dreptă, osoasă, în rochia sa neagră ce nu o mai schimbase de la moartea soțului.

— Smereste-te, fiule! Cazi la icoane și roagă-te, o să ispășești...

— Nu mă certa! zise încet Prințesele cu o dulceață uitată în glas. Doar tu m-ai învățat să cred în avere și-n arme!

— Dar nu în fandășii nebunești...

Tăcură, pe coridoarele de lemn, pînă de cineva. Simțiră amindoi. Era Haricleia care nu mai avea somn, nu mai avea liniște.

— Am crezut în el, spuse Prințesele pe neașteptate. Doar tu mi l-ai adus...

Îngenunchie lângă scaunul ei, pe care bătrîna femeie se așezase cu trupu-i ce troznise în liniștea încăperii.

— Am crezut că este o putere, și el nu-i decît un șarlatan.

— Știu.

— Și-atunci? Ți-ai lăsat nevasta și copiii. Dar ei sînt averea ta, cum averea ta este scaunul Țării Românești pentru care eu te-am pregătit. Averile nu se lasă, ele se pierd, dară mai întîi le dobîndești. Tu ai aruncat cu piciorul totul. Dacă nu ți-a mai ajuns muieră, și cu asta o înțeleg, că ai crescut greu și cu nefirești obiceiuri, trebuia să te ascunzi. Domnii stau în puterea luminii, ei sînt ca soarele pentru națiuni; ori tu te-ai întunecat, cu țîrfa ta bărbătească. Omoară-l! Numai singele mai poate șterge această rușine ce ne-ai adus-o nouă, tuturor...

— Numai sfinții și geniele stau pe cal! Sînt om și-l iubesc. Tu poci să înțelegi așa ceva, mamă?

Evanghelina se gîndise puțin. Un gînd amar ca pelinul îi stătea sub limbă.

— Cînd l-ai citit pe Aristofan erai mic și nu aveai puterea. El credea că trebuie să ne confundăm viața noastră cu a celui iubit, dar cît ești prințese, deasupra patului tău trebuie să fie scrise cu litere de foc cuvintele altuia: *trovarsi dove si vince...*

— Cum să stau lingă învingător, eu ar trebui să fiu învingătorul, dar cu ce să mai învingi? Pașahul mi-a trimis vorbă că a sporit mucarorul, nu mai am bani, țara e sleită, haznaua visteriei, goală...

— Pentru că l-ai batjucurit pe vel visticernicul Dudescu...

— Care fura, Doamnă, și uneltea...

— Pentru uneltiri trebuia să-l pedepsești, dar nu pentru că fura. Toți fură, ori nu știi? Și ce-ai făcut? Ai băgat un cal răpciugos în Divan și ți-ai ris de boieri. Ei nu te iartă. Nu-ți vor da nimic. Sînt bogați, dar plîng toată ziua și se vaiță. Ca să-i silești nu mai poți. De-acum trimit altuia bani la Stambul, ca să-ți ia locul, nu vezi că ești pierdut?

— Tu o spui? Întrebă moale Prințesele.

— Eu, pentru că o știu. Ei se pregătesc, ca fiecare, pentru viitor. Nu înțelegi? *Tu ai fost* și nimic și nimeni nu te mai poate întoarce la ceea ce ai fi putut să fii...

Se priviră ca doi străini, femeia ridicîndu-se iar dreptă din scaunul ei, nemiloasă, rece, fără urma vreunui sentiment pe chip.

— Nu e adevărat!

— Ba este adevărat. Te-au părăsit cu toții. Poporul nu te-a iubit niciodată, și știa, restul, te-au slujit de frică. Acum nu mai ai nici un sprijin...

— Nu pe oamenii țării ne-am sprijinit noi, Doamnă. Pe bani ne-am sprijinit. Noi sîntem fanarioți, cum vrei să ne iubească ei pre noi? Vorbești prostii. Ai îmbătrînit...

Evanghelina nu clipi. Un licăr slab de ură îi sclipi în ochii înghețați.

— Uți că banii pe care te sprijineai nu mai sînt?

— Am să fac alții...

— Poate mai crezi în poveștile messerului ce și pe mine m-au mințit. Cuptoarele lui nu scot decît fum...

— Mai sînt averile noastre, ale familiei...

Evanghelina se prăbuși rîzînd pe scaunul plin de perne roșii. — De ce rîzi? o întrebase Prințesele simțînd cum îi îngheață spinarea. Nu vrei să-mi spui că o să mă lași într-o zi pe mîna

delui pentru că baș leșliu Suleiman nu e Ahmet, pe el încă îl-am corupt cu darurile mele, el nu glumește...

Femeia își făcu o cruce mare și scuipe în sin ca o tărăncă.

— Ferește, Doamne, casa noastră de nenorociri!

— Atunci?

— Mai rămîne fuga...

— Surghiunul? Eu să fug? Unde, Doamnă? Nu, nu fuga mai imine. Mai rămîn averile voastre, a ta și a Haricleei...

Evangelina înțepeni.

— În lucrul acest să nu crezi nice odată, căci nu este drept să u trădătoare a averii mele și să rătăcesc căutîndu-mi piinea și a cerșesc la uși streine, cum alții au stătut la ale mele. De aceea ocotesc că nu pot să îndepărtez nimic de la ale mele, de la stăinirea mea, nici cea mai mică parte din ce s-ar putea împărți, țtelegi?

După trei zile, cît stătu tulburat în iatacul lui, nevoind să adă pe nimeni și lăsînd trebile țării în paragenă, Principele se fla în odaia Haricleei. Îi sărutase mina, cum nu o făcuse de nult. O privise. Tare mai îmbătrînis. Nu fusese frumoasă nice odată, dar ori cum, se culcaseră împreună, făcuseră copii, ținuse ori nu la greul vieții lui, el o răsplătise cu mărirea și cu darurile caunului domnesc. Măcar pre ea s-o știe alături, pentru că altfel nu se mai putea răbda viața aceasta.

— Unde sint copiii noștri, Hariclee? o întrebă blind, cum nu-i era vorba.

— La trebile lor.

— Nu mai stau pe acasă...

Privise cu ochii încărcăți de bănuială lucrurile din jur. Și de aici lipseau covoarele scumpe și perdelurile cele alese, ce se ăuseseră la venirea lor în palat.

— Te pregătești și domnia-ta să te duci undeva? Vrei a face călătorii...

— Cine știe? răspuse Haricleia.

— Ce vorbe-s astea? Ori ați nebunit cu toatele? Nu mai aveți respect pentru mine, ori să v-aduc aminte?

— Nu este nevoie...

— Vorbește-mi mai bine despre sburdalnicul tău băiat. Pe unde se mai află?

Haricleia își netezise rochia ușoară de atlaz, tivită cu blana subțire. Pe urmă își luase lăntugul de aur de la gît și-l vîrîse în gură cu o candoare veche, după un obicei uitat, ce de mult îl știa Principele și pentru care tare-i fusese dragă într-o vreme.

— Tu rîzi de el, Doamne. Nu l-ai iubit niciodată și numai el este nădejdea mea...

— Slabă nădejde, făcuse amar Principele, fără s-o privească. Și fetele?

— Sint duse la Viana, după treburi...

— Ce treburi, dacă-mi este îngăduit?

— Au crescut, sint mari, își fac instrucțiunea, nu pot să le las proaste, să moară în obscuritate pe la curțile deșerte, cum sint acestea, unde eu am fost silită să stau...

— Ooo! Iartă-mă că mă mir ca bogasierii la țirg. De aceea ai început să strîngi lucrurile de prin palat?

— Ai băgat de seamă? se miră Haricleia. Credeam că ochii tăi petrec numai pe chipul lui Ottaviano...

Cuvintele ei erau mușcatoare, dar fuseseră rostite cu o indici-bilă dulceață, ca să nu-l supere.

— Ce vrei să înțeleg eu din pregătirile tale?

— Că ești singur...

Principele stătu puțin înainte de a rosti ce avea de gînd să spună.

— Și cine crede că sint singur? Tu? Copiii tăi?

— Unii sint și-ai tăi!

— Cum vrei! Principii sint singuri numai cînd hotărăsc ei!

— Cuvinte, măria ta.

Nu-i mai vorbea ca o soție, păreau despărțiti de o mare.

— Dorese să-ți spun că ne leagă ori sărăcia, ori restul...

— Poate, zise Haricleia gînditoare. O șuviță de păr îi scăpă pe fruntea asudată. Principele îi văzu iar mina subțire, o mină uscată, rece, fără sînge, o mină de femeie bătrînă. Niciodată nu avusese senzația că e bătrîn și el, de asemenea, dar acum o simțea cu o dureauă apăsare a sufletului.

— Pot să înțeleg că tu te-ai unit cu Evangelina? Că îmi doriți moartea?

— Moartea? Doamne ferește! făcu Haricleia și repetă gestul celeilalte, închinîndu-se pios și cu spaimă.

— Atunci?

— Să nu sperî de la mine, de la banii și de la averea mea.

— Dar ea este de asemenea și-a mea!

— Asta să n-o mai crezi! Știi doar că la căsătorie nu am făcut transcrierile dotale, iar ce mi s-a convenit, am strîns și-am pus deoparte pentru Hrisantii. Nu începe un timp fericite pentru mine și pentru copii, dar voi ști să mă duc unde trebuie, să dau unde trebuie și el va dobîndi tronul. Nu azi, nu mine, în cițiva ani...

Ceea ce afla era îngrozitor, dar și mai dureros era să audă aceste cuvinte din gura Haricleei.

Mai mult nu se putea răbda. Părăsi fără un cuvînt odaia și străbătu coridoarele de lemn. În dreptul ușii chiliei messerului se opri și ascultă o clipă. Nu se auzea nici un zgomot. Deschise. Odaia mirosea a pustiu. Într-un colț erau strînși sacii lui și lucrurile. Nu rămăseseră decît oalele de tuci, pline de lacrimi de plumb pe margini. Cărțile fuseseră adunate, pe sferele sale armilare și pe compase, pe planșele mării lucrări hidraulice se așezase un

praf gros. Luă o piatră transparentă și o privi în lumina puțină a ferestrei. Își aminti de ziua în care intrase pentru prima oară aici, de glasul lui ipocrit, strigînd prin pereții subțiri și întrebîndu-l:

— Tu ești?

Resturi de lucruri, magnetii și toate nimicurile acelea în care nu mai credea, stăteau fără viață în încăperea și ea fără viață. «Și el se pregătește să plece, o să mă lase, se duce...»

Într-o dulce noapte a amîndurora, Ottaviano recitase, pe podelele aspre, acoperite cu blăni de mistreț, invocația în fața focului spagiric:

«Nu sint nici curvă, nici virtuoasă, ci toate acestea laolaltă. Eu nu am murit prin foame, nici prin fier, nici prin otravă, ci din toate acestea laolaltă.»

Eu nu mă odîbnesc nici în cer, nici pe pămînt, nici în apă, ci peste tot! Lucius, Agatbo, Priscus care nu sint nici soțul meu nici iubitul meu, nici sclavul meu, fără supărare, fără bucurie, fără plîns, m-au crescut, știind și neștiind pentru cine au ridicat această piatră care nu este nici piramidă, nici mormint, ci amîndouă laolaltă! Aici stă un mormint care nu acoperă un mort și e un mort care nu e închis într-un mormint! Mortul și mormintul nu fac decît unul!»

Șarlatanul...

Văzu harfa lui de lemn, cu coarde groase, își aminti de sunetele ei ce ar fi trebuit să corespundă celor 26 de lumini ale lunii și pe Androgin plutind în văzduh cu o oglindă circulară în mîini. Pe Saturn cu plete de fum, acei cerbi și maimuțe cu cozi terminate cu trandafiri roșii, își aminti vizita la casa baronului Meitani pe care nu-l zărise niciodată și de la care imprumutase sume mari prin misiți. Totul era un vis, un delir. Își aminti de bachanalii de la Mogoșoaia, de noaptea aceea verde, plină de fumuri de rășini și de exclamații, de rătăcirile pe lacul ce mirosea a nămol. Întinerise și crezuse ca un nebun în poveștile vrăjitorului. Uitase duhoarea picioarelor comisului Velea, uitase răsufierea de borhot pe care o scoteau grămăciile lui cînd își rosteau orațiile și laudele cele mai nerușinate în care nu credeau. Trăise oare acea dimineață înghețată cînd se plimbase cu o sanie trasă de cerbi?

Plecă lăsînd ușa deschisă. În seră strigau gutural papagalii sărînd de pe trapezele lor de aur. Se simțea un miros înăbușitor de vechi, de praf nemăturat. Se moleșiseră slugile? Nu mai ascultau? O să-i învețe el minte! Ce, credeau că a murit? Că nu mai are nice o putere? În noaptea ceea făcu sfat subțire, cu dumnealui Manolachi Grădișteanu, cu Ianachi Moruzi și cu cei de trebuință, oameni mai apropiați. Trebuiau strînși zăpcii ca să le spuie cineva că își jucau capul dacă pînă la Sfințele Paști nu ar fi strînș sumele de care avea el trebuință. Și cînd mai rostiseră unii vorbe răsufiate: înțelepciune, milă, îndurare, Principele se făcu surd! Nu cunoștea asemenea cuvinte!

Pe urmă îl chemă pe aga Matei Bălăceanu și-l întrebă:

— L-ai găsit?

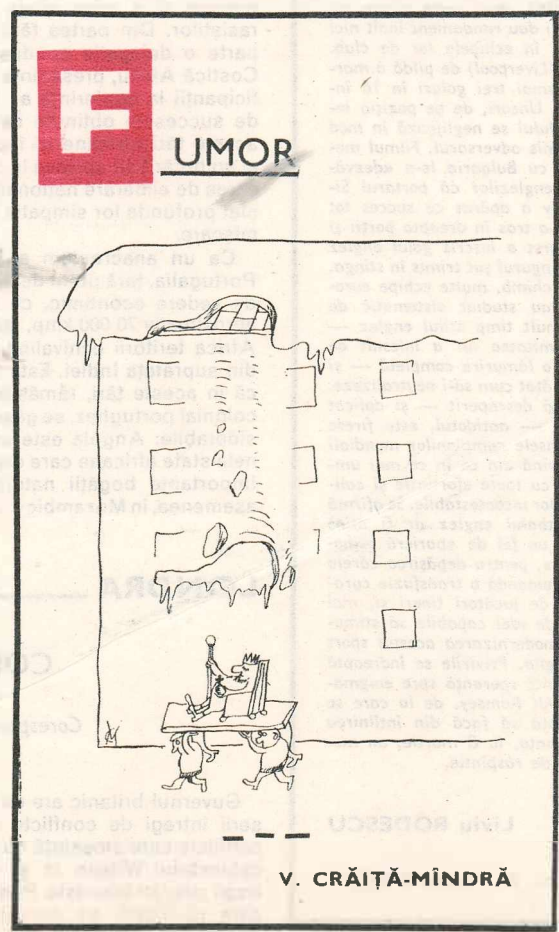
— Nu.

— Să fi plecat fără să-și ia lucrurile?

— Da de unde! Se ascunde cine știe la ce curvă podăreasă, că astea-i plac!

— Dacă nu-l afli, o să-l caut singur...

Și se ținu de cuvînt, și încă cum.

DIALOG CU CITITORII

Am vrea, la începutul acestor rînduri, să mulțumim numeroșilor noștri cititori care în ultimele zile ne-au trimis corespondențe și informații de tot felul despre desfășurarea campaniei electorale în localitățile lor. Așa cum am făcut și pînă acum, vom căuta să facem loc în coloanele revistei citor mai multe dintre aceste relatări. Important eveniment din viața poporului nostru, prilej al unei nemaiîntîlnite activizări politice a maselor, trebuie să-și găsească, și-și găsește, în revistă o reflectare corespunzătoare și, ca de obicei în asemenea împrejurări, îi găsim pe cititorii noștri nu numai în poziție de judecători a ceea ce facem, ci și colaboratori activi, care ne ajută în îndeplinirea sarcinilor noastre. Încă o dată, le mulțumim.

Un mare număr de scrisori primite în ultimele săptămîni conțin aprecieri extrem de elogioase la adresa Almanahului Flacăra pe 1969. Modestia ne împiedică să reproducem aceste laude, mai ales că obiectul lor a devenit abstract: de multe zile întreg tirajul almanahului a fost epuizat. Dintre elogiile sus-amintite, îl relatăm doar pe acel conținut în scrisoarea cititoarei Florica Dreghici din Poroșeni, județul Hunedoara. Domnia-sa consideră «că acest almanah este cel mai bun dintre toate cite au apărut, și de asemenea ieftin». Ultima afirmație ni se pare deosebit de prețioasă și o vom folosi în discuțiile cu privire la almanahul pe 1970, pe care le vom avea, fără îndoială, cu Direcția difuzării presei și cu Comitetul de Stat al Preșterilor.

Dar, pînă la almanahul pe 1970, avem în față citeva plîngeri din ianuarie 1969, privind felul cum se face difuzarea revistei. În special, se pare că destui cititori n-au reușit să ajungă în posesia numărului 1 (cel cu 72 de pagini). Asemenea deficiențe au două feluri de cauze. Pe de o parte, realmente tirajul nostru (restrîns din lipsă de hirtie corespunzătoare) nu poate face față cerințelor din multe localități. Sperăm că în acest an situația se va ameliora, măcar parțial. Pînă atunci, să ne aducem aminte de vechea zicală: «De unde nu-i, nici...» Alte deficiențe, nici ele puține, se datorează, într-adevăr, greșelilor și neglijențelor difuzării presei. Pentru aceasta, ne angajăm să-i certăm de-a lungul întregului an 1969 (la modul concret, desigur, pe baza sesizărilor dumneavoastră) pe colegii noștri de la difuzare.

După cum mai aminteam, numeroase scrisori conțin propuneri privind îmbunătățirea conținutului și formei revistei; propuneri care ne sint deosebit de folositoare și pe care ne străduim să le traducem în viață. Cîntea și respectul pe care-l purtăm cititorilor ne obligă însă să ne spunem deschis părerea cu privire la unele propuneri, excelente în esență dar încă greu traducibile în concret. O asemenea propunere este, de pildă, cea făcută de-a lungul anilor de mulți cititori care solicitau să prezentăm în revistă reproduceri în culori după tablouri celebre. Cu o asemenea propunere revine la începutul acestui an și cititorul nostru Victorian Stăncescu din Cîmpulung-Argeș. Or, ce se întimplă? Tehnica poligrafică de care dispunem noi este perfect corespunzătoare pentru fotografiile color de presă, eventual pentru fotografiile științifice sau de modă, dar într-o mult mai mică măsură pentru fotografiile de artă. De altfel, se poate observa ușor că nici una dintre marile reviste ilustrate de actualități din țările cele mai dezvoltate din punct de vedere tehnic nu publică decît foarte rar reproduceri de artă. Tehnica unor asemenea reproduceri, ajunsă de altfel la perfecțiune în zilele noastre și permițînd constituirea de către fiecare om de cultură a ceea ce Malraux a numit «muzeul imaginar», tehnica aceasta, spunem, este extrem de pretențioasă, extrem de lentă și extrem de costisitoare. Oricine iubește arta, adică oricine știe că un tablou nu este imaginea grosolan-naturalistă a unei anecdote ci un întreg univers de idei și sentimente, înțelege că cele mai mici nuanțe ale unei culori, corespondențele subtile dintre aceste nuanțe au o importanță vitală, hotărîtoare, a căror ignorare anulează faptul de artă. Alabastrul Voronocului are o existență inefabilă, ca și galbenul din unele tablouri ale lui Van Gogh, și ele nu pot fi înlocuite printr-un alabastru sau galben oarecare. Dificultățile unei bune reproduceri, zecile sau sutele de probe pe care le necesită fiecare imprimare, calitatea hirtiei și a cernelurilor fac de aceea ca asemenea reproduceri să apară numai în reviste specializate, cu apariție rară (trimestrială sau semestrială), sau, mai ales, în albume de artă. Din fericire, asemenea albume apar la noi în țară în număr tot mai mare și de o calitate tot mai bună. Din cele spuse mai sus să nu se înțeleagă că noi nu vom publica de loc reproduceri. Dimpotrivă. Ne vom strădui — începînd chiar cu acest număr — să facem cit mai multe în această privință. Dar sint anumite limite, de onestitate intelectuală, de respect față de artă, pe care nu vrem, pe care nu putem să le trecem.

H. DONA

ACCRA

«Standard Oil of California» a obținut, în virtutea unui contract cu guvernul ghanez, dreptul de a efectua și exploata pe timp de 30 de ani zonele petrolifere ale Ghanei. Cea de-a doua etapă a construcțiilor de extindere a uzinelor de automobile Moskvici a început; noul complex industrial, situat în apropierea vechii fabrici, va produce anul viitor 200 000 de autoturisme.

MOSCOVA

Potrivit unui contract încheiat recent, Canada va livra timp de trei ani Franței plutoni în valoare de 7,5 milioane franci. Combustibilul iradiat va fi tratat mai întâi în uzinele specializate din Belgia, după care plutoniul extras va fi trimis în Franța.

MONTREAL

CAIRO

Pe baza unui împrumut (11 000 000 lire egiptene), acordat de Banca internațională pentru reconstrucție și dezvoltare, Republica Arabă Unită va putea fertiliza 500 000 ha de pământ. Proiectul, de proporții mai vaste, solicită investiții de peste 70 milioane lire.

BELEN

Marele combinat pentru prelucrarea țiteiului care a început să funcționeze în urma comasării a trei uzine chimice din regiunea Leipzig va număra anul viitor 20 000 de muncitori și tehnicieni.

PHNOM-PENH

Americanii efectuează zilnic 400-500 de zboruri deasupra teritoriului Laosului — se arată într-un comunicat dat publicității de conducerea partidului Neo-Lao-Haksat, care înfierăază bombardarea feroce a populației pașnice din zonele eliberate ale țării.

BUDAPESTA

Investiții de 1,5 miliarde forinți în domeniul dezvoltării radioului și televiziunii. De la 21 martie ar urma să înceapă primele transmisiuni experimentale de televiziune în culori.

MONTPELIER

Uzinele franceze de calculatoare tip I.B.M. își dezvoltă capacitățile de producție. În cei trei ani de existență au fost fabricate peste 1 000 de calculatoare din a treia generație — seria 360. Peste câteva luni suprafața instalată a uzinelor va crește de la 20 000 mp la 25 000 mp.

BONN

Criză de muncitori emigranți în R.F.G. Pentru prima oară de la terminarea războiului oficiile de plasare a brațelor de muncă resimt o lipsă acută de muncitori emigranți. Întreprinzătorii vest-germani consideră fenomenul ciudat și alarmant totodată.

ROMA

Admiratorii Ritei Pavone sint foarte afectați de știrea că tinăra cântăreață urmează să se stabilească «pentru un timp nelimitat» la München. Se pare că soțul și managerul ei, Teddy Reno, intenționează să descopere în R.F.G. talente noi.

SAIGON

În prezent se desfășoară o vastă anchetă pentru cercetarea fraudelor săvârșite de personalul civil și militar al unei serii de instituții americane din Vietnamul de Sud.

MOSCOVA

LA ORIZONT, STAȚIILE ORBITALE

Correspondență specială de la SILVIU PODINĂ

Comentind recentul zbor al navelor «Soiuz-4» și «Soiuz-5», numeroși oameni de știință se ocupă, în paginile presei sovietice, de uimitoarele perspective ce se deschid în fața omenirii o dată cu crearea stațiilor orbitale. După cum apreciază academicianul A. Blagonravov, un laborator orbital care să asigure condiții normale de muncă și de viață cercetătorilor trebuie să aibă proporții considerabile. Ca atare, el poate fi realizat doar prin asamblarea pe orbită, din părți componente transportate succesiv. O astfel de asamblare cere, desigur, ca toate părțile să fie lansate pe aceeași orbită, concentrate într-un loc, iar apoi montate. Nu este departe timpul, arată savantul sovietic, când în jurul Pământului se va roti o stație-laborator cu funcționare permanentă, spre care vor «zbură în deplasare» cercetători pentru a lucra acolo în condiții normale, având asigurat confortul necesar.

Ocupindu-se de aceeași problemă, savantul Ari Sternfeld, cunoscut specialist în domeniul cosmonauticii, declară, într-un interviu acordat ziarului «Trud», că recentul zbor al celor două nave cosmice sovietice și experimentele efectuate cu acest prilej reprezintă un salt calitativ în cucerirea cosmosului: dacă poate fi creat un sputnik compus din două elemente, atunci el poate fi creat și din zece, din o

sută sau chiar mai multe elemente. Astfel ne aflăm în pragul construirii în cosmos unor uriașe corpuri artificiale, a unor adevărate «orașe». Drept materiale construcție vor fi utilizate toate părți componente ale rachetelor. Astfel, exemplul, rezervoarele goale de combustibil pot fi folosite imediat drept magaz. Sau aceste rezervoare pot fi utilizate în pe Pământ în chip de cabine pentru cosmonauți, apoi umplute cu combustibil ce va fi folosit pentru scurta perioadă zborului. Pe orbită, după ventilarea lor vor redeveni cabine de locuit.

Academicianul V. Fesenkov se ocupă de pasul important înainte pe care îl reprezintă stațiile orbitale pentru studierea spațiului cosmic. Atmosfera terestră spune el, reținând undele radiante, roșgen, infraroșii și altele provenite de diferite corpuri cerești, reprezintă principala dificultate în calea cercetării spațiului cosmic. Radiațiile care nu străbat prin atmosferă pot servi drept mijloc de studiere a multor fenomene cosmice. Stația orbitală va permite cercetarea sistematică a caracteristicilor fizice ale spațiului circumterestru, observarea diferitelor planete, a Soarelui și stelelor. Particularitățile spațiului cosmic, vidul înalt, temperaturile scăzute vor crea condiții unice pentru efectuarea pe stații a diferitelor experiențe fizice și chimice.

KHARTUM

ÎMPOTRIVA COLONIALISMULUI ȘI A RASISMULUI

Între 18 și 20 ianuarie capitala Sudanului s-a transformat într-un centru mondial al solidarității cu lupta popoarelor din coloniile portugheze și împotriva regimurilor rasiste. Delegați din Africa, Europa și Asia s-au întrunit la Khartum pentru a-și exprima sprijinul lor față de lupta dusă de popoarele din Angola, Mozambic și Guineea Bissau (zis «portugheză»), precum și a celor aflate sub dominația rasiștilor. Din partea țării noastre a luat parte o delegație condusă de tovarășul Costică Alecu, președinte al IRRCS. Participanții la conferință au luat cunoștință de succesele obținute de popoarele din aceste țări africane în lupta lor dreaptă; ei au hotărât să sprijine în continuare mișcarea de eliberare națională și și-au exprimat profunda lor simpatie față de această mișcare.

Ca un anacronism al epocii noastre, Portugalia, țară puțin dezvoltată din punct de vedere economic, cu o suprafață de aproximativ 70 000 kmp, stăpânește încă în Africa teritorii echivalând cu două treimi din suprafața Indiei. Este cunoscut faptul că în aceste țări, rămășițele ale imperiului colonial portughez, se găsesc bogății considerabile: Angola este unul dintre puținele state africane care dispune de petrol. Importante bogății naturale se află, de asemenea, în Mozambic și Guineea Bissau.

În ciuda tuturor rezoluțiilor O.N.U. care acordă independenței acestor țări și sfidând protestele opiniei publice mondiale, Portugalia se încapăținează să considere cele trei state africane drept «teritorii de peste mări» ale statului portughez. Cum era și firesc, toate aceste fapte, la care se adaugă crunta exploatare colonială, au determinat populațiile din Angola, Mozambic și Guineea Bissau să ridică la luptă armată pentru eliberare națională. Deși în Angola au desfășurat o armată de 80 000 de oameni, coloniștii portughezi nu au reușit să-și asigure controlul, partizanii deținând peste jumătate din suprafața țării. În Guineea Bissau mișcarea «PAIGC», condusă de Amilca Cabral, a eliberat patru cincimi din întregul teritoriu țării. În Mozambic, agențiile de presă au semnalat succese identice ale patrioților.

Conferința din capitala sudaneză a constituit un sprijin important pentru lupta popoarelor din aceste țări, a demonstrat încă o dată simpatia profundă de care se bucură în rindul opiniei publice progresiste din întreaga lume mișcarea de eliberare națională din Angola, Guineea Bissau, Mozambic, Republica Sud-Africană, Africa de Sud-Vest și Rhodesia.

Gh. MARIN

LONDRA

CONFLICTE IMINENTE ÎN 1969

Correspondență specială de la GORDON SCHAFFER

Guvernul britanic are de făcut față unei serii întregi de conflicte cu sindicatele, conflicte care amenință nu numai pozițiile cabinetului Wilson ci și autoritatea întregii mișcări laboriste. Pentru a se contracara pericolul, se preconizează acțiuni

menite să restrângă dreptul la grevă pînă în asemenea măsură încît sindicatele să nu mai aibă virtualmente nici o putere. În ciuda creșterii costului vieții și a impozitelor, sporirea proporțională a salariilor a fost zădărnicită, guvernul punînd în

ACCIDENT
SAU
CRIZĂ?

Cu șase ani în urmă Alf Ramsey prelua comanda supremă a reprezentativei engleze, inaugurîndu-și palmaresul de manager cu șocul unei înfrîngerii răsunătoare la Paris: Franța-Anglia 5-1 în Cupa Europei. De atunci eforturile sale și ale jucătorilor selecționați de el au dus treptat la redresarea prestigiului fotbalului peninsular, culminînd cu marele trofeu al Cupei mondiale în 1966 și titlul de Sir. Atmosfera triumfului a favorizat crearea unei iluzii, și anume că fotbalul englez s-a instalat temeinic în virful ierarhiei mondiale și ca atare a devenit imbatabil. Și totuși șirul succeselor s-a subțiat, iar în ultimul timp și-au făcut loc pe rînd certitudinea și dezamăgirea. Cele două rezultate egale cu echipa României (0-0 la București și 1-1 pe Wembley) în decurs de numai 10 săptămîni au stîrnit o adevărată alarmă. Avalanșa de analize, sugestii, diverse formule apărute în presa engleză zile la rînd păreau să reflecte dimensiunile unui amplu dezastru; experții se întrebă nedumeriți dacă este vorba numai de un simplu accident sau de o criză reală și ce este de făcut pentru ca fotbalul englez să-și poată apăra cu succes aureola la viitoarea ediție a Cupei mondiale din Mexic în 1970?

Probabil că nu reprezentativa română sau cea bulgară (1-1 la Londra) au contribuit la această exagerată dramatizare a situației. Privind lucrurile mai în deaproape, unii comentatori de sport constată că, în ciuda reputației cîștigate pe plan internațional, în prezent fotbalul englez stagnează. Stilul de joc și schemele tactice se repetă aproape invariabil la mai toate echipele, transmitîndu-se automat și în națională. Baza acestora o formează încă și astăzi vedetele glorioase din 1966, deși unele dintre ele nu mai dau randament înalt nici măcar în echipele lor de club. Hunt (Liverpool) de pildă a marcat numai trei goluri în 16 întâlniri. Uneori, de pe poziția infailibilului se neglijează în mod nepermis adversarul. Filmul meciului cu Bulgaria le-a «dezvăluit» englezilor că portarul Simeonov a apărat cu succes tot ce i s-a tras în dreapta porții și că Hurst a înscris golul englez prin singurul șut trimis în stînga.

În schimb, multe echipe europene au studiat sistematic de mai mult timp stilul englez — uniformitatea lui a înlesnit de altfel o lămurire completă — și au învățat cum să-l neutralizeze. O dată descoperit — și aplicat corect — antidotul, este firesc ca șansele campionilor mondiali să devină din ce în ce mai umbrite, cu toate eforturile și calitățile lor incontestabile. Se afirmă că fotbalul englez ar fi atins acum un fel de «barieră psihologică», pentru depășirea căreia se recomandă o transfuzie curajoasă de jucători tineri și, mai ales, de idei capabile să stimuleze modernizarea acestui sport în Anglia. Privirile se îndreaptă cu multă speranță spre enigmaticul Alf Ramsey, de la care se așteaptă să facă din întâlnirea cu Franța, la 8 martie, un moment de răspîntie.

Liviu RODESCU

Londra. 22 ianuarie 1969

COMENTARIU

Negocierile de la Paris

de Silviu BRUCAN

După o perioadă îndelungată de tergiversare a negocierilor de la Paris în problema vietnameză, lucrurile par să se fi mișcat din punctul mort. Istoria diplomației cunoaște numeroase cazuri în care problemele de procedură au împiedicat sau chiar torpilat discuțiile de fond, dar analiza atentă a fiecăruia în aceste cazuri relevă până la urmă sau lipsa de dorință a părților (ambelor sau uneia din ele — ceea ce la negocieri este de ajuns) de a soluționa litigiul, sau folosirea dificultăților procedurale drept pretext pentru a amâna trecerea la discuția de fond, ceea ce în termeni sportivi se cheamă a trage de timp. În speță, se poate spune că am avut de-a face în lunile de iarnă cu o combinație testată de străvezie a ambelor metode: pe de o parte, regimul de la Saigon s-a apucat cu dinții de prilejul care i s-a oferit pentru a sabota mersul spre o soluție pașnică în Vietnam, de care are de altfel motive serioase să se teamă; pe de altă parte, nici delegația americană, în frunte cu ambasadorul Harriman, nu era prea grăbită să treacă la fond, deoarece se afla în preajma schimbării Administrației la Washington, care s-a reflectat și în numirea ambasadorului Henry Cabot Lodge ca șef al delegației la negocierile de la Paris.

O dată însă cu încheierea controverselor alambicate privind forma mesei tratativelor (subiect «gras» pentru speculațiile comentatorilor și desenele caricaturistilor), prima ședință din 18 ianuarie a permis să se reglementeze în unanimitate toate problemele de procedură în litigiu — ceea ce nu înseamnă că nu vor mai fi inventate altele — astfel încât se poate trece la fondul conflictului, ceea ce nu înseamnă că treaba a devenit mai ușoară. În fapt, acum în jurul mesei se află cele patru delegații; alături de delegația americană și nord-vietnameză, care au inițiat negocierile, iau parte delegația Frontului Național de Eliberare și cea a regimului de la Saigon. Aceasta constituie recunoașterea de facto a F.N.E., succes major al luptei poporului vietnamez și premisă esențială pentru desfășurarea negocierilor cu succes.

Abia acum însă încep marile dificultăți, pentru că privesc fondul conflic-

tului — conflict în care o mare putere imperialistă a intervenit cu forța armelor în treburile interne ale unui popor mic dar viteaz, conflict care a demonstrat că în zilele noastre nici cea mai puternică armată imperialistă nu poate sugruma voința de libertate a unui popor. Intervenția americană a constituit ilustrarea contemporană extrem de elocventă a clasice teze marxiste că nu poate fi liber un popor care asuprește alte popoare, deoarece războiul din Vietnam a împiedicat Statele Unite să abordeze eficient problemele ale societății americane care s-au dovedit pe cât de vitale pe atât de explozive. Finalul lipsit de glorie al fostei Administrații Johnson constituie în această privință o lecție binemeritată. Ziarul «Washington Post» o descrie ca «marea tragedie a comportării lui Lyndon Johnson în Vietnam» și-și exprimă speranța că noul președinte, Richard Nixon, va ști să tragă concluziile de rigoare. În discursul său inaugural, Nixon a promis că bogăția va fi transferată «de la războiul distrugător la necesitățile urgente ale poporului nostru».

La considerentele de ordin intern se adaugă hotărârea des afirmată a noii administrații de a muta centrul politicii și strategiei americane din Pacific în Atlantic, punind din nou pe prim plan Europa, așa cum a fost în întreaga perioadă postbelică, cu excepția ultimilor ani. O asemenea reorientare presupune neapărat găsirea unei soluții politice care să permită dezangajarea militară americană din Vietnam. În aceeași ordine de idei, observatorii politici atribuie o deosebită însemnătate acceptării de către noua administrație a propunerii Republicii Populare Chineze privind tratativele americano-chineze care încep la 20 februarie la Varșovia, cu scopul de a ajunge la un modus vivendi pe baza principiilor coexistenței pașnice.

În politică însă pasul cel mai dificil îl constituie cel de la declarații la fapte. Iar prilejul îl oferă negocierile de la Paris — primul test major cu care este confruntată pe arena internațională noua administrație americană.

icare legea potrivit căreia se interzice rirea salariilor chiar și în cazurile cind stă un acord între sindicate și patroni — t care a determinat în cursul anului 8 puternice greve ale muncitorilor la căile ferate, ale metalurgiștilor, muncitorilor din transporturi, construcții, agricultură.

Aceasta este deci consecința politicii care Harold Wilson și cabinetul său adoptat-o de cind au venit la putere, în 1964. Ei au considerat apărarea lirei sterline ca monedă internațională drept principalul lor obiectiv, iar condiția pentru ținerea sprijinului din partea Statelor Unite a fost înghețarea salariilor. Declarațiile făcute de Barbara Castle, ministrul forței de muncă și productivității, că viitoarea conducere conservatoare va impune condiții și mai grele — observă unii lideri sindicali — ca o cunoaștere a iminentei înfringeri. Guvernul, sub presiunea propriilor săi porteri, a fost nevoit să promită că, spre sfârșitul acestui an, va pune capăt politicii de înghețare a salariilor. Dar, în ciuda insistențelor majorității opoziției, nu renunță la această politică. Mulți membri

ai partidului laburist au votat împotriva înghețării salariilor; și mulți se vor pronunța împotriva noilor propuneri ale guvernului tinzind spre înăbușirea mișcării greviste.

Este posibil ca în fața unei asemenea opoziții de masă guvernul să dea înapoi, însă bancherii și acoliții lor pot oricind dezlănțui o nouă criză a lirei sterline. Se vor auzi poate din nou voci care să ceară o coaliție guvernamentală, ceea ce nu ar fi decît un mijloc de a determina ambele partide să desfășoare împreună atacul asupra standardului de viață.

Pentru anul 1969 se prevăd perspective sumbre. Faptul este cu atât mai grav cu cît rezultatele remarcabile obținute de muncitorii din industrie în îmbunătățirea tehnologiei, în sporirea producției și creșterea exporturilor sînt îrosite prin cheltuieli militare uriașe, prin menținerea anacronicelor baze de dincolo de ocean și prin zadarnicele eforturi de a menține rolul de monedă internațională al lirei sterline. Cît despre reformele sociale preconizate, ele au fost pierdute din vedere în contextul scăderii standardului de viață.

franci, a rămas doar «document de lucru» pentru guvernele «celor șase», care nu l-au privit favorabil datorită implicațiilor politice și sociale ce ar decurge din aplicarea lui.

Problema a fost transferată cu grijă în 1969. Tot pe seama lui 1969 a fost lăsată și ajungerea la un acord privind colaborarea comunitară în domeniul nuclear, ca de altfel și controversata problemă a «lărgirii» Pieței comune. Aranjamentele comerciale și în domeniul tehnologic realizate cu Marea Britanie nu înseamnă, după opinia franceză, o viitoare aderare a acesteia la C.E.E. Ținînd cont că ceilalți cinci se exprimă favorabil intrării Angliei și altor țări care au solicitat acest lucru,

consultările privind lărgirea Pieței comune se anunță disputate și de lungă durată.

De asemenea, criza sistemului monetar occidental, care a antrenat în moduri diferite monedele principalelor țări ale C.E.E., i-a activizat pe aceia care cer o politică monetară comună a «celor șase». R. Barre, vicepreședinte al Comisiei C.E.E., vorbea chiar despre necesitatea realizării acesteia încă din 1969.

Într-un cuvînt, pe 1969 o agendă încărcată. Și de loc nouă... și, ca întotdeauna, controversată.

Ilie ȘERBĂNESCU

PIAȚA COMUNĂ — FRĂMÎNTĂRI PERENE

Adepții «integraționiști» ai Pieței comune ar putea considera că bilanțul anului 1968 le-a adus unele motive de satisfacție: el a însemnat realizarea uniunii amale tot în concepția acestora, spre deosebire de «integrării» asupra altor doctri, inclusiv cel politic. «Succesul» întru a depășit acest cadru. Și chiar și după desființarea barierelor vamale apărut o serie de imediate obstrucții partea diferiților membri, pentru progrese economice proprii — numai că reacția și-a schimbat domeniul: din cel far vamal în cel netarifitar și financiar.

Franța a fixat, cu caracter temporar, unele contingentări la importuri și măsuri pentru stimularea exporturilor. R.F.G. și-a ridicat imediat taxa asupra valorii adăugate (T.V.A.), care se aplică asupra mărfurilor importate și se deduce din valoarea celor exportate.

Cele mai mari necazuri le-a adus integraționiștilor problema «Europei verzi» — veșnică generator de contradicții.

Planul Mansholt, conceput din «turnul» comisiei C.E.E. de la Bruxelles și destinat să elimine din circuitul agriculturii 5 milioane de mici fermieri pînă în 1980, urmînd să coste anual 25 miliarde

PROCESUL CLAY SHAW

În ultimul moment Jim Garrison a renunțat la hotărîrea sa de a cere amnarea procesului lui Clay Shaw, acuzat de a fi participat la un complot ce a dus la asasinarea președintelui Kennedy.

«Forțele americane care încearcă să împiedice elucidarea acestui caz sînt puternice — declara Mark Lane referindu-se la asasinatul de la Dallas — dar sper că Jim Garrison, procurorul din New Orleans, va reuși să le combată». Încrederea expri-

Pichete de demonstrații împotriva regimului rasist din Rhodesia, pe străzile capitalei britanice.

mată de autorul cărții «Judecată pripită» în capacitatea lui Garrison de a face lumină asupra misterului de la Dallas nu este foarte larg răspândită în Statele Unite. Va reuși oare în cele din urmă Garrison să dovedească, măcar parțial, că Lee Harvey Oswald nu este singurul vinovat, ci doar participant în un vast complot organizat la New Orleans, din care au făcut parte agenții ai poliției din Dallas și membri ai organizației extremiste de dreapta «Minutemen»? Procesul de la New Orleans ar putea — se spunea — redeschide întreaga afacere, infirmând atât de contestatele concluzii ale Comisiei Warren.

Jim Garrison a cerut direcției Arhivei naționale a S.U.A. să-i pună la dispoziție, ca probe materiale, radiografiile și fotografiile făcute cu prilejul autopsiei corpului defunctului președinte. Dar, ca atâția alții înaintea lui, nu le-a obținut, întrucât, după cum se știe, documentele au fost donate de familia Kennedy Arhivei naționale, cu indicația expresă ca absolut nimeni să nu aibă acces la ele înaintea datei de 29 octombrie 1971. Convins că radiografiile și fotografiile acestea îi vor furniza dovada faptului că asupra președintelui s-a tras din cel puțin două direcții și că rănilor mortale de la cap au fost provocate de gloanțe trase din față, nu din direcția depozitului de cărți unde se afla Oswald, Garrison a insistat. Pentru a intra în posesia lor, a introdus în justiție o acțiune împotriva lui James Rodes, funcționar al Arhivei naționale, cerind ca acesta să fie obligat să prezinte materialul fotografic și indicațiile de rigoare pe baza legii privind schimbul de martori între state. Un prim rezultat: ministrul justiției a dat publicității extrase din raportul cu privire la autopsie. Extrasele însă nu fac decât să confirme concluziile Comisiei Warren. Un alt indiciu că Garrison nu poate conta pe sprijinul autorităților federale: acțiunea intentată pentru a i se pune la dispoziție documentele din Arhiva națională a fost respinsă. În semn de protest, el a cerut amânarea procesului, revenind totuși apoi asupra acestei decizii.

Delia ȘTEFAN

AFACEREA GATTI

Premiera ultimei piese a lui Armand Gatti, «Pasiune în violet, galben și roșu», programată pentru 11 februarie la Teatrul Național popular din Paris, nu va avea loc. Interdicția a fost impusă de autoritățile franceze în urma unui demers al ambasadei Spaniei la Paris, care a considerat conținutul ei dăunător actualului regim madrilen. Nemulțumirea autorului, actorilor și conducerii teatrului a fost exprimată cu hotărâre. «Afacerea Gatti» a devenit o preocupare a întregii vieți artistice franceze. Rezoluția adoptată de Federația națională a spectacolelor — CGT, Sindicatul francez al actorilor, Sindicatul național al tehnicienilor și salariaților administrativi ai spectacolelor a respins măsura guvernamentală. Ministrul afacerilor culturale, André Malraux, a încercat să explice necesitatea suspendării premierei. «Nu din motive de ordin cultural, ci din motive de ordin diplomatic — a declarat ministrul — guvernul a fost determinat, la cererea Ministerului Afacerilor Externe, să suprimă din programul Teatrului Național piesa respectivă. Ea poate să fie reprezentată oriunde în altă parte, sub unica rezervă a evitării delictului de ofensă la adresa șefului unui stat străin».

Precizarea ministrului confirmă că Gatti nu va fi de astă dată reprezentat, deoarece în luna februarie urmează să fie încheiate noi acorduri economice franco-spaniole și autoritățile nu vor ca apropiata vizită la Madrid a ministrului de externe, Michel Debré, să fie «umbrită». Argumentul acesta a fost primit cu ironie de mai multe ziare franceze care susțineau că în aceste condiții ar trebui repudiată și cartea lui André Malraux, «L'Espoir», despre participarea sa de partea republicanilor în războiul civil din Spania de acum trei decenii.

OBIECTIV: JUGULAREA TOXICOMANIEI

Traficul ilicit de stupefiante, producția necontrolată de droguri și în general abuzul de substanțe psihotropice constituie o sursă permanentă de îngrijorare într-o serie de țări în care toxicomania — sub toate formele ei — a căpătat proporțiile unui adevărat flagel social. Numai în primele trei săptămâni ale acestui an au fost descoperite în S.U.A., Franța, Italia, Turcia, Liban și în câteva porturi din Extremul Orient 17 cazuri de contrabandă cu stupefiante. Organizația mondială a sănătății (O.M.S.), Organizația internațională de poliție criminală (Interpol) și Organul internațional de la Geneva pentru controlul de stupefiante primesc necontenit sesizări în legătură cu recrudescența «flagelului alb». Consiliul economic și social al ONU acordă acestei probleme cu vaste implicații internaționale o atenție specială, recomandând organelor subordonate ei să-și intensifice acțiunile de luptă pentru jugularea toxicomaniei. Cea de-a 23-a sesiune a comisiei stupefiantelor, care își desfășoară în prezent lucrările la Geneva, va adopta până la 31 ianuarie un raport cuprinzător ce urmează să fie dezbătut în cadrul viitoarei sesiuni a Consiliului economic și social al ONU — în luna mai, la New York.

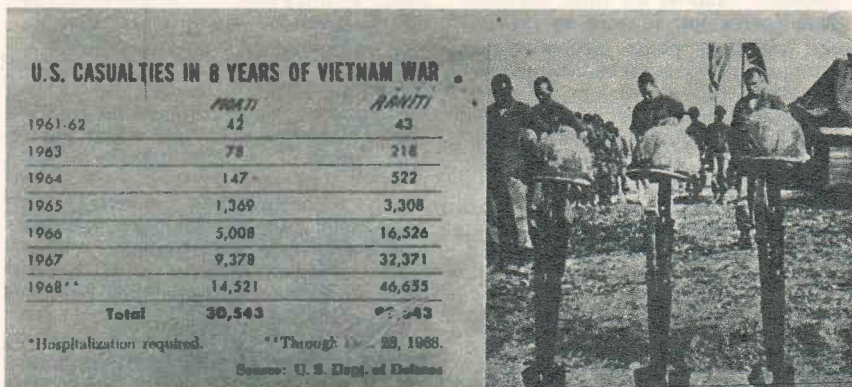
Reprezentanții celor 24 țări membre ale Comisiei stupefiantelor, asistați de observatori ai unor organizații specializate ale ONU, de reprezentanți ai Interpolului și ai Biroului permanent al Ligii arabe pentru controlul stupefiantelor, dezbate programul și ordinea de prioritate a măsurilor de control internațional. O serioasă bază de

discuție o constituie raportul Diviziei de stupefiante care cuprinde între altele un proiect de plan pe cinci ani pentru desfășurarea bătăliei antidrog. Un element nou, de o gravitate excepțională, îl constituie apariția și răspândirea drogurilor sintetice (L.S.D. și altele) care fac adevărate ravagii mai ales în rândurile tineretului, fiind mai ieftine și lesne de procurat.

Comisia discută acum posibilitățile de ameliorare a materialului informativ pus la dispoziția ei de către guverne, pentru a stabili cu exactitate harta răspândirii și intensității toxicomaniei. O rezoluție adoptată la ultima sesiune a Adunării Generale a ONU cerea secretarului general al acestei organizații să stabilească un plan pentru jugularea producției ilicite sau necontrolate a materiilor prime folosite pentru obținerea de stupefiante. Deși un mare număr de substanțe halucinogene și barbiturice se găsesc în diferite țări sub control medical, nu există totuși până în prezent nici un control internațional organizat și nici un acord corespunzător în această privință. Ceea ce nu explică totuși decât în parte creșterea traficului și abuzului de stupefiante. Pentru că mafia drogurilor, cu ramificațiile ei în principalele metropole ale «beteii albe», continuă să opereze în umbră, sfidând organele de control, măsurile restrictive, eforturile concentrice de jugulare a toxicomaniei. Sub acest aspect, comisia intrunită acum la Geneva are de dezbătut o ordine de zi pe cât de amplă pe atât de dificilă.

Dic BABOIAN

Graficul, reprodus din revista americană «U.S. News and World Report», ilustrează grăitor consecințele pe care le are pentru poporul american războiul purtat împotriva poporului vietnamez: mii și mii de familii îndoliate, zeci de mii de oameni schilodiți...

CRONICA DE TREI SECADE

ÎNTREBĂRI LA 03

De ce miliarde de confeti aruncate la New York peste cei trei cosmonauți americani (de milioane de cetățeni postați la sute de mii de ferestre) erau confecționate din hirtia cărților de telefon? Nu se pot confecționa confeti din alte cărți, din altă hirtie? Nu există milioane de cărți în care merită să viri foarfeca pentru a le face ferfeniță în cinstea a 3 oameni care au văzut Luna de la 111 km? Nu există cărțile alea proaste despre care critica zice că «eroul nu e convingător», «intențiile nu s-au dus până la capăt», «orientarea e greșită», «mesajul e abstract» sau cărțile pur și simplu plicticoase care să fie sacrificate la o asemenea sărbătoare? Dar dacă nici măcar

o asemenea sărbătoare nu ne permite să ucidem cărțile proaste, care au și ele sfîntenia lor? Și totuși de ce cărțile de telefon? Ele sînt cele mai indicate tipărituri pentru a fi aruncate pe fereastră, bucățele-bucățele? Să se fi înmagazinat atîta ură față de telefoane? Sau dimpotrivă — și eu așa înclin să cred — ele sînt tot ce a dat mai frumos tiparul și a le arunca celor ce au avut curajul să se rupă de pămînt e un elogiu adus celei mai interesante lecturi în zilele acelea — devăr cenusiu cînd constați — cum spune poetul francez — că «ai citit toate cărțile și la chair est triste?»

MOARTEA DIN BUZUNĂREALĂ

«Feriți-vă de hoții de buzunare, păzeal!» — așa a strigat cineva în timpul unei procesiuni pe o stradă din Bogota și imediat s-a creat o panică dementă din care au răsărit 5 morți și 40 de răniți. Am citit știrea de o sută de ori, nu se poate, nu-mi vine a crede. Totuși așa e:

COMPUTER

● Producția de petrol a Irakului a crescut anul trecut cu peste 300 000 tone, depășind 67 000 000 tone. Beneficiari principali, trei companii: «Irak-Iran Petroleum», «Moss Petroleum», «Basrah Petroleum».

● S.U.A. insistă ca guvernul de la Bonn să compenseze în întregime cheltuielile în valoare de 3 miliarde dolari pentru staționarea trupelor americane pe Rhen. Suma solicitată: 3,6 miliarde mărci anual.

● O imensă mare subterană, al cărei volum este evaluat la 300 000 mc, a fost localizată de către specialiștii sovietici în Siberia occidentală.

● Ziarele londoneze sînt îngrijorate de «americanizarea» cinematografului englez: în 1967 mai mult de 80% din producțiile britanice au fost finanțate în dolari. Între timp, numărul spectatorilor scade simțitor.

● Profiturile realizate de societățile străine care exploatează zăcămintele petrolifere în Venezuela s-au ridicat la circa 3 000 000 dolari. O parte considerabilă din această sumă este realizată pe seama reducerii cu 30% numărului muncitorilor și prin evaziuni fiscale.

● Expansiunea capitalului american în cifre recente: în 1968, filialele băncilor americane stabilite peste graniță și-au sporit fondurile cu 22 miliarde dolari. Numai «First National City Bank of America» are peste 163 filiale în străinătate.

● Într-un singur an populația capitalei suedeze a crescut cu aproape 60 000 de oameni în prezent Stockholmul numără 1 286 000 locuitori.

● Primul complex cooperatist agricol-industrial constituit recent în Bulgaria este format din 8 gospodării cooperatiste și dispune de 40 000 ha de pămînt.

● Exporturile de materii prime angoleze către R.F.G. și Japonia sînt în creștere. Anul trecut, numai în 11 luni, au fost livrate acestor țări 2 313 000 tone de minereu de fier.

● Potrivit revistei «U.S. News and World Report», numărul militarilor americani aflați în afara granițelor S.U.A. se ridică la peste 1 500 000. Numai în Asia și în zona Pacificului se află aproape 900 000 de soldați și ofițeri americani.

au murit 5 oameni și au fost răniți 40 în debandada iscată de un strigăt la urma urmei caraghios față de cutremurătoarele strigăte care știm că mai străbat planeta. Căci păcatele mele, nu căzuse nici o bombă atomică, nu luase foc nimic, nu avea loc nici un atac, nu veneau avioane, nici măcar lăcuste. Hoții de buzunare — oricît ar fi de neferiți — nu sînt totuși huni, nici vandali, nici S.S., nici rachete solare, ei nu sînt năvălitori fiindcă nu pot năvăli. Un hoț de buzunare nu poate acționa decît individual, atacînd un individ, un buzunar — și dacă îți se spune, ție, persoană cinstită, să te feresc, și dacă îți pazești buzunarele, și de el, îți pazești buzunarele, și cu ochii în patru și mergi mai departe în procesiune. Nu fugi, nu urli, nu ai isteric, nu calci lumea în picioare, aștepti calm să-l prinzi cu mîna, sacou. Curioasă — ca să zic așa — a devenit lumea dacă hoții de buzunare produc efectul armelor convenționale și un strigăt defensiv duce la un măcel de proporții unui atac cu mortiere.

Radu COSAȘ

carte

● Cu volumul de nuvele, recent apărut, **Cubul de aer**, A. I. Ștefănescu e la a șasea apariție editorială de proză. Autorul romanului «Al cincilea anotimp» se relevă și în această ultimă carte a sa ca un prozator stăpîn pe uneltele sale, captînd atenția cititorului prin faptul de viață și suflătesc, susținut de un antrenant ritm epic (Editura tineretului).

● Într-o ediție revăzută a reapărut în seria «Romane de ieri și de azi»: **Casa**, de Vasile Rebreanu (Editura pentru literatură).

● Formulînd cîteva îndreptățite rezerve, Ovid S. Crohmalniceanu apreciază (România literară nr. 2) cartea lui Adrian Marino, **Introducere în critica literară**, ca o lucrare care «strălucște printr-o mare suplețe intelectuală... o contribuție de prim rang, o carte vie, substanțială, la care vom reveni deseori».

● O dezbatere lucidă, informativă și de acută actualitate asupra rolului în creația artei scenice a regiilor cuprinde cartea lui Horia Deleanu: **Regizorul și teatrul** (Editura Meridian).

● La Editura științifică (colecția «Pagini din istoria patriei») a apărut, nu demult, o carte de multe contribuții inedite: **Cluburile socialiste la sate de Gh. Matei**, concepută, pe lângă latura ei istorică și informativă, și ca un omagiu «la adresa unei generații de pionieri ai luptei pentru transformările revoluționare din satul românesc».

● Tot la Editura științifică semnalăm apariția cărții **O planetă numită Pământ**, de cunoscutul fizician și astronom american, George Gamow.

● Compozitorul, interpretul, dirijorul și profesorul Edmond Deda e, de curînd, și autorul cărții **Parada muzicii ușoare**. Între copertele volumului se găsesc consemnate momente importante (compozitori, interpreți, animatori) din cei peste o sută de ani de existență a muzicii ușoare românești. Autorul apare «acompaniat într-o esimili-prefață» de H. Mălineanu și într-o post-față de George Grigoriu (Editura muzicală a Uniunii compozitorilor).

● **Automobilul** — această mică zeitate a timpului nostru — e eroul principal al celor aproape 200 de pagini citi numărul ultimul număr (11) al revistei **Secolul 20**. Zeitatea e invocată, evocată și comentată istoric, literar, epic, social, economic, estetic, filozofic de Rainer Maria Rilke, F.T. Marinetti, G. Apollinaire, Carol Sandburg, Bertolt Brecht, Marcel Proust, Aldous Huxley, Dino Buzzati, Iuri Naghibin, Roland Barthes, Georgeta Horodincă, Imre Toth...

cinema

● **Clovni pe pereți**. Pál Sándor, cineast maghiar aparținînd generației mai noi, ni se înfățișează cu o creație care-i atestă din plin virtuțile de bun investigator — cu aparatul de filmat în mînă — al neliniștilor, uimirilor, îndoielilor unui tineret aflat în pragul maturizării. Filmul a fost distins cu Premiul special și Diploma juriului tehnicienilor la Festivalul de la Karlovy Vary 1968. În distribuție: Vera Venczel («Cele trei nopți ale unei iubiri»), Gabor Ferenczi, Balasz Tardy, Miklos Szurdi.

● **Mică romanță de vară**. Micul dar cinstitul sentimentalism al cineaștilor cehi Jiri Hanibal — cel care a realizat «Bunicul, Kylijan și eu», aplicat de data asta unei adolescențe. Interp.: Andreea Kunderlikova, Jaroslav Bardok, Jiri Pleskoc, Vera Kubantova, M. Hron.

● **Rio Bravo**. Pușini sînt cei care mai știu astăzi să facă un western zdravăn, ca la el acasă, în spațiul căruia să intrăm fără teamă, convingși să vom găsi acolo puritatea mitologiei acestui gen și frumusețea spectacolului. Bătrînul Howard Hawks este unul dintre acești pușini. În rolurile principale: cîntărețul și actorul Dean Martin, John Wayne, Angie Dickinson, Walter Brennan, Ricky Nelson, Claude Akins, Estelita Rodriguez.

● **Mari cineaști pe ecranele noastre**: Jerzy Kawalerowicz («Meica Ioana a înșelătorilor»), Stanley Kramer («O lume nebună, nebună, nebună»), Howard Hawks («Rio Bravo»), Michelangelo Antonioni («Noaptea», «Aventura»), Louis Malle («Viva Maria»).

● Dacă nu le-ai văzut timpul lor, grăbiți-vă acum să nu le pierdeți: **Magazinul de**

Dean Martin

pe strada mare (Jan Kadar și Elmar Klos), **Tandrețe** (Tatiana Liogova).

● Jean-Pierre Melville, autorul «Samurailui», va ecraniza povestirea lui Joseph Kessel **Armata umbrelor**. Protagonist — Lino Ventura.

● Cunoscutul actor iugoslav Zoran Radmilovic («Porumbelul de argilă») este interpretul unui film realizat în studiourile din Sarajevo de către Mirza Idrizovic și intitulat **O ramă pentru portretul iubitei mele**.

disc

● În numai cîțiva ani, tînărul artist liric Ludovic Spiess s-a impus în țară și pe scene de prestigiu din multe țări. În discul înregistrat la «Electrecord» putem aprecia calitățile deosebite ale glasului său. Ludovic Spiess ne oferă arii din «Flautul fermecat», «Oberon», «Walkiria», «Lohengrin», «Luisa Miller», «Aida», «Otello», «Adrienne Lecouvreur», «Turandot» și «Tosca», cu o dărnicie plină de cele mai nobile gânduri. Acompaniază orchestra Operei Române, dirijată de Jean Bobescu (ECE-0379).

● «Simfonia nr. 41 în Do major K.V. 551 (Jupiter)» și «Simfonia nr. 25 în Sol minor K.V. 183» de W.A. Mozart, imprimate după o înregistrare realizată la casa de discuri «Polkskie Nagrania», ne aduc din nou în fața unui dirijor de renume mondială: **Stanislaw Wislocki**. În fruntea Orchestrei simfonice a Filarmonicii Naționale din Varșovia, celebrul conducător de orchestră polonez ne înfățișează a ceea ce-i calități apreciate călduros de melomanii noștri, în esența ocazii, în concerte și ascultîndu-i discurile (ECE-0354).

● Ca totdeauna, înfîlirea cu **Sviatoslav Richter** este turburătoare. «Concertul nr. 20 pentru pian și orchestră în Re minor, K.V. 466» de Mozart, «Toccată în Do major, op. 7» și «Noveletta în Fa major, op. 21, nr. 1» de Schumann, înregistrate pe discul ECE-0367, trezesc entuziasmul cel mai pur, normal în fața acestui gigant al pianului.

plastică

● Dispariția și reapariția imaginii: pictura americană de după 1945. Organizată în cadrul programului de schimburi culturale dintre România și S.U.A., expoziția este o selecție realizată de Institutul Smithsonian din Washington. Expon lucrări 19 artiști, dintre care pe mulți pictura modernă i-a reținut în avangarda sa. **Mark Tobey** (n. 1890) (Marele premiu al Bienelei de la Veneția din 1958) — reprezentat în expoziție cu 4 lucrări — este poate unul dintre «clasiicii» picturii americane moderne, lucrările sale nefiind fundamentate nici pe violența gestului și a culorii, nici pe expresionism. De la portrete la studiul caligrafiei chineze și a celei Zen, arta lui Tobey se schimbă, devenind tot mai mult meditație grafică. Formele și semnele sale sînt o aluzie adeseori la un regn precis. Total necunoscut pînă în 1945, opera lui Franz Kline (1910-1962) este una

dintre cele mai semnificative ale picturii moderne, prin vehemența sa gestuală. Tablourile sale de mari dimensiuni, mai ales după 1948, sînt referiri metaforice, vizuini simetice ale unui ipotetic peisaj urban. **Arshile Gorky** (1904-1948) a jucat un rol considerabil în fărîrea expresionismului abstract al școlii newyorkeze de pictură. Reprezentat în actuala expoziție cu un superb covor («Taur la soare») dar cu o singură lucrare, vizitatorul nu poate să-și facă o imagine completă asupra operei lui atît de mult influențate de imaginea plastică picassiană, de Kandinsky și de suprarealism. Cu **Jackson Pollock** (1912-1956) arta americană face cunoștință cu epictura acțiunii, artistul fiind un fervent promotor al expresionismului abstract, la fel ca și **De Kooning** (n. 1904), care promovează abstracționismul gestic. Noua generație a picturii americane este prezentă în expoziție cu cîteva dintre stelele sale cele mai reprezentative: **Jaspers Johns** (n. 1930), **Robert Rauschenberg** (n. 1925), promotor viguros al «pop-art», **Roy Lichtenstein** (n. 1923), **James Rosenquist** (n. 1933) etc., etc. (Dalles).

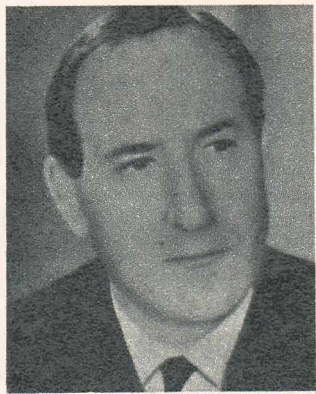
● **Petre Abrudan** — pictură și grafică. Expoziția retrospectivă a pictorului ardelean Abrudan (n. 1907) demonstrează un drum prodigios în artă de-a lungul a citorva decenii. Deschis unor interferențe de stiluri, personalitatea pictorului se profilizează de timpuriu prin vigoarea desenului și vivacitatea culorii. Peisajele sale, dar mai cu seamă compozițiile, vor primi accentul evident al elaborării, al grijii pentru construcție și punere în pagină. Expriarea plastică va deveni mai simplă, liniile separînd uneori forme plate de culoare și împrumutînd tablourilor note decorative. Abrudan este un cîntăreț al peisajului și vieții rurale transilvane și vraja folclorului are largi ecouri în opera sa mai recentă. O expoziție pe care o recomandăm (Dalles).

muzică

● Nici săptămîna aceasta «Filarmonica» noastră nu va concerta în Capitală. Regretăm, dar înțelegem! Abia întorsă în patrie după un turneu plin de satisfacții în R.F. a Germaniei (în orașul unde s-a născut Ludvig van Beethoven) și Olanda, prima noastră formație simfonică își îngăduie un binemeritat răgaz. Așteptăm cu nerăbdare reapariția ei pe estrada Ateneului.

● Sala mică a Palatului este gazda unui atractiv recital de liudri oferit de **Marta Kessler**. La pian — **Nicolae Rădulescu**. În program: Schumann, Brahms, Ravel, Brediceanu (25 ianuarie).

● «Creația lui Beethoven» este tema — extrem de generoasă, trebuie s-o recunoaștem — a concertului educativ de duminică, 26 ianuarie (ora 10.30), din sala Ateneu. Conferențier este muzicologul **Vasile Cristian**, iar exemplificările vor fi susținute de pianistii **Sofia Cosma**, **Luminița Ghencea**, **Toma Vesmaș**, violonistii **Ștefan Gheorghiu** și **Mariana Sirbu**, violoncelistul **Iosif Calef**, soprana **Maria Săltînaru**. Acompaniază orchestra simfonică a Conservatorului, dirijor **Al. Șumșchi**. Își mai dă concursul corul Liceului «Mihai Viteazul», dirijat de **Valeria Nica**.

Emanuel Elenescu

● Două remarci pentru concertul săptămînal al Orchestrei simfonice a RTV: solistul concertului — reputatul violonist ceh **Iosif Suk** (interpretază «Concertul pentru vioară și orchestră în Sol major» de Mozart) și prezentarea unei lucrări simfonice pe care nu prea avem prilejul s-o auzim: «Simfonia a III-a în Do minor» de Camille Saint-Saëns. Vom mai asculta «Allegro pentru două orchestre de coarde» de Mircea Istrate. Dirijează **Emanuel Elenescu** (30 ianuarie).

● O seară de muzică, de adevărată muzică, a oferit duminică 19 ianuarie, la Casa zărilor, uimitoarea formație corală studențească **Madrigal** de sub conducerea lui **Marin Constantin**. Programul, de o îndăjtoare frumusețe și puritate, cuprinzînd madrigale, motete, chansonuri, cîntece vechi românești, a fost urmat de două admirabile filme: «Cîntecul Renașterii» și «Cîntecul românesc de altădată», în care **Mirel Ilieșiu**, în dublă calitate de scenarist și regizor, aduce un valoros omagiu muncii artistice creatoare pe care **Madrigal** o desfășoară de cinci ani.

teatru

Adela Mărculescu

● **Euripide** — transcris de Sartre pe scena Teatrului Național din București: **Troienele** (excelent tălmăcită de Radu Popescu). Tragedia elină, în viziunea nouă contemporană, își poartă vibrant mesajul politic milenar, la un imn închinat umanității. Scenic, textul e rezolvat mai mult în latura sa formală, cu o retorică uneori exterioară. Lipsa de unitate a spectacolului nu au putut-o suplini cîteva prezențe actoricești: **Irina Răchișanu**, **Silvia Popovici**, **Adela Mărculescu** — de altfel cele mai bune din reprezentație. Slabă, participarea corului.

● Din cînd în cînd, cite un teatru își amintește de dramaturgia noastră contemporană. De pildă Teatrul din Tg. Mureș, care și-a înscris în repertoriu o floare a teatrului românesc dintre cele două războaie mondiale: **Mușcata din foreastră** de V.J. Popa (regia — **Eugen Marcus**).

● O premieră pe țară și un debut regiional. **Travesti**, de Aurel Barabă sub direcția de scenă a lui **Geo Berechet** la Teatrul Național din Iași.

● Teatrul de Comedie din București se află în turneu în Israel, cu spectacolele: **Rinocerii** de Eugen Ionescu și **Șeful sectorului suflătoare** de Al. Mirodan. Protagonist — **Radu Beligan**.

● Premiera **Comedie** cu oțteni de Gh. Vlad a avut loc la... Reșița. Activitatea acestui dramaturg, destul de puțin jucat, e urmărită cu interes. Regia spectacolului — **Geta Vlad**.

televiziune

O seamă de emisiuni noi: **Monogratul contemporan** (26 I, ora 19.20, pr. I). Țara se pregătește de alegeri (27. 29 și 31 I, ora

19.30). Din carnetul scriitorului (28 I, ora 19.30). Din carnetul publicistului (30 I, ora 19.30, pr. I). Din carnetul reporterului (1 I, ora 19.30, pr. I) au în vedere evenimentul central al vieții politice românești — apropiatele alegeri de deputați. Dintre celelate emisiuni, «Flacăra vă recomandă»:

DUMINICĂ 26 IANUARIE. Programul I. Deși se spune că perseverența este lucru drăcesc, noi continuăm să vă recomandăm **Magazin duminical**, convingînd fiind că în stocurile sale se mai găsesc încă mărfuri bune (17.00) ● **Varietăți coregrafice**, o emisiune intimă mereu cu simpatie. Mai ales cînd pe alîșul ei figurează nume ca: **Magdalena Popa**, **Alexa Mezincescu**, **Ileana Iliescu**, **Valentina Massini**, **Cristina Hamel**, **Rodica Simion**, **Elena Dacian**, **Amatto Cehulescu**, **Dan Moise**, **Sergiu Ștefănschi**, **Ion Tugearu**, **Ion Alexe**, **Eugen Mărcu**, **Marin Ștefănescu**... Cu adevărat, floarea baletului românesc (20.00) ● **Nu pierdeți** — chiar dacă l-ați mai văzut — filmul «**Martin soldat**», o strășnică comedie franceză cu un strășnic actor: **Robert Hirsch** (21.00) ● **Programul II.** Din păcate, suprapunîndu-se în timp, pe filmul mai sus pomenit, un alt film bun: «**Kozara**», producție a studiourilor iugoslave, distinsă cu valoroase premii internaționale (20.05) ● **Un Medalion muzical** închinat compozitorului **Sabin Drăgoi** (22.15).

LUNI 27 IANUARIE. Vorbînd despre frumusețile iernii de pe plaiurile românești, emisiunea **Anotimpul alb** se adresează tuturor prietenilor turismului (19.45) ● **Ecaterina Oproiu**, **Ion Popescu-Gopo** și **Ion Băieșu** într-un **Dialog despre cultură** cu tema «**Diversitismul cinematografic**» (21.45).

MARTI 28 IANUARIE. Serialul pentru tineret **Cutreierînd pămîntul** (de la care, mărturisim, ne așteptăm la mai mult) anunță episodul VI (20.05) ● **Seară de teatru**: «**Doamna zoriilor**» de **Alejandro Cassona**, în interpretarea Teatrului «**Matei Millo**» din Timișoara (20.30).

MIERCURI 29 IANUARIE. Un medalion închinat regretatului actor polonez **Zbigniew Cybulski** la **Televizomotecă**, cu prezentarea unuia din ultimele sale filme, intitulat, parcă a tragică prevestire, «**Cu toată viteza, înainte!**» (21.00).

JOI 30 IANUARIE. Program I. Studioul mic continuă serialul polițist al lui Ștefan Berciu: «**Prescripția**» (21.45) ● **Program II.** Filmul sovietic «**Nu uita gara Lugovai**», delicată poveste de iubire (21.30).

VINERI 31 IANUARIE. Cui i s-a făcut lehamite de ger și zăpadă n-are decît să plece cu **Teleglob** în călătorie prin Insulele Azore (20.15) ● «**Casa suflătelor pierdute**», film de aventuri, producție a studiourilor cehoslovace (21.15).

SIMBĂTĂ 1 FEBRUARIE. Program I. Un sfert de oră cu **Mia Barbu** și **Traian Uilecan** — apreciați interpreți de muzică populară (19.45) ● **Varietăți** (de mulți gustate) din lumea cirului (22.10) ● **Program II.** Recitalul de simbătă seara este rezervat tinereții: violonista **Gabriela Ijac** și mezzosoprana **Mihaela Botez** (20.45) ● «**Sfîntul**» și «**Forsyte Saga**» n-au nevoie de recomandări.

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** la **Concursul pronosport nr. 4** din 26 ianuarie 1969

I. Bologna — Inter	1
II. Cagliari — Atalanta	1
III. Juventus — Sampdoria	1
IV. Milan — Palermo	1
V. Pisa — Napoli	1
VI. Roma — Torino	X
VII. Varese — Fiorentina	X
VIII. Verona — Lanerossi	1
IX. Catanzaro — Brescia	X
X. Genoa — Bari	X
XI. Lecce — Lazio	X
XII. Modena — Padova	X
XIII. Reggina — Foggia	X

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale schimbări de programe.

FLACĂRA-ALBUM

TEODORA LUCACIU, reprezentantă de prestigiu a artei muzicale românești.

Fotografie de Elena GHERA

